

Z A K O N

O MERAMA ZA SMANJENJE TROŠKOVA POSTAVLJANJA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH MREŽA VRLO VISOKOG KAPACITETA

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se mere za smanjenje troškova i olakšavanje i ubrzavanje postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava, kao i mere koje se odnose na pristup i korišćenje postojeće fizičke infrastrukture, zajedničko izvođenje građevinskih radova, transparentnost u vezi sa fizičkom infrastrukturom i planiranim građevinskim radovima.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sledeće značenje:

- 1) bežična pristupna tačka male zone pokrivanja označava opremu male snage, male veličine i kratkog dometa za pristup bežičnoj mreži, koja u radu koristi radio-frekvencijski spektar na osnovu pojedinačne dozvole ili po režimu opšteg ovlašćenja ili njihovom kombinacijom, koja se može koristiti kao deo javne elektronske komunikacione mreže i koja može biti opremljena najmanje jednom vizuelno neupadljivom antenom i kojom se korisnicima omogućava bežični pristup elektronskim komunikacionim mrežama nezavisno od toga da li je osnovna mrežna topologija mobilna ili fiksna;
- 2) obimni radovi na rekonstrukciji znače građevinske radove na lokaciji krajnjeg korisnika koji obuhvataju strukturne izmene celokupne infrastrukture unutar zgrade ili njenog značajnog dela, za koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje, potrebno rešenje o odobrenju za izvođenje radova, odnosno građevinska dozvola;
- 3) građenje podrazumeva izvođenje građevinskih i građevinski-zanatskih radova, ugradnja građevinskih proizvoda, postrojenja i oprema (u daljem tekstu: građevinski radovi) i obuhvata jedan ili više elemenata fizičke infrastrukture;
- 4) dozvola je odluka ili skup odluka koje jedan ili više nadležnih organa donose istovremeno ili uzastopno, a koje su neophodne u skladu sa zakonom da bi privredni subjekt mogao da izvede građevinske ili druge radove potrebne za postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta;
- 5) jedinstvena informaciona tačka je elektronski sistem za centralizovani pristup informacijama o postojećoj fizičkoj infrastrukturi, planiranim građevinskim radovima i postupcima izdavanja dozvola za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava i postupcima za zasnivanje prava službenosti;
- 6) mreža vrlo visokog kapaciteta je elektronska komunikaciona mreža koja se u potpunosti sastoji od optičkih elemenata najmanje do razdelne tačke na krajnjoj lokaciji ili elektronska komunikaciona mreža, koja u uobičajenom uslovima, pri maksimalnom opterećenju, može da ostvari slične parametre mreže u pogledu

dostupnog propusnog opsega (download, upload), otpornosti, parametara koji se odnose na greške pri prenosu i kašnjenje (latencija) i njegove varijacije; parametri mreže mogu se smatrati sličnim nezavisno od toga da li se menja iskustvo krajnjeg korisnika zbog različitih osobina medijuma prenosa kojim se mreža povezuje sa terminalnom tačkom mreže;

7) operator mreže označava:

- a) operatora,
- b) pravni subjekt koji daje na korišćenje fizičku infrastrukturu namenjenu pružanju usluga:
 - proizvodnje, transporta, skladištenja ili distribucije gasa,
 - proizvodnje, prenosa ili distribucije električne energije,
 - javnog osvetljenja,
 - proizvodnje, prenosa ili distribucije toplotne energije,
 - proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili pročišćavanje otpadnih voda i kanalizacije i sisteme odvoda,
 - železničkog, drumskog, rečnog i vazdušnog saobraćaja, uključujući urbane puteve, tunele, luke i aerodrome;

8) organi javnog sektora su organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije, organi jedinice lokalne samouprave, kao i organizacije koje su osnovane radi obavljanja delatnosti ili pružanja usluga od opšteg interesa, a koje nisu industrijske ili komercijalne prirode i koje se osnivaju ili finansiraju u celini, odnosno u pretežnom delu od strane organa javne vlasti koji nadzire njihovo upravljanje, ili koji imaju upravni, rukovodeći ili nadzorni organ u kojem više od polovine članova imenuju državni, pokrajinski ili lokalni organi vlasti ili drugi subjekti kojima su poverena javna ovlašćenja;

9) pravo službenosti označava pravo, u smislu zakona kojim se uređuju elektronske komunikacije, koje se dodeljuje operatoru radi postavljanja instalacija na, iznad ili ispod nepokretnosti u javnoj ili privatnoj svojini, u svrhu izgradnje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava;

10) pristupna tačka je fizička tačka koja se nalazi unutar ili izvan zgrade i koja je dostupna privrednim subjektima koji pružaju ili su ovlašćeni da pružaju javne elektronske komunikacione mreže i omogućava priključenje na infrastrukturu unutar zgrade spremne za optiku;

11) Regulator je nezavisna regulatorna organizacija, koja vrši javna ovlašćenja u cilju efikasnog sprovođenja utvrđene politike u oblasti elektronskih komunikacije i koja je osnovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije.

12) fizička infrastruktura je:

- a) bilo koji element mreže koji je namenjen za smeštanje elemenata elektronske komunikacione mreže, pri čemu sam ne postaje aktivni element mreže, kao što su cevi, stubovi, kablovska kanalizacija, nadzorne sobe, šahtovi, ormarići, antenske instalacije, tornjevi i stubovi, zgrade, uključujući njihove krovove, delove fasada ili ulaze u zgrade, naročito elemente saobraćajne i komunalne infrastrukture kao što su stubovi za osvetljenje, saobraćajni znaci, semafori, reklamni panoi i naplatne rampe, kao i stajališta za autobuse, tramvaje, metro i železničke stanice,
- b) infrastruktura koja nije deo mreže, a u vlasništvu je ili pod kontrolom organa javnog sektora kao što su zgrade, uključujući njihove krovove, delove fasada ili ulaze u zgrade, naročito elemente saobraćajne i komunalne infrastrukture kao

što su stubovi za osvetljenje, saobraćajni znaci, semafori, reklamni panoi i napolatne rampe, kao i stajališta za autobuse, tramvaje, metro i železničke stanice.

Fizičku infrastrukturu u smislu ovog zakona ne čine kablovi, uključujući neosvetljena optička vlakna (*dark fiber*), kao i delovi vodovodne mreže koji se koriste za snabdevanje vodom namenjenom za ljudsku upotrebu;

- 13) fizička infrastruktura u zgradi označava fizičku infrastrukturu ili instalacije na lokaciji krajnjeg korisnika, uključujući elemente u zajedničkoj svojini, koji su namenjeni za postavljanje žičnih i/ili bežičnih pristupnih mreža ako se putem tih pristupnih mreža mogu pružati elektronske komunikacione usluge i povezivati pristupna tačka zgrade sa terminalnom tačkom mreže;
- 14) optičke instalacije u zgradi označavaju optičke kablove na lokaciji krajnjeg korisnika, uključujući elemente u svojini više lica, koji su namenjeni za pružanje elektronskih komunikacionih usluga i koji povezuju pristupnu tačku u zgradi sa terminalnom tačkom mreže;
- 15) fizička infrastruktura u zgradi spremna za optiku označava fizičku infrastrukturu unutar zgrade namenjenu za postavljanje optičkih elemenata.

Pojmovi elektronska komunikaciona mreža, javna elektronska komunikaciona mreža, elektronska komunikaciona usluga, privredni subjekt, terminalna tačka mreže, pripadajuća sredstva, krajnji korisnik, bezbednost elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pristup i operator i njihovo značenje propisani su zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija.

Regulator bliže utvrđuje kriterijume koje elektronska komunikaciona mreža treba da ispuni da bi se smatrala „mrežom vrlo visokog kapaciteta” uzimajući u obzir važeće smernice Tela evropskih regulatora za elektronske komunikacije (u daljem tekstu: BEREC).

Odnos prema drugim propisima

Član 3.

Odredbe ovog zakona ne utiču na prava i obaveze koje operatori imaju prema posebnom zakonu kojim je uređena oblast elektronskih komunikacija, kao i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na elektronske komunikacione mreže koje se koriste u svrhe odbrane, bezbednosti ili javne bezbednosti.

U pogledu razloga za odbijanje pristupa fizičkoj infrastrukturi za postavljanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, načina donošenja odluke i rokova za zaključenje ugovora o pristupu radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, primenjuju se odredbe ovog zakona.

II. PRISTUP POSTOJEĆOJ FIZIČKOJ INFRASTRUKTURI

Omogućavanje pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi

Član 4.

Operator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom putem jedinstvene informacione tačke zahtev za pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi radi zaključenja ugovora o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži detaljan opis zahtevanog pristupa uz navođenje elemenata fizičke infrastrukture za koju se traži pristup, kao i nameravani vremenski okvir za korišćenje fizičke infrastrukture.

Obrazac zahteva iz stava 1. ovog člana dostupan je putem jedinstvene informacione tačke od strane operatora mreže i organa javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da, na zahtev operatora i uz naknadu za pristup, omogući pristup toj fizičkoj infrastrukturi pod transparentnim, proporcionalnim, nediskriminatornim i pravično utvrđenim uslovima.

Na zahtev operatora, pravna lica koja su zakupci zemljišta ili nosioci drugih stvarnih ili obligacionih prava nad zemljištem (osim prava svojine), na kojem se planira postavljanje ili su već postavljeni elementi elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, kao i koja upravljaju ugovorima o zakupu u ime vlasnika zemljišta, dužna su da sa operatorom pregovaraju u dobroj veri o uslovima pristupa tom zemljištu, uključujući i cenu za pristup, koja, gde je to primereno, treba da odražava tržišne uslove, u skladu sa zakonom.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana razmatra zahteve iz stava 1. ovog člana prema redosledu prijema podnetih zahteva.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da, na zahtev operatora, dostavi uslove omogućavanja pristupa svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta.

Pri određivanju pravičnih i razumnih uslova, uključujući cenu za omogućavanje pristupa fizičkoj infrastrukturi, a radi izbegavanja prekomernih cena, operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da uzme u obzir sledeće:

1. postojeće ugovore i komercijalne uslove između operatora koji zahtevaju pristup i operatora mreže ili organa javnog sektora koji odobravaju pristup fizičkoj infrastrukturi;
2. potrebu da se obezbedi pravična mogućnost davaocu pristupa da povрати troškove nastale usled omogućavanja pristupa, uzimajući u obzir nacionalne specifičnosti, poslovne modele i tarifne strukture koje su ustanovljene u cilju pravičnog povraćaja troškova. U slučaju elektronskih komunikacionih mreža, uzimaju se u obzir i obaveze koje je propisao Regulator na osnovu zakona kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija;
3. dodatne troškove održavanja i prilagođavanja koji nastaju usled omogućavanja pristupa relevantnoj fizičkoj infrastrukturi;
4. uticaj zahtevanog pristupa na poslovni plan davaoca pristupa, uključujući i ulaganja u fizičku infrastrukturu za koju se zahteva pristup;
5. potrebu za pravičnim povraćajem ulaganja koji odražava relevantne uslove na tržištu i različite poslovne modele operatora, a naročito u slučaju pravnih subjekata koji se pretežno bave pružanjem pripadajućih sredstava i koji omogućavaju fizički pristup većem broju privrednih subjekata koji pružaju ili su ovlašćeni da pružaju javne elektronske komunikacione mreže.

Izuzetno, u slučaju pristupa fizičkoj infrastrukturi operatora uzimaju se u obzir i ekonomska održivost ulaganja s obzirom na povezane rizike, potreba za pravičnim povraćajem investicije i vremenski okvir za ostvarenje tog povraćaja, mogući uticaj pristupa na konkurenciju na nižim nivoima tržišta i, posledično, na cene i povraćaj investicije, stepen amortizacije mrežne infrastrukture u momentu podnošenja zahteva

za pristup, poslovni razlozi koji su postojali u trenutku investicije, posebno ako je reč o ulaganju u infrastrukturu koja se koristi za obezbeđivanje elektronskih komunikacija, kao i da li je podnosiocu zahteva prethodno bila ponuđena mogućnost zajedničkog ulaganja u mreže vrlo visokog kapaciteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija, ili mogućnost zajedničkog izvođenja radova.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana je u obavezi da, u skladu sa uslovima iz stava 7. ovog člana, ispuni svaki razuman zahtev iz stava 2. ovog člana i da omogući pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, zaključivanjem ugovora koji sadrži pravične i razumne uslove, uključujući cenu za pristup fizičkoj infrastrukturi u roku od mesec dana od dana prijema zahteva.

Operatori su dužni da obaveste Regulatora o zaključenim ugovorima o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi, uključujući dogovorenu cenu za pristup.

Operator ima pravo da ponudi pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja mreža koje nisu elektronske komunikacione mreže ili pripadajuća sredstva.

Postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja

Član 5.

Operator ima pravo da podnese zahtev za pristup fizičkoj infrastrukturi koju poseduje ili kojom upravlja operator mreže u javnom vlasništvu ili organ javnog sektora i koja je tehnički odgovarajuća za postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja i/ili potrebni za povezivanje tih pristupnih tačaka sa okosnicom mreže operatora.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se operatoru mreže ili organu javnog sektora iz stava 1. ovog člana i mora sadržati opis zahtevanog pristupa uz navođenje elemenata fizičke infrastrukture za koju se traži pristup radi postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, kao i nameravani vremenski period za korišćenje fizičke infrastrukture.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da, na zahtev operatora, dostavi uslove omogućavanja pristupa svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, koji moraju biti pravični, razumni, transparentni i nediskriminatorni i dostupni putem jedinstvene informacione tačke.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana je u obavezi da ispuni svaki razuman zahtev operatora iz stava 2. ovog člana i da mu omogući pristup fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, zaključivanjem ugovora u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva.

Regulator bliže uređuje karakteristike i opšte uslove postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, uz primenu odgovarajućih smernica Evropske unije.

Za postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja iz stava 1. ovog člana nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa u skladu sa propisima koji uređuju oblast planiranja i izgradnje.

Izuzetno od stava 6. ovog člana, postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja na zgradama ili mestima koja predstavljaju kulturna dobra, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara, podleže izdavanju dozvole u skladu sa zakonom.

Za postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja iz stava 1. ovog člana plaća se taksa na ime administrativnih troškova.

Razlozi za odbijanje zahteva za pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi

Član 6.

Zahtev za pristup fizičkoj infrastrukturi iz člana 4. stav 1. ovog zakona može se odbiti iz sledećih razloga:

- 1) ako fizička infrastruktura za koju se traži pristup nije tehnički pogodna za smeštanje bilo kojih elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta;
- 2) ako nema raspoloživog prostora za smeštaj elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, uključujući i buduće potrebe za prostorom koje su na odgovarajući način dokazane, kao što je upućivanje na javno dostupne investicione planove ili na dosledno primenjavani procenat rezervisanog kapaciteta za buduće potrebe, u odnosu na ukupni kapacitet fizičke infrastrukture;
- 3) postojanje objektivnih rizika vezanih za ugrožavanje bezbednosti, nacionalne bezbednosti, životne sredine i javnog zdravlja;
- 4) postojanja objektivnih rizika za ugrožavanje bezbednosti svih mreža, a posebno kritične infrastrukture i mreža bitnih za odbranu i bezbednost zemlje;
- 5) postojanja rizika za ozbiljne smetnje koje planirane elektronske komunikacione usluge mogu izazvati drugim uslugama koje se već pružaju upotrebom iste fizičke infrastrukture;
- 6) fizička infrastruktura za koju se traži pristup predstavlja kulturno, istorijsko ili versko dobro u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite ovih dobara;
- 7) postoje druge mogućnosti za održivi veleprodajni pristup pasivnim fizičkim elementima elektronskih komunikacionih mreža, koje su pogodne za pružanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, koje pod pravičnim i razumnim uslovima nudi:
 - isti operator mreže, ili
 - operator mreže u javnom vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora, koji tom mrežom upravlja isključivo na veleprodajnom nivou, u ruralnim ili udaljenim područjima.

Zahtev za pristup fizičkoj infrastrukturi iz člana 5. stav 1. ovog zakona, može se odbiti iz razloga propisanih u stavu 1. ovog člana, osim razloga iz stava 1. tačke 7) ovog člana.

Fizička infrastruktura koja je već podložna obavezama pristupa koje je propisao Regulator u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija ili zakonom kojim se uređuju pravila državne pomoći nije predmet obaveza iz člana 4. ovog zakona, sve dok su takve obaveze pristupa na snazi.

Razlog odbijanja zahteva iz člana 4. stav 1. i člana 5. stav 1. ovog zakona operator mreže ili organ javnog sektora mora detaljno obrazložiti i pisanim putem dostaviti podnosiocu zahteva najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva.

Ako operator mreže ili organ javnog sektora u roku iz stava 4. ovog člana odbije zahtev operatora ili ne odgovori na taj zahtev ili se ne zaključi ugovor u roku iz člana 4. stav 10. ovog zakona, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja ili neodgovaranja na zahtev, odnosno od dana isteka roka za zaključenje ugovora podneti Regulatoru zahtev za odlučivanje.

Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 5. ovog člana, uključujući i određivanje pravičnih i razumnih uslova, a prema potrebi i cenu za pristup, u skladu sa članom 4. st. 7. i 8. ovog zakona.

Regulator donosi rešenje iz stava 6. ovog člana u najkraćem roku, a najkasnije u roku od četiri meseca od dana prijema urednog zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, kada se ovaj rok može produžiti do mesec dana.

Pristup informacijama u vezi sa postojećom fizičkom infrastrukturom

Član 7.

Operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da obezbedi elektronski, putem jedinstvene informacione tačke, sledeće osnovne informacije o postojećoj fizičkoj infrastrukturi:

1. georeferenciranu lokaciju i trasu,
2. vrstu i trenutnu upotrebu,
3. kontakt podatke.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana je dužan da svaku promenu informacija ažurira bez odlaganja kroz jedinstvenu informacionu tačku.

Obaveza objavljivanja informacija iz stava 1. ne primenjuje se u slučajevima kada fizička infrastruktura nije tehnički pogodna za postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, kada je obaveza objavljivanja nesrazmerna, na osnovu analize troškova i koristi i/ili ako fizička infrastruktura ne podleže obavezi omogućavanja pristupa u skladu sa članom 6. stav 3. ovog zakona. Regulator utvrđuje metodologiju za analizu troškova i koristi, nakon sprovedenih javnih konsultacija.

Operator mreže ili organ javnog sektora objavljuje, putem jedinstvene informacione tačke, kriterijume, uslove i obrazloženja za primenu izuzetaka iz stava 3. ovog člana.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da informacije iz st. 1, 2, 3. i 11. ovog člana unosi u formatu i na način koji utvrdi organ nadležan za poslove državnog premera i katastra (u daljem tekstu: Zavod).

Radi omogućavanja podnošenja zahteva za pristup fizičkoj infrastrukturi u skladu sa čl. 4. i 5. ovog zakona, operator ima pravo da pristupi osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke, pod srazmernim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima.

Operator mreže ili organ javnog sektora može odbiti ili ograničiti pristup osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana, samo ako je to neophodno radi obezbeđivanja bezbednosti zgrada koje su u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora, bezbednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbednosti, bezbednosti kritične infrastrukture, javne bezbednosti i javnog zdravlja, ili iz razloga poverljivosti podataka ili zaštite poslovne tajne, a sve u skladu sa posebnim propisima.

Operator koji ostvaruje pristup informacijama iz stava 1. ovog člana, obavezan je da čuva tajnost prikupljenih podataka i informacija, koji su označeni određenim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka, odnosno koji su označeni kao poslovna tajna aktom vlasnika podatka ili ugovorom, u skladu sa zakonom.

Operator je dužan da prikupljene informacije iz stava 1. ovog člana koristi isključivo za potrebe postavljanja sopstvenih elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.

Ukoliko informacije iz stava 1. ovog člana nisu dostupne u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, operator ili Regulator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora zahtev za pristup informacijama iz stava 1. ovog člana, elektronski putem jedinstvene informacione tačke. Zahtev operatora mora da sadrži informacije o geografskoj oblasti u kojoj operator planira postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.

Operator mreže ili organ javnog sektora je u obavezi da, najkasnije u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahteva iz stava 10. ovog člana, omogući dostupnost informacija iz stava 1. ovog člana elektronski, putem jedinstvene informacione tačke i o tome obavesti podnosioca zahteva. U opravdanim slučajevima, ovaj rok se može jednokratno produžiti za najviše pet radnih dana. Obaveštenje o produženju roka dostavlja se operatoru koji je podneo zahtev putem jedinstvene informacione tačke.

Na osnovu razumnog zahteva operatora, u pisanoj formi, koji sadrži informacije o elementima mreže u svrhu postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, operator mreže ili organ javnog sektora dužan je da mu omogući uvid i pregled elemenata svoje fizičke infrastrukture na licu mesta.

Operator mreže ili organ javnog sektora dužan je da omogući uvid i pregled elemenata iz stava 12. ovog člana na nediskriminatoran i transparentan način, u roku od mesec dana od dana prijema zahteva i uz uvažavanje ograničenja iz stava 7. ovog člana.

Ako operator mreže ili organ javnog sektora odbije zahtev operatora za pristup informacijama iz stava 8. ovog člana ili ne odgovori na zahtev u roku iz stava 11. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za rešavanje po zahtevu za pristup informacijama da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje.

Ako operator mreže ili organ javnog sektora ne učini dostupnim informacije nakon zahteva koji je Regulator podneo u skladu sa stavom 10. ovog člana, Regulator može naložiti operatoru mreže ili organu javnog sektora da dostavi nedostajuće informacije putem jedinstvene informacione tačke.

Ako operator mreže ili organ javnog sektora odbije zahtev operatora za uvid i pregled elemenata iz stava 12. ovog člana ili ne omogući uvid u roku iz stava 13. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za uvid i pregled elemenata da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje.

Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz st. 14. i 16. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, kada se ovaj rok može produžiti do mesec dana.

III. ZAJEDNIČKO IZVOĐENJE GRAĐEVINSKIH RADOVA

Zajedničko izvođenje građevinskih radova

Član 8.

Operator ima pravo da operatoru mreže ili organu javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom podnese zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.

Operator mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom, ima pravo da sa operatorom pregovara o zajedničkom izvođenju građevinskih radova, kojim se utvrđuju prava i obaveze strana u vezi sa zajedničkim izvođenjem radova, uključujući i raspodelu troškova i sve tehničke aspekte zajedničkog izvođenja radova, radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.

Kada operator mreže ili organ javnog sektora iz stava 2. ovog člana, direktno ili angažovanjem drugih lica, izvodi ili planira da izvodi građevinske radove koji su u potpunosti ili delimično finansirani javnim sredstvima, dužan je da prihvati svaki razuman zahtev operatora, pod transparentnim i nediskriminatornim uslovima, i da mu omogući zajedničko izvođenje građevinskih radova radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava zaključivanjem ugovora u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva, pod uslovom da su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) zajedničko izvođenje građevinskih radova ne sme prouzrokovati dodatne troškove koji se ne mogu nadoknaditi, uključujući i troškove nastale usled kašnjenja, za operatora mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu i koji je prvobitno planirao te radove, što ne dovodi u pitanje mogućnost strana da se sporazumeju o raspodeli troškova;
- 2) operator mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu i koji planira izvođenje građevinskih radova zadržava kontrolu nad izvođenjem tih radova;
- 3) je zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova podnet blagovremeno, a u slučaju kada je potrebna građevinska dozvola, odnosno rešenje o odobrenju za izvođenje radova najmanje mesec dana pre podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova;

Zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova koji podnosi privredni subjekt koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže može biti odbijen:

- a) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže, a građevinski radovi na koje se zahtev odnosi doprinose izgradnji mreže vrlo visokog kapaciteta u ruralnim ili udaljenim područjima i ta mreža je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i funkcioniše isključivo na veleprodajnoj osnovi, odnosno nije namenjena krajnjim korisnicima;
- b) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže za područje koje je već bilo predmet prikupljanja podataka o geografskoj rasprostranjenosti širokopojasnih mreža, uključujući mreže vrlo visokog kapaciteta, ili je bilo predmet poziva za iskazivanje namere izgradnje, unapređenja ili proširenja širokopojasne mreže, uključujući i mreže vrlo visokog kapaciteta u tom području u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija, ili je bilo obuhvaćeno javnim pozivom u skladu

sa aktom kojim se utvrđuje program razvoja širokopojasne komunikacione infrastrukture u ruralnim i nerazvijenim područjima, a podnosilac zahteva nije u okviru bilo kog od poslednjih sprovedenih navedenih postupaka dostavio podatke i/ili izrazio nameru da gradi mrežu vrlo visokog kapaciteta na tom području.

Ukoliko je zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova odbijen u skladu sa stavom 4. tačka b) ovog člana, privredni subjekt koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže koji je odbio zahtev dužan je da postavi fizičku infrastrukturu sa dovoljnim kapacitetom za moguće buduće razumne potrebe za pristup od strane trećih lica.

Ako ugovor o zajedničkom izvođenju građevinskih radova nije zaključen u roku od mesec dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za zaključivanje ugovora podneti zahtev Regulatoru za odlučivanje u vezi sa zaključenjem ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova.

Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 6. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, u skladu sa načelom srazmernosti, uz određivanje pravičnih i nediskriminatornih uslova, uključujući, po potrebi, i način raspodele troškova.

Regulator, uzimajući u obzir relevantne smernice BEREC-a, bliže uređuje način i uslove raspodele troškova vezanih za zajedničko izvođenje građevinskih radova, kao i uslove za obezbeđivanje dovoljnog kapaciteta infrastrukture u slučaju odbijanja zajedničkog izvođenja građevinskih radova u skladu sa stavom 4. tačka b) ovog člana.

Pristup informacijama u vezi sa planiranim građevinskim radovima

Član 9.

Radi omogućavanja zaključivanja ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova iz člana 8. ovog zakona, operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da, u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, učini dostupnim najmanje sledeće informacije o planiranim građevinskim radovima:

1. georeferenciranu lokaciju i vrstu građevinskih radova;
2. elemente fizičke infrastrukture na koje se građevinski radovi odnose;
3. procenjeni datum početka građevinskih radova i njihovo trajanje;
4. procenjeni datum podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova nadležnom organu radi izdavanja dozvola, ako je primenljivo;
5. kontakt informacije.

Operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu dužan je da obezbedi da su informacije iz stava 1. ovog člana tačne i ažurne, kao i da svaku promenu informacija iz stava 1. ovog člana bez odlaganja učini dostupnom putem jedinstvene informacione tačke.

Činjenjem dostupnim informacija iz stava 1. ovog člana svi operatori mreže i organi javnog sektora čija se fizička infrastruktura nalazi u zoni zahvata biće obavešteni preko jedinstvene informacione tačke o planiranim građevinskim radovima.

Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da informacije iz st. 1 i 2. ovog člana unosi u formatu i na način koji utvrdi organ iz člana 18. stav 5. ovog zakona.

Informacije iz stava 1. ovog člana stavljaju se na raspolaganje putem jedinstvene informacione tačke čim postanu dostupne, za građevinske radove koji se planiraju u narednih šest meseci, a u slučaju kada je za izvođenje građevinskih radova potrebno pribaviti dozvolu, najkasnije dva meseca pre prvog podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova nadležnom organu.

Operator podnosi obrazloženi zahtev za pristup osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke, uz navođenje područja u kome namerava da izgradi elemente elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajuća sredstva. Zatražene informacije čine se dostupnim operatoru pod srazmernim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahteva za pristup, kroz jedinstvenu informacionu tačku. U opravdanim slučajevima, ovaj rok se može produžiti za najviše pet radnih dana.

Pristup informacijama iz stava 1. ovog člana može biti ograničen ili odbijen samo ako je to neophodno radi očuvanja bezbednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbednosti, bezbednosti kritične infrastrukture, javne bezbednosti ili javnog zdravlja, ili iz razloga poverljivosti ili zaštite poslovne tajne, u skladu sa posebnim propisima.

Svaka strana može u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva iz stava 5. ovog člana da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje ukoliko informacije nisu učinjene dostupnim u propisanim rokovima.

Regulator odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 7. ovog člana, u najkraćem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, ovaj rok se može produžiti do mesec dana.

IV. IZDAVANJE DOZVOLA I ZASNIVANJA PRAVA SLUŽBENOSTI ZA POSTAVLJANJE ELEMENATA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIONE MREŽE VRLO VISOKOG KAPACITETA ILI PRIPADAJUĆIH SREDSTAVA

Postupci za izdavanje dozvola i zasnivanja prava službenosti za postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava

Član 10.

Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona neće neopravdano ograničavati ili ometati postavljanje bilo kog elementa elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, poštujući propise, kojima se uređuju uslovi i postupci izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, kao i doslednost njihove primene na teritoriji Republike Srbije.

Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona čine dostupnim ministarstvu nadležnom za oblast telekomunikacija (u daljem tekstu: Ministarstvo), putem jedinstvene informacione tačke, informacije o uslovima i postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti radi objavljivanja u jedinstvenoj informacionoj tački.

Informacije iz stava 2. ovog člana sadrže: spisak nadležnih organa po vrsti postupka, spisak posebnih propisa koji se primenjuju u postupku izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, potrebnu dokumentaciju koja se prilaže uz zahtev za

izdavanje dozvole, odnosno uz zahtev za zaključenje ugovora za zasnivanje prava službenosti, opis postupka i rokove za odlučivanje, način podnošenja žalbe, troškove i naknade ako postoje, kao i izuzetke od obaveze pribavljanja dozvola, u skladu sa propisima koji uređuju prostorno planiranje, građevinarstvo i infrastrukturu, zaštitu životne sredine, zaštitu kulturnih dobara, nacionalne bezbednosti i javnog zdravlja.

Operator ima pravo da podnese zahtev za izdavanje i obnavljanje svih neophodnih dozvola ili zahtev za zasnivanje prava službenosti, putem jedinstvene informacione tačke, kao i da prati njihov status.

Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona će, u roku od 8 radnih dana od prijema zahteva, obavestiti podnosioca zahteva za izdavanje dozvola, uključujući i zahtev za zasnivanje prava službenosti, da učini dostupnim minimalne informacije iz člana 9. stav 1. ukoliko nisu stavljene na raspolaganje putem jedinstvene informacione tačke od strane istog operatora koji podnosi zahtev i dalje postupati u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Podnošenje zahteva, rokovi i postupanje nadležnih organa za izdavanje akata za izgradnju objekata, odnosno izvođenje radova sprovode se u skladu sa odredbama zakona i propisima kojima se uređuje oblast planiranja i izgradnje.

Svi ostali postupci za izdavanje neophodnih dozvola, odnosno za zasnivanje prava službenosti sprovode se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, osim ako nisu regulisani drugim propisom.

Posredovanje u slučaju izostanka odluke o zahtevu za izdavanje dozvole

Član 11.

U slučaju da nadležni organ iz člana 17. stav 1. ovog zakona ne odluči o zahtevu za izdavanje dozvole u roku propisanom odredbama propisa koji uređuje konkretni postupak, Ministarstvo je dužno da na zahtev operatora ili po službenoj dužnosti, bez nepotrebnog odlaganja, a najkasnije dva meseca od podnošenja zahteva, posreduje radi donošenja odluke o zahtevu za izdavanje dozvole.

Nakon posredovanja, Ministarstvo će sačiniti pisani izveštaj, uključujući stavove učesnika i naznačiti datum kada će biti doneta odluka o zahtevu za dozvolu.

Nezavisno od posredovanja Ministarstva operator ima pravo na pravne lekove u skladu sa zakonom koji uređuje konkretan postupak.

Izuzeci od postupka pribavljanja dozvole za pojedine građevinske radove

Član 12.

Građevinski radovi koji su potrebni za postavljanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, ne podležu postupku izdavanja akata za izgradnju objekata, odnosno izvođenje radova isključivo ako je reč o objektima, odnosno radovima u odnosu na koje je zakonom i propisima kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje predviđeno da za tu vrstu radova nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa.

Ministarstvo objavljuje i ažurira informacije o vrstama građevinskih radova iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke.

V. FIZIČKA INFRASTRUKTURA U ZGRADI

Fizička infrastruktura i optički kablovi u zgradi

Član 13.

Tehnički zahtevi koji se odnose na fizičku infrastrukturu, u novim poslovnim i stambenim zgradama i poslovnim i stambenim zgradama na kojima se vrše obimni

radovi na rekonstrukciji, regulisani su odgovarajućim propisima u oblasti elektronskih komunikacija, kao i tehničkim specifikacijama koje objavljuje Regulator.

Pristup fizičkoj infrastrukturi u zgradi

Član 14.

Operator ima pravo da, o sopstvenom trošku, uvede svoju mrežu do pristupne tačke, uz prethodno regulisane imovinsko-pravne odnose i u skladu sa važećim propisima, ne dovodeći u pitanje prava trećih lica.

Operator može da zahteva pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi u zgradi radi postavljanja elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ukoliko je dupliranje takve infrastrukture tehnički neizvodljivo ili ekonomski neefikasno.

Nosilac prava korišćenja pristupne tačke i fizičke infrastrukture u zgradi dužan je da, na razuman zahtev operatora, zaključi ugovor o pristupu pristupnoj tački i/ili fizičkoj infrastrukturi u zgradi, pod pravičnim, razumnim i nediskriminatornim uslovima, uključujući i naknadu za pristup u roku od mesec dana od dana prijema zahteva.

Ukoliko ugovor o pristupu iz stava 3. ovog člana nije zaključen u roku od mesec dana od dana prijema zahteva za pristup, svaka strana može u roku od mesec dana od dana isteka roka za zaključenje ugovora podneti zahtev Regulatoru za odlučivanje.

Regulator odlučuje o zahtevu iz stava 4. ovog člana najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, uključujući, po potrebi, utvrđivanje pravičnih i razumnih uslova, kao i, ako je primenljivo, cene pristupa.

Ukoliko fizička infrastruktura u zgradi spremna za optiku nije dostupna, operator ima pravo da, uz saglasnost vlasnika i/ili krajnjeg korisnika, u skladu sa zakonom, uvede sopstvenu mrežu do prostorija krajnjeg korisnika, koristeći postojeću infrastrukturu u zgradi u meri u kojoj je ona dostupna i pristupačna u skladu sa stavom 3. ovog člana, vodeći računa da se uticaj na pravo privatne svojine trećih lica svede na najmanju moguću meru.

Odredbe ovog člana ne utiču na pravo svojine vlasnika pristupne tačke ili fizičke infrastrukture u zgradi u slučaju kada nosilac prava korišćenja te pristupne tačke ili infrastrukture nije vlasnik, niti na pravo svojine trećih lica na nepokretnostima na kojima se nalazi ta infrastruktura.

VI. NADLEŽNI ORGANI

Odlučivanje o pravima i obavezama

Član 15.

Regulator, u skladu sa zakonom, na zahtev operatora odlučuje rešenjem o pravima i obavezama operatora mreže i organa javnog sektora iz ovog zakona.

Na postupak odlučivanja o pravima i obavezama iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Operator mreže i organ javnog sektora dužni su da sarađuju i postupe po rešenju Regulatora iz stava 1. ovog člana.

Rešenje iz stava 1. ovog člana se objavljuje putem jedinstvene informacione tačke uz poštovanje načela poverljivosti i zaštite poslovne tajne.

Regulator utvrđuje taksu i način naplate takse u postupku odlučivanja koja predstavlja administrativni trošak Regulatora.

Pri obavljanju svojih nadležnosti u skladu sa ovim zakonom, Regulator postupa u skladu sa načelom srazmernosti i uzima u obzir relevantna uputstva Evropske komisije i BEREC smernice.

Saradnja Regulatora sa drugim organima

Član 16.

U sprovođenju odredaba ovog zakona Regulator saraduje sa drugim organima i organizacijama, regulatornim i drugim telima koji imaju nadležnost nad pravnim subjektima koji poseduju ili upravljaju fizičkom infrastrukturom, pogodnom za postavljanje elemenata mreže vrlo visokog kapaciteta.

U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana nadležni organi i tela iz stava 1. ovog člana su naročito dužna da:

- a) pružaju Regulatoru pravovremene, tačne i stručne informacije i mišljenja,
- b) imenuju kontakt osobu za kontinuiranu komunikaciju i koordinaciju sa Regulatorom,
- v) omogućavaju održavanje redovnih koordinacionih sastanaka radi razmene informacija i rešavanja otvorenih pitanja.

Saradnja sa drugim organima ne utiče na samostalnost i nezavisnost Regulatora u odlučivanju o zahtevima.

Nadležni organi u postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti

Član 17.

Nadležni organ u postupku izdavanja dozvola za postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, je organ koji, je, u skladu sa propisom nadležan za poslove prostornog planiranja, građevinarstva i infrastrukture, zaštite životne sredine, zaštite kulturnih dobara, bezbednosti i javnog zdravlja.

Nadležni organ u postupku odlučivanja o zahtevu za zaključivanje ugovora o zasnivanju prava službenosti je organ javnog sektora koji, u skladu sa zakonom, odlučuje o raspolaganju ili davanju na korišćenje nepokretnosti u javnoj svojini, odnosno sticanju prava službenosti na tim nepokretnostima.

Jedinstvena informaciona tačka

Član 18.

Jedinstvena informaciona tačka omogućava ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza propisanih ovim zakonom u elektronskom formatu, putem digitalnih alata kao što su veb portali, baze podataka, registri, digitalne platforme ili aplikacije (u daljem tekstu: aplikacije), uspostavljanjem jednog nacionalnog digitalnog ulaznog mesta sa zajedničkim korisničkim interfejsom, radi pojednostavljenja pristupa korisnika i izbegavanja dupliranja sistema.

Jedinstvena informaciona tačka obezbeđuje punu interoperabilnost i integraciju sa relevantnim državnim registrima i prostornim bazama.

Organi javnog sektora dužni su da obezbede tehničku i sistemsku integraciju svojih aplikacija sa jedinstvenom informacionom tačkom, njihovo međusobno povezivanje i razmenu podataka u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim radi njegove primene.

Zavod uspostavlja jedinstvenu informacionu tačku, u saradnji sa Ministarstvom.

Za upravljanje jedinstvenom informacionom tačkom nadležan je Zavod.

Zavod je sistemski administrator jedinstvene informacione tačke i odgovoran je za:

1. usvajanje i primenu tehničkih i pravnih standarda za podatke, metapodatke, formate, georeferenciranje i razmenu podataka;
2. integritet, bezbednost, dostupnost i audit jedinstvene informacione tačke;
3. održavanje registra šema/standardâ i validatora unosa/integracija i
4. vođenje evidencije porekla podataka (ko je, kada i šta uneo/izmenio).

Zavod ne snosi odgovornost za tačnost, potpunost i blagovremenost podataka koje u jedinstvenu informacionu tačku unosi organ javnog sektora i operator mreže, već za sadržaj podataka odgovara operator mreže ili organ javnog sektora koji vrši unos.

Ministarstvo sprovodi međuresornu komunikaciju u cilju primene propisanih poslovnih procesa i procedure za primenu ovog zakona, bez uticaja na tehničke standarde i operativne odluke Zavoda.

Zavod bliže uređuje način uspostavljanja, pravila inteoperabilnosti, metapodatke i integraciju aplikacija, kao i druge tehničke uslove, bezbednosne standarde, kao i održavanje i funkcionisanje jedinstvene informacione tačke, u saradnji sa Ministarstvom, Regulatorom, ministarstvom nadležnim za oblast planiranja i izgradnje.

Zavod u saradnji sa Ministarstvom uređuje obim, strukturu i način unosa podataka u standardizovanom obliku (struktura, obavezna polja, kodiranje, georeferenciranje, metapodaci), način podnošenja zahteva, postupanje i koordinaciju u vezi sa zahtevom i pristup informacijama putem jedinstvene informacione tačke, bezbednosne standarde integracije JIT sa drugim sistemima, kao i visinu i način plaćanja administrativne takse za pristup jedinstvenoj informacionoj tački.

Za obezbeđivanje, ažuriranje i tačnost informacija u vezi sa postupcima izdavanja dozvola putem jedinstvene informacione tačke nadležno je Ministarstvo.

Nadležni organi koji su uključeni u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje jedinstvene informacione tačke dužni su da svoja ovlašćenja vrše nepristrasno, transparentno i blagovremeno.

Poslovi koje pojedinačni nadležni organi obavljaju u okviru ovog člana objavljuju se putem jedinstvene informacione tačke.

VII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Obavljanje poslova inspekcijaskog nadzora

Član 19.

Inspekcijaski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega obavlja Ministarstvo, preko inspektora elektronskih komunikacija (u daljem tekstu: inspektor).

Na sadržinu, vrstu, oblik, postupak i sprovođenje inspekcijaskog nadzora, ovlašćenja, obaveze učesnika u inspekcijaskom nadzoru i druga pitanja od značaja za inspekcijaski nadzor koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona i propisa kojima se uređuje inspekcijaski nadzor.

Ovlašćenja inspektora

Član 20.

Ako operator mreže ili organ javnog sektora ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 15. ovog zakona, inspektor je ovlašćen da sprovede postupak inspeksijskog nadzora i da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka pred prekršajnim sudom.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 21.

Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 2.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 6. stav 6. ovog zakona, u vezi sa omogućavanjem pristupa fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava ili postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja;
- 2) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 7. st. 15 i 17. u vezi sa odbijanjem zahteva za pristup informacijama ili neodgovaranjem na zahtev, odnosno u vezi sa odbijanjem zahteva za uvid i pregled elemenata fizičke infrastrukture na licu mesta ili neomogućavanjem uvida;
- 3) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 8. stav 7. ovog zakona u vezi sa zaključivanjem ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova;
- 4) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 9. stav 8. ovog zakona u vezi sa dostupnošću osnovnih informacija o planiranim građevinskim radovima putem jedinstvene informacione tačke;
- 5) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 14. stav 5. ovog zakona u vezi sa omogućavanjem pristupa pristupnoj tački i/ili fizičkoj infrastrukturi u zgradi radi postavljanja elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta;

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 150.000,00 dinara.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Obaveze nadležnih organa, operatora mreže i organa javnog sektora

Član 22.

Zavod i Ministarstvo će uspostaviti jedinstvenu informacionu tačku u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operatori mreže i organi javnog sektora su u obavezi da dostave Zavodu informacije iz člana 7. stav 1. ovog zakona u roku od 12 meseci od uspostavljanja jedinstvene informacione tačke.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 23.

Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja propisanih ovim zakonom doneće se u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu zakona

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 13. Ustava Republike Srbije, kojim je predviđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje režim i bezbednost u svim vrstama saobraćaja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Za uspešnu integraciju Republike Srbije u jedinstveno digitalno tržište EU potrebno je obezbediti regulatorne i institucionalne uslove za razvoj digitalnog tržišta u Republici Srbiji, kao i obezbediti da se razvoj odvija u predvidljivim uslovima za sve učesnike.

U procesu ispunjavanja uslova za punopravno članstvo u Evropskoj uniji, Republika Srbija je dužna da svoje zakonodavstvo uskladi sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti elektronskih komunikacija.

U cilju ispunjenja obaveza u okviru procesa evropskih integracija i prenošenja odgovarajućeg regulatornog okvira EU, Ministarstvo informisanja i telekomunikacija je pripremio Predlog zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta kojim se vrši usklađivanje sa Uredbom (EU) 2024/1309 Evropskog parlamenta i saveta od 29. aprila 2024. godine o merama za smanjenje troškova izgradnje gigabitskih elektronskih komunikacionih mreža i izmenom Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju van snage Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitskoj infrastrukturi).

Aktom o gigabitskoj infrastrukturi uređuju se međusektorske kompetencije i odnosi, i to između privrednih subjekata u oblasti elektronskih komunikacija i subjekata iz drugih sektora i nivoa organa vlasti, uključujući energetiku, transport, komunalne službe, lokalne organe vlasti itd. Za uspešno transponovanje ove uredbe potrebna je saradnja i koordinacija nadležnih institucija iz različitih sektora i prilagođavanje različitih mera Evropske unije nacionalnim okolnostima.

Predlog zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta (u daljem tekstu: Predlog zakona) je usaglašen sa komentarima i sugestijama Evropske komisije u procesu usklađivanja regulative u oblasti elektronskih komunikacija u Republici Srbiji sa pravnim tekovinama Evropske unije u ovoj oblasti.

Predlog zakona sadrži sledeća poglavlja:

1. **OPŠTE ODREDBE**, kojima se utvrđuju predmet, cilj zakona, pojedini pojmovi sa značenjem koji se koriste u zakonu, i uređuje odnos ovog zakona prema drugim propisima;

2. **PRISTUP POSTOJEĆOJ FIZIČKOJ INFRASTRUKTURI**, kojim se uređuje omogućavanje pristupa, postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, utvrđuju razlozi za odbijanje zahteva za pristup, i uređuje pristup informacijama u vezi sa postojećom fizičkom infrastrukturom;

3. **ZAJEDNIČKO IZVOĐENJE GRAĐEVINSKIH RADOVA**, kojom se utvrđuje zajedničko izvođenje građevinskih radova kao i pristup informacijama u vezi sa planiranim građevinskim radovima;

4. IZDAVANJE DOZVOLA I ZASNIVANJE PRAVA SLUŽBENOSTI ZA POSTAVLJANJE ELEMENATA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIONE MREŽE VRLO VISOKOG KAPACITETA ILI PRIPADAJUĆIH SREDSTAVA kojim se uređuje pristup informacijama o uslovima i postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, posredovanje u slučaju izostanka odluke o zahtevu za izdavanje dozvole, izuzeci od postupka pribavljanja dozvole za pojedine građevinske radove;

5. FIZIČKA INFRASTRUKTURA U ZGRADI kojim se uređuje pristup fizičkoj infrastrukturi u zgradi;

6. NADLEŽNI ORGANI koji propisuje način odlučivanja Regulatornog tela za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Regulator) o pravima i obavezama operatora mreže i organa javnog sektora, njegovu saradnju sa drugim organima, određuje nadležne organe u postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, propisuje nadležnost organa za uspostavljanje i za upravljanje jedinstvenom informacionom tačkom, kao i nadležnost organa za obezbeđivanje, ažuriranje i tačnost informacija u vezi sa postupcima izdavanja dozvola putem jedinstvene informacione tačke;

7. INSPEKCIJSKI NADZOR koji propisuje obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora kao i ovlašćenja inspektora u vršenju inspekcijuskog nadzora;

8. KAZNENE ODREDBE koje propisuju raspon iznosa novčane kazne za prekršaj pravnog lica, kao i odgovornog lica u pravnom licu;

9. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE koje propisuju rokove za izvršenje obaveza nadležnih organa, operatora mreže i organa javnog sektora u uspostavljanju jedinstvene informacione tačke.

1. Problemi koje zakon treba da reši

U Republici Srbiji postoji potreba za ubrzanim razvojem savremene digitalne infrastrukture, odnosno elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, koja će omogućiti povezanost građanima, privredi i javnom sektoru. Postojeći model postavljanja fiksni i bežični elektronskih komunikacionih mreža nameće brojne izazove, među kojima se posebno ističu visoki troškovi postavljanja, neefikasno korišćenje fizičke infrastrukture, nepotrebno dupliranje postojećih kapaciteta, kao i nedovoljna transparentnost i pravna izvesnost za operatore mreža i organe javnog sektora.

Opis problema dat je i u Sivoj knjizi Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED) – Preporuke za uklanjanje administrativnih prepreka poslovanju u Srbiji 2025/26, u kojoj se ističe da se operateri suočavaju sa visokim troškovima izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture. Kao uzrok navedeno je nepostojanje pouzdanih registara o postojećoj infrastrukturi koja se može koristiti, zatim nemogućnost planiranja zajedničkih radova na izgradnji infrastrukture koji bi smanjili troškove građevinskih radova (sa sadašnjih oko 70% od ukupne vrednosti radova), kao i skupe, neujednačene i netransparentne procedure za dobijanje različitih odobrenja za izgradnju i postavljanje širokopoljasne infrastrukture. Ovaj problem je uočen i u prethodnim godišnjim izveštajima NALED-a.

2. Ciljevi koji se zakonom postižu

Predloženim zakonskim rešenjima realizovaće se smanjenje troškova izgradnje i postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta uvođenjem mera koje će obezbediti racionalno korišćenje i deljenje fizičke infrastrukture između različitih sektora. Na ovaj način stvaraju se uslovi za ekonomičnije ulaganje u digitalnu infrastrukturu, izbegava se nepotrebno dupliranje infrastrukturnih objekata, podstiče konkurencija i omogućava pravovremeni razvoj

elektronskih komunikacionih mreža. Cilj donošenja Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta je da se Republika Srbija uskladi sa najsavremenijim evropskim standardima u oblasti elektronskih komunikacija i time obezbedi efikasnije, brže i ekonomičnije postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta.

Donošenjem zakona postiže se više važnih efekata:

- građanima i privredi omogućava se kvalitetnija i dostupnija internet konekcija,
- operatorima i investitorima obezbeđuju se transparentni uslovi, jedinstvena pravila i manji troškovi ulaganja,
- javna uprava dobija efikasnije i digitalizovane procedure, čime se unapređuje i njen rad,
- Republika Srbija postaje atraktivnija za ulaganja u digitalnu infrastrukturu i inovacije.

Ovim zakonom Republika Srbija takođe ispunjava obaveze iz Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan - Reformska agenda Republike Srbije (u daljem tekstu: Reformska agenda), kojom se od država kandidata očekuje da sprovedu mere za ubrzan razvoj digitalne povezanosti. Na taj način zakon ima i širi značaj jer direktno doprinosi ostvarivanju prioriteta iz procesa evropskih integracija u okviru Poglavlja 10 – Informaciono društvo i mediji.

Takođe, predloženim zakonskim rešenjima utvrđuje se da je postavljanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta od posebnog interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Predloženim zakonskim rešenjima obezbeđuje se i povećanje transparentnosti i pravne sigurnosti za operatore mreže i organe javnog sektora i to kroz odlučivanje Regulatora o njihovim pravima i obavezama.

U skladu sa principima Evropskog kodeksa elektronskih komunikacija, (EU) 2018/1972 (u daljem tekstu: EECC) koji su u naš pravni sistem implementirani Zakonom o elektronskim komunikacijama, već su uspostavljena ovlašćenja Regulatora u pogledu vansudskog rešavanja sporova između operatora i drugih učesnika na tržištu, što doprinosi bržem, efikasnijem i troškovno prihvatljivijem rešavanju spornih pitanja u odnosu na sudske postupke. Polazeći od toga, predložena zakonska rešenja se nadovezuju na postojeći institucionalni i pravni okvir, dodatno jačajući ulogu Regulatora u obezbeđivanju pravne sigurnosti i dosledne primene pravila u praksi.

Takođe, u skladu sa principima EECC, Regulator u obavljanju poslova propisanih ovim zakonom, postupa pravovremeno, samostalno, nepristrasno, objektivno, transparentno, srazmerno i bez diskriminacije i preduzima sve potrebne i srazmerne mere za ostvarivanje ciljeva iz ovog zakona.

3. Razmatrane mogućnosti da se problem reši i bez donošenja zakona

Imajući u vidu da je u postupku pridruživanja Evropskoj uniji Republika Srbija preuzela obavezu da uskladi svoje zakonodavstvo sa propisima Evropske unije, potrebno je izvršiti usklađivanje zakonodavstva donošenjem ovog zakona i time ispuniti preuzete obaveze.

Takođe, donošenjem ovog zakona obezbediće se savremen, efikasan i jedinstven pravni okvir koji će omogućiti dalji razvoj elektronskih komunikacija. Nastavkom trenutnih regulatornih i infrastrukturnih praksi bez donošenja novog Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja širokopojasne komunikacione infrastrukture, ciljevi ubrzanog razvoja mreža vrlo visokog kapaciteta i obezbeđivanja širokopojasnog pristupa krajnjim korisnicima ne mogu se postići.

Shodno navedenom, ne postoje druge mogućnosti za uređenje ove oblasti bez donošenja ovog zakona.

4. Zašto je donošenje zakona najbolji način za rešavanje problema

Sistemske zakone predstavljaju osnov za razvoj oblasti.

Takođe, izražena je potreba da i zakonska rešenja budu fleksibilna i otvorena za nova tehnološka dostignuća, da se zasnivaju na rešenjima sadržanim u međunarodnim dokumentima, propisima i standardima Evropske unije, a posebno na rešenjima tehnološki razvijenih zemalja.

Donošenje ovog zakona je jedini način za uređenje ove oblasti, kao i za potpuno transponovanje evropskog regulatornog okvira.

S obzirom da ova oblast nije pravno uređena, kako bi se obezbedilo sistemsko i usklađeno delovanje svih relevantnih subjekata, donošenjem ovog zakona će se postići neophodna pravna izvesnost, obezbediti jedinstveno postupanje i otkloniti prepreke koje uzrokuju visoke troškove postavljanja mreža.

Iz navedenih razloga, donošenje ovog zakona predstavlja jedini način za uređenje ove oblasti, kojim će se obezbediti jedinstven i sveobuhvatan pravni okvir za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, podstaci izgradnja i razvoja digitalne infrastrukture, kao i stvoriti preduslovi za ravnomerniji razvoj društva i jačanje konkurencije.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Čl. 1-3. Predloga zakona utvrđuju se predmet i cilj zakona, pojedini pojmovi sa značenjem koji se koriste u zakonu i uređuje odnos ovog zakona prema drugim propisima.

Čl. 4-7. Predloga zakona uređuje se omogućavanje pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi, postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, utvrđuju razlozi za odbijanje zahteva za pristup, i uređuje pristup informacijama u vezi sa postojećom fizičkom infrastrukturom.

Čl. 8. i 9. Predloga zakona uređuje se zajedničko izvođenje građevinskih radova kao i pristup informacijama u vezi sa planiranim građevinskim radovima.

Čl. 10-12. Predloga zakona uređuju se postupci za izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti za postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, posredovanje u slučaju izostanka odluke o zahtevu za izdavanje dozvole, kao i izuzeci od postupka pribavljanja dozvole za pojedine građevinske radove.

Član 13. i 14. Predloga zakona uređuje se fizička infrastruktura i optički kablovi u zgradi, kao i pristup toj fizičkoj infrastrukturi.

Čl. 15-18. Predloga zakona propisuje se način odlučivanja Regulatora o pravima i obavezama operatora mreže i organa javnog sektora, njegovu saradnja sa drugim organima, određuju nadležni organi u postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, i utvrđuje nadležnost organa za uspostavljanje i upravljanje jedinstvenom informacionom tačkom.

Čl. 19. i 20. Predloga zakona uređuje se obavljanje poslova inspekcijuskog nadzora kao i ovlašćenja inspektora u vršenju inspekcijuskog nadzora.

Članom 21. Predloga zakona propisuje se raspon iznosa novčane kazne za prekršaj pravnog lica, kao i odgovornog lica u pravnom licu.

Članom 22. Predloga zakona propisuju se rokovi za izvršenje obaveza nadležnih organa, operatora mreže i organa javnog sektora u uspostavljanju jedinstvene informacione tačke.

Članom 23. Predloga zakona utvrđuje se rok od 12 meseci za donošenje podzakonskih akata.

Članom 24. Predlog zakona propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Finansijska sredstva u iznosu od 114.000.000 dinara, koja su potrebna za sprovođenje ovog zakona, su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2026. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 108/25), Razdeo 38 – Ministarstvo informisanja i telekomunikacija, Funkcija 460 – Komunikacije, Program 0703 - Telekomunikacije i informaciono društvo, Programska aktivnost 0001 – Uređenje i nadzor elektronskih komunikacija i poštanskog saobraćaja, Ekonomska klasifikacija 515 – Nematerijalna imovina.

Finansijska sredstva neophodna za sprovođenje ovog zakona u 2027. godini planiraće se u skladu sa srednjoročnim okvirom rashoda, odnosno potrebna sredstva će se planirati u skladu sa ukupnim nivoom rashoda i izdataka budžeta Republike Srbije, navedenog u delu III zakona o budžetu Republike Srbije - Izvršavanje budžeta, u okviru razdela ministarstva nadležnog za oblast telekomunikacija.

**IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ EX ANTE ANALIZI EFEKATA
PREDLOGA ZAKONA O MERAMA ZA SMANJENJE TROŠKOVA
POSTAVLJANJA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH MREŽA VRLO VISOKOG
KAPACITETA**

Uvod

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija sprovelo je Ex – ante analizu Predloga Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, u skladu sa Zakonom o planskom sistemu Republike Srbije¹ i Uredbom o analizi efekata propisa.²

Na osnovu člana 37. Zakona o planskom sistemu Republike Srbije , predviđeno je da je nadležni predlagač dužan da, u okviru predloga dokumenta javne politike koji dostavlja Vladi na usvajanje, dostavi analize sprovedene analize efekata dokumenta javne politike, kao i mišljenje organa državne uprave nadležnog za koordinaciju javnih politika o potpunosti i kvalitetu sprovedene analize efekata, u rokovima utvrđenim poslovníkom Vlade.

Prema članu 41. istog Zakona, organi državne uprave dužni su da prilikom izrade propisa sprovedu *Ex – ante* analizu efekata.

Na osnovu čl. 5. i 20. Uredbe o analizi efekata propisa potrebno je prilikom izrade propisa sprovesti Ex-ante analizu efekata koja se sastoji od:

1) sagledavanja postojećeg stanja u posmatranoj oblasti pri čemu se identifikuje problem koji je potrebno rešiti i njegovi uzroci i posledice, odnosno promena koja treba da se postigne u posmatranoj oblasti;

2) utvrđivanja cilja koji se želi postići i pokazatelja učinka na osnovu kog će se meriti postizanje cilja;

3) identifikovanja opcija za postizanje cilja;

4) analize efekata opcija i rizika za sprovođenje opcija;

5) poređenja i izbora optimalne opcije za postizanje cilja;

6) identifikacije nadležnih organa i organizacija i neophodnih resursa za primenu i praćenje primene propisa, utvrđivanje i vrednovanje učinka propisa i izveštavanje o postignutim učincima.

Za potrebe izrade *Ex – ante* analize efekata Predloga Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta primenjene su metode:

¹ Zakon o planskom sistemu Republike Srbije, („Službeni glasnik RS”, broj 30/18)

² Uredba o analizi efekata propisa, („Službeni glasnik RS”, broj 20/25)

1. pretraživanja literature, istraživanja institucionalnog i regulatornog okvira u oblasti elektronskih komunikacija;
2. prikupljanje podataka kroz konsultativni proces sa glavnim akterima u oblasti elektronskih komunikacija: Regulatornim telom za elektronske komunikacije i poštanske usluge, Republičkim geodetskim zavodom, Nacionalnom alijansom za lokalni ekonomski razvoj, Savetom stranih investitora, telekomunikacionim operatorima i drugim zainteresovanim stranama;
3. prikupljanje najbolje evropske prakse.

Nakon sprovedene analize postojećeg stanja i identifikovanja osnovnih pokazatelja situacije na polju smanjenja troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, unapređenja procedura i smanjenja administrativnih barijera, pristupilo se definisanju opšteg i posebnih ciljeva koje treba postići, kao i opcija za postizanje ciljeva. Opcije su odmerene prema koristima i rizicima koje nose i predložena je jedina optimalna opcija koja je u datim okolnostima moguća i koja bi doprinela ostvarenju ciljeva a to je donošenje Zakona kojim bi se u potpunosti transponovala Uredba o merama za smanjenje troškova izgradnje mreža vrlo visokog kapaciteta (*Gigabit infrastructure act-GIA*).

U tekstu zakona pojedini pojmovi imaju učestalu upotrebu, što ukazuje na njihov značaj za razumevanje i primenu predloženih rešenja. Najčešće upotrebljeni pojmovi su:

- 1) širokopoljasna komunikaciona infrastruktura i
- 2) elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta.

Širokopoljasna komunikaciona infrastruktura označava celokupnu fizičku i tehničku osnovu — kanalizaciju, cevi, stubove, antenske instalacije i druge elemente — koje omogućavaju postavljanje i funkcionisanje mreža elektronskih komunikacija koje mogu da obezbede brze, pouzdane i kapacitetno adekvatne komunikacione usluge i pružanje modernih širokopoljsnih servisa.

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama³ mreža vrlo visokog kapaciteta je elektronska komunikaciona mreža koja se u potpunosti sastoji od optičkih elemenata najmanje do razdelne tačke na krajnjoj lokaciji ili elektronska komunikaciona mreža, koja u uobičajenom uslovima, pri maksimalnom opterećenju, može da ostvari slične parametre mreže u pogledu dostupnog propusnog opsega (*download, upload*), otpornosti, parametara koji se odnose na greške pri prenosu i kašnjenje (latencija) i njegove varijacije; parametri mreže mogu se smatrati sličnim nezavisno od toga da li se menja iskustvo krajnjeg korisnika zbog različitih osobina medijuma prenosa kojim se mreža povezuje sa terminalnom tačkom mreže;

Svi pojmovi upotrebljeni u ovom dokumentu u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

1. Sagledavanje postojećeg stanja

1) Prikazati postojeće stanje u predmetnoj oblasti u skladu sa važećim pravnim okvirom

Unapređenje infrastrukturnih uslova za razvoj elektronskih komunikacija i smanjenje troškova izgradnje predstavljaju dugoročni prioritet Evropske unije, postavljen još u okviru regulatornog paketa iz 2009. godine. Kroz taj okvir, EU je prepoznala da ekonomski održiv razvoj mreža nove generacije zavisi od optimizacije

³ Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni glasnik RS“ broj 35/23)

troškova, zajedničkog korišćenja infrastrukture i uklanjanja nepotrebnih administrativnih barijera. U želji da podstakne investicije, naročito u onim područjima gde postoji visok stepen tržišne konkurencije, Evropska unija je nastavila da se sistematski bavi ubrzanim razvojem širokopojasne infrastrukture, kao temelju digitalne ekonomije, društva i industrije. Iz tog strateškog pravca proistekle su brojne direktive, inicijative i regulative koje imaju za cilj da olakšaju i pojeftine izgradnju mreža nove generacije. Republika Srbija, kao država kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, deli ove ciljeve i aktivno radi na njihovom ostvarenju.

Postojeće stanje u oblasti elektronskih komunikacija u Republici Srbiji, kada je u pitanju postavljanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava, je samo delimično uređeno pozitivnopravnim propisima. Oblast elektronskih komunikacija je uređena Zakonom o elektronskim komunikacijama kao i propisima koji su doneti na osnovu njega. Zakon o elektronskim komunikacijama je u potpunosti usklađen sa Direktivom (EU) 2018/1972 Evropskog parlamenta i Saveta od 11. decembra 2018. o uspostavljanju Evropskog zakonika o elektronskim komunikacijama, koji predstavlja osnovu važećeg regulatornog okvira EU u oblasti elektronskih komunikacija (u daljem tekstu: Evropski zakonik). Zakon o elektronskim komunikacijama iz 2023. godine, između ostalog, uređuje zajedničko korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava kroz svega nekoliko članova od kojih je najvažniji član 55. koji propisuje da „operator ima pravo da zahteva zajedničko korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava drugog operatora ili trećeg lica, kao i nepokretnosti za čije korišćenje je drugi operator ili treće lice zasnovalo pravo službe ili nepokretnosti koja je pribavljena u postupku eksproprijacije, kada je to neophodno radi konkurentnog, ekonomičnog i efikasnog obavljanja delatnosti elektronskih komunikacija.“ Takođe, predviđeno je da u slučaju da ugovor o zajedničkom korišćenju ne bude zaključen u propisanom roku Regulatorno telo za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: RATEL), na zahtev zainteresovane strane ili po službenoj dužnosti, donesi rešenje kojim se utvrđuje zajedničko korišćenje, uključujući i raspodelu troškova, uzimajući u obzir prethodna ulaganja, podsticanje daljih ulaganja i mogućnost povraćaja ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike. Ove odredbe imaju za cilj unapređenje konkurentnosti i efikasnosti na tržištu elektronskih komunikacija, kao i podsticanje daljih investicija u razvoj infrastrukture, ali one nisu dovoljne da bi se moglo reći da je Republika Srbija transponovala evropski regulatorni okvir u ovoj oblasti, koji je i sam doživeo promene u vidu regulatornih intervencija i ispitivanja najbolje prakse.

Evropska regulativa u ovoj oblasti je prvenstveno bila regulisana Direktivom 2014/61/EU (*Cost Reduction Directive*) koja je usvojena sa ciljem da se snize troškovi izgradnje mreža velikog kapaciteta (brzog interneta), jer je oko 80% investicionih troškova u tom sektoru povezano sa građevinskim radovima. Republika Srbija se nije prvobitno uskladila sa ovom direktivom, međutim i u samom državama članicama je došlo do problema u njenoj primeni, pri čemu pojedine države nisu ni transponovale Direktivu u potpunosti. Evropska komisija je 2018. godine objavila izveštaj o primeni *Cost Reduction Directive*-CRD. U njemu se ocenjuje da je još rano da bi se izvukli konačni zaključci o smanjenju troškova i postizanju ciljeva *Gigabit* društva. Neke države su već imale slična pravila i pre Direktive, i u tim slučajevima koordinacija kroz različite sektore je pokazala značajnu uštedu. Međutim, da bi se u punoj meri ostvarile prednosti, Evropska komisija zaključuje da je neophodan **proaktivniji odnos država članica u primeni Direktive.**

Evropska komisija je u septembru 2020. usvojila Preporuku 2020/1307 o zajedničkom paketu mera za smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo visokog kapaciteta i za obezbeđivanje blagovremenog pristupa radio-frekvencijama za 5G. Cilj je bio da se ubrza razvoj povezanosti i podrži oporavak ekonomije nakon krize

izazvane COVID-19. Ova preporuka dala je smernice državama EU kako da razviju zajednički „paket mera“ i primene najbolje prakse za lakše postavljanje fiksnih i bežičnih mreža vrlo visokog kapaciteta – uz manje administrativnih prepreka i bolju koordinaciju u dodeli spektra za 5G.

U martu 2021. Komisija je objavila „Connectivity Toolbox“ – Zajednički paket mera za povezivanje. On je sadržao najbolje prakse koje su države EU zajednički usaglasile, kako bi se smanjili troškovi i ubrzalo uvođenje mreža vrlo visokog kapaciteta, ali i obezbedio siguran i investiciono privlačan pristup spektru za 5G.

Sve ove preporuke i paketi mera pokazuju da su se problemi u primeni CRD-a nastavili i u narednim godinama tako da je 2024. godine usvojena Uredba (EU) 2024/1309 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2024. godine, o merama za smanjenje troškova izgradnje mreža vrlo visokog kapaciteta (*Gigabit infrastructure act*-GIA) koja je značajno preciznije regulisala oblast i koja je svoj obuhvat ograničila na elemente fizičke infrastrukture koji su pogodni za postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta. Ova Uredba je zamišljena upravo kao nova, sveobuhvatnija regulativa koja zamenjuje *Cost Reduction Directive* (CRD – Direktivu 2014/61/EU). Navedeni akt o gigabitskoj infrastrukturi, je revidirao postojeću Direktivu o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa, i ima za cilj da olakša i podstakne obezbeđivanje mreža vrlo visokog kapaciteta promovisanjem zajedničkog korišćenja postojeće fizičke infrastrukture i omogućavanjem efikasnijeg razvoja nove fizičke infrastrukture, tako da se takve mreže mogu razvijati brže i uz niže troškove. Umesto direktive (koju svaka država mora da prenese u svoje zakonodavstvo), GIA je uredba koja se primenjuje direktno u svim državama članicama EU. Pored ostalog, proširen je obim – više nije reč samo o smanjenju troškova, već o punoj podršci izgradnji gigabitske infrastrukture.

Kako je Republika Srbija posvećena razvoju digitalizacije, elektronskih komunikacionih mreža velikog kapaciteta i digitalnih usluga, potrebno je transponovanje relevantnih evropskih propisa, uključujući i novu uredbu, kao i uspostavljanje regulatornog okvira prilagođenog nacionalnim uslovima, uz korišćenje najboljih praksi razvijenih država EU. Propisivanje određenih mera u predmetnoj oblasti doprineće da se u Republici Srbiji smanje troškovi postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i da puna podrška kroz pojednostavljenje procedure za građevinske radove.

2) Da li je uočen problem u oblasti i na koju ciljnu grupu se odnosi? Predstaviti uzroke i posledice problema?

Opis problema dat je u Sivoj knjizi 17. Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (u daljem tekstu: NALED)⁴. Tamo se ističe da se operateri suočavaju sa visokim troškovima izgradnje telekomunikacione infrastrukture. Uzrok tome su: nepostojanje pouzdanih registara o postojećoj infrastrukturi koja se može koristiti, zatim nemogućnost planiranja zajedničkih radova na izgradnji infrastrukture koji bi smanjili troškove građevinskih radova (sa sadašnjih oko 70% od ukupne vrednosti radova), kao i skupe, neujednačene i netransparentne procedure za dobijanje različitih odobrenja za izgradnju i postavljanje širokopojasne infrastrukture. Ovaj problem je uočen i u prethodnim godišnjim izveštajima NALED-a i može, uz visoke troškove radova i nedovoljnu transparentnost postupaka, da ugrozi efikasno postavljanje fizičke infrastrukture i dodatno doprinese nedovoljnoj pokrivenosti teritorije Republike Srbije i stanovništva internetom i drugim mrežnim servisima. Konstatuje se da novousvojeni Akcioni plan Strategije razvoja elektronskih komunikacija Srbije do 2027. godine predviđa utvrđivanje predloga Zakona o

⁴ <chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://naled.rs/htdocs/Files/17651/SK-web.pdf>

širokopojasnoj infrastrukturi u drugom kvartalu 2025. godine, a očekuje se da on bude usklađen sa EU Aktom o gigabitskoj infrastrukturi (2024/1309).

Kao predlog rešenja navode usvajanje normativnog okvira Evropske unije u kojoj je 2024. godine usvojen Akt o gigabitskoj infrastrukturi (2024/1309) koji uspostavlja jedinstvenu informacionu tačku preko koje operatori i drugi imaoći infrastrukture razmenjuju informacije o dostupnoj infrastrukturi i zahteve za njeno korišćenje, planove za građevinske radove na izgradnji nove infrastrukture. Na taj način je obezbeđeno brzo i transparentno dobijanje potrebnih dozvola bez prekomernih taksi i regulisana je obaveznost ugradnje i pristupa širokopojasnoj infrastrukturi u stambenim objektima. Uredba propisuje i efikasne mehanizme za rešavanje potencijalnih međuoperatorskih sporova. Predlažu da se, radi smanjenja troškova postavljanja širokopojasne infrastrukture u Srbiji, formira međuresorna radna grupa koja bi bila zadužena za: 1) izradu Zakona o širokopojasnoj komunikacionoj infrastrukturi; 2) izradu pratećih podzakonskih akata; 3) horizontalno usaglašavanje propisa sa rešenjima novog zakona; 4) uspostavljanje jedinstvene elektronske platforme preko koje bi se delila postojeća infrastruktura, koordinirali radovi na izgradnji nove, sprovodio postupak za dobijanje potrebnih dozvola i pokretali međuoperatorski sporovi.

Zakon o elektronskim komunikacijama je pokušao kroz određene odredbe kojima je transponovao Evropski zakonik da omogući zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture i razvoj širokopojasne komunikacione infrastrukture. Međutim, kako tim zakonom nisu transponovane ni odredbe CRD u praksi nije došlo do postizanja željenog cilja u pogledu smanjenja troškova, kao što nije došlo do konkretnih primera od korišćenja fizičke infrastrukture drugih privrednih subjekata od strane operatora elektronskih komunikacija.

Ograničenost ovih odredbi proizilazi iz razloga što nije detaljnije uređen odnos zajedničkog korišćenja postojeće fizičke infrastrukture ostalih privrednih subjekata, kao i organa javnog sektora iz oblasti energetike, gasa, vodovoda, toplovođne infrastrukture ili one koja je namenjena za razne vidove saobraćaja i transporta a koja je pogodna za postavljanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta. „Treća lica“ koja se navode u Zakonu o elektronskim komunikacijama, a koja bi trebala da dele svoju infrastrukturu, nisu bliže precizirana pa je u praksi ostalo do kraja nerazjašnjena i uloga RATEL-a koji bi trebao da odlučuje u slučaju spora između „trećih lica“ i operatora elektronskih komunikacija.

Takođe, odredbe o planiranim građevinskim radovima, evidentiranju postojeće fizičke infrastrukture kroz jedinstven informacioni sistem nisu transponovane tako da dodatni problem predstavlja nedovoljna transparentnost i nepostojanje jasnih evidencija i razrađenih procedura i uloga.

Evropska praksa je pokazala da i puna implementacija odredbi GIA nije sama po sebi dovoljna za njihovu primenu, pre svega jer je reč o kompleksnoj materiji koja zahteva intenzivnu međuresornu saradnju, kao i saradnju sa državnim organima i organizacijama koji se bave evidencijama i registrima, regulatornim telima, privrednim sektorom i pre svega operatorima elektronskih komunikacija koji treba da budu nosioci razvoja širokopojasne komunikacione infrastrukture. U tom smislu, ciljne grupe koje su najdirektnije pogođene ovim problemom su:

- a) **Javna uprava** – Uopšteno se može reći da, zbog gore navedenih problema, proces digitalizacije i tehnološkog napretka ide sporije od mogućeg, čime se ugrožava razvoj digitalne ekonomije. Konkretni primeri su: nedovoljna iskorišćenost postojeće infrastrukture, dupliranje fizičke infrastrukture što povećava troškove i negativno utiče na ekologiju, prisutna administrativna birokratija koja usporava procedure i odvlači investitore, migracija

digitalnih talenata i kompanija ka državama sa boljom infrastrukturom i reputaciona šteta – država se može posmatrati od strane EU kao „kočničar digitalne agende EU“.

- b) **Operatori elektronskih komunikacija** – koji se suočavaju sa povećanim troškovima izgradnje širokopolasne komunikacione infrastrukture i administrativnim barijerama koje usporavaju izgradnju mreža vrlo visokog kapaciteta. Operatori investiraju značajna sredstva u izgradnju telekomunikacione infrastrukture i imaju jasne obaveze koje moraju da ispune u pogledu dostupnosti, brzine i kvaliteta usluge što nameće dodatni pritisak.
- c) **Građani** – koji bi mogli da imaju mnogo bolji pristup internetu, posebno u ruralnim područjima, bolji kvalitet usluge i bolju dostupnost e uslugama.
- d) **Privredni subjekti** - indirektno – razvojem mreža vrlo visokog kapaciteta očekuje se ubrzani razvoj industrije, medicine, privrede i digitalne ekonomije generalno. Brojne su prednosti od novih tehnologija koje su bazirane na radu 5G i optičke mreže.

Posledice postojećeg problema ogledaju se u povećanim troškovima izgradnje širokopolasne komunikacione infrastrukture, smanjenoj efikasnosti javne uprave, povećanim administrativnim troškovima, smanjenoj pravnoj sigurnosti građana, mogućem kršenju prava na zaštitu prava na informisanje putem interneta i jednake šanse za razvoj koje nudi digitalizacija i koncept moderne e-uprave.

Uz sve navedeno, postoji bojazan da se investitori i operatori okrenu ka državama sa bržim procedurama i da se smanji interes stranih kompanija za ulaganje u telekomunikacioni sektor. Uz navedeno ističimo da se do kraja 2025. godine očekuje dodela pojedinačnih dozvola mobilnim operatorima za postavljanje 5G mreže čime oni preuzimaju i obavezu da u određenom vremenskom periodu pokriju 5G signalom po utvrđenoj dinamici celokupnu teritoriju Republike Srbije. Predložena zakonska rešenja će značajno olakšati sprovođenje preuzetih obaveza pokrivanja. Naposljetku, naglašavamo da transponovanje odredbi GIA jeste pravna obaveza proistekla iz Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan - Reformska agenda Republike Srbije, ali i bez toga predstavlja preduslov za privlačenje investicija, ekonomski rast i punu integraciju u jedinstveno digitalno tržište EU.

Dakle, u korak sa napretkom savremenih tehnologija, potrebom za transparentnim i ažurnim evidencijama, rastućom potrebom za dostupnošću interneta i e usluga bilo je neophodno kreiranje novog zakonodavnog okvira koji će biti osnov za uspostavljanje novog elektronskog sistema, koji će omogućiti primenu sveobuhvatnih mera za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta.

3) Da li postoje neki drugi razlozi za promenu (intervenciju) u oblasti u slučaju da nije uočen problem?

Iskustvo iz primene CRD Direktive pokazuje da mere koje omogućavaju lakši pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi i relevantnim informacijama značajno doprinose efikasnosti izgradnje elektronskih komunikacionih mreža. Omogućavajući operatorima korišćenje postojećih kanala, cevi, šahtova i slične infrastrukture, troškovi postavljanja fiksnih mreža mogu se smanjiti za 10–30%, dok se u slučaju bežičnih mreža, uključujući mobilne, uštede mogu prekoračiti 30%. Pored smanjenja troškova, ovaj pristup ubrzava izgradnju mreže i povećava pokrivenost

širokopojasnom infrastrukturom, jer nije potrebno izvoditi dugotrajne građevinske radove. U praksi, u Zapadnoj Evropi početna cena postavljanja mreže korišćenjem postojeće kablovske kanalizacije iznosi 20–25 evra po metru, u poređenju sa 80–100 evra po metru za instalacije koje zahtevaju kopanje, što predstavlja potencijalnu uštedu od oko 75%. Ova procena podrazumeva da je cela trasa mreže moguće smestiti u postojeću infrastrukturu i uzima u obzir da građevinski radovi čine do 80% početnih ulaganja. Međutim, u oblastima gde postojeća infrastruktura nije dostupna, kao što su ruralne ili udaljenije zone, neophodno je izvoditi dodatna iskopavanja. U realnim uslovima, kombinovni pristup – deljenje postojeće infrastrukture i tradicionalno kopanje – omogućava uštede od oko 29% u gušće naseljenim oblastima, dok u udaljenijim regionima, uz korišćenje jeftinijih metoda izgradnje, uštede mogu dostići do 58%. Zaključno, olakšan pristup postojećoj infrastrukturi i transparentnost informacija predstavljaju ključne instrumente za smanjenje troškova i ubrzanje razvoja širokopojasnih mreža.⁵

Iako je primarni razlog za donošenje novog zakona u oblasti izgradnje i postavljanja širokopojasne komunikacione infrastrukture smanjenje troškova i otklanjanje uočenih problema usled nedovoljno propisanih procedura u vezi deljenja infrastrukture u odnosu na lica koja nisu operatori elektronskih komunikacija, neažurnih evidencija o fizičkoj infrastrukturi, komplikovanih postupaka za građevinske dozvole i prava službenosti, kao važni razlozi za intervenciju u ovoj oblasti ističu se benefiti od digitalizacije celokupnog procesa, čak i kada navedeni problemi nisu eksplicitno evidentirani u praksi.

Poseban strateški razlog za donošenje zakona jeste upravo uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog registra, koji će integrisati postojeće evidencije (katastar vodova, katastar nepokretnosti, RATEL-ove baze i dr.) i omogućiti centralizovan pristup podacima, elektronsko podnošenje i praćenje zahteva, koordinaciju planiranih radova i transparentno odlučivanje nadležnih organa. Novi sistem obezbeđuje interoperabilnost, sigurnost podataka i pravnu izvesnost, što Republiku Srbiju ne samo približava EU, već i stvara uslove za dalji razvoj mreža vrlo visokog kapaciteta i usluga koje se na njima zasnivaju – na dobrobit građana i privrede.

Ne manje važno je i usaglašavanje pravnog i institucionalnog okvira Republike Srbije sa savremenim standardima i najboljom praksom Evropske unije, posebno u oblasti razvoja 5G mreža i mreža vrlo visokog kapaciteta. U tom kontekstu, donošenje novog Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta predstavlja strateški korak u pravcu pune harmonizacije sa propisima EU u oblasti elektronskih komunikacija. Transponovanje i primena mehanizama predviđenih *Gigabit Infrastructure Act*-om predstavljaju jedan od ključnih koraka u usaglašavanju Republike Srbije sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti elektronskih komunikacija. Na taj način Srbija doprinosi ispunjavanju prioriteta iz Poglavlja 10 – Informaciono društvo i mediji, budući da se ovim aktom obezbeđuje ubrzan razvoj mreža vrlo visokog kapaciteta i 5G sistema, pojednostavljaju i digitalizuju postupci izdavanja dozvola, jača transparentnost i efikasnost u korišćenju postojeće infrastrukture i obezbeđuje adekvatna priprema zgrada za pristup gigabitnim mrežama. Usvajanje ovog regulatornog okvira omogućava ne samo ispunjavanje obaveza iz pregovaračkog procesa, već i stvaranje preduslova za digitalnu transformaciju privrede i društva, kao i pristup fondovima Evropske unije namenjenim razvoju digitalne infrastrukture.

⁵ Ex ante analiza primene direktive o smanjenju troškova postavljanja širokopojasne infrastrukture u Republici Srbiji, Naled, novembar 2023.

2. Utvrđivanje cilja

1) Koji cilj je potrebno postići?

Cilj donošenja Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta je da se Republika Srbija uskladi sa najsavremenijim evropskim standardima u oblasti elektronskih komunikacija i time obezbedi efikasnije, brže i jeftinije postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta, uključujući i 5G infrastrukturu.

Donošenjem zakona postiže se nekoliko važnih efekata:

- građanima i privredi omogućava se kvalitetnija i dostupnija internet konekcija,
- operatorima i investitorima obezbeđuju se transparentni uslovi, jedinstvena pravila i manji troškovi ulaganja,
- javna uprava dobija efikasnije i digitalizovane procedure, čime se unapređuje i njen rad,
- Republika Srbija postaje atraktivnija za ulaganja u digitalnu infrastrukturu i inovacije.

Ovaj cilj je usklađen sa budućim pravcima razvoja sektora elektronskih komunikacija što je jasno istaknuto u Strategiji razvoja sistema elektronskih komunikacija u Republici Srbiji do 2027. godine⁶.

Ovim zakonom Republika Srbija takođe ispunjava obaveze iz Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan - Reformska agenda Republike Srbije (**u daljem tekstu: Reformska agenda**), kojom se od država kandidata očekuje da sprovedu mere za ubrzan razvoj digitalne povezanosti. Na taj način zakon ima i širi značaj jer direktno doprinosi ostvarivanju prioriteta iz procesa evropskih integracija u okviru **Poglavlja 10 – Informaciono društvo i mediji**.

Novi zakonski okvir sadržaće, u najosnovnijem, sledeća rešenja:

- Podela uloge između RATEL-a, ministarstava, organa javnog sektora i privrednih subjekata na koje se *Gigabit infrastructure act* odnosi i njihova međusobna saradnja predstavljaju ključni faktor za uspešnu implementaciju novog Zakona;
- RATEL predstavlja organ koji meritorno odlučuje u sporovima između telekomunikacionih operatora sa jedne strane i operatora mreže ili organa javnog sektora, sa druge strane, u pogledu zajedničkog korišćenja fizičke infrastrukture;
- Uspostavljanje Jedinstvene informacione tačke koja omogućava ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza propisanih ovim zakonom u elektronskom formatu, putem digitalnih alata kao što su veb portali, baze podataka, registri, digitalne platforme ili aplikacije, uspostavljanjem jednog nacionalnog digitalnog ulaznog mesta sa zajedničkim korisničkim interfejsom, radi pojednostavljenja pristupa korisnika i izbegavanja dupliranja sistema;
- Za uspostavljanje jedinstvene informacione tačke – JIT utvrđena je nadležnost posebne organizacije za poslove državnog premera i katastra, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove elektronskih komunikacija. U cilju uspostavljanja i funkcionisanja jedinstvene informacione tačke predviđena su i dva podzakonska akta. Rok za izradu podzakonskih akata je

⁶ Strategiji razvoja sistema elektronskih komunikacija u Republici Srbiji do 2027. godine („Službeni glasnik RS“ broj 70/24)

12 meseci a za uspostavljanje JIT 18 meseci od stupanja na snagu ovog zakona;

- Koordinisanje građevinskih radova: operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da, u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, učini dostupnim informacije o planiranim građevinskim radovima o kojima će biti informisani svi operatori mreže i organi javnog sektora čija se fizička infrastruktura nalazi u zoni zahvata preko jedinstvene informacione tačke;
- Sve informacije, uslovi i postupci za izdavanje dozvola i zasnivanja prava službenosti za postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava biće dostupni preko jedinstvene informacione tačke;
- Precizirani su uslovi i način kad i kako operator može da zahteva pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi u zgradi radi postavljanja elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta;
- Inspekcijski nadzor nad primenom Rešenja RATEL-a je poveren prvenstveno inspektorima elektronskih komunikacija koji mogu pokrenuti i prekršajni postupak.

2) Da li je cilj koji se postiže donošenjem propisa usklađen sa ciljevima važećih planskih dokumenata i prioriternim ciljevima Vlade?

Da, cilj donošenja Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta u potpunosti je usklađen sa ciljevima važećih planskih dokumenata, pre svega sa Strategijom razvoja sistema elektronskih komunikacija do 2027. godine, kao i sa prioriternim ciljevima Vlade Republike Srbije definisanim u Reformskoj agendi.

U okviru posebnog cilja 1. Strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija, koji glasi: Unapređene elektronske komunikacione mreže i poboljšana gigabitska povezanost, nalazi se Mera 1.1: Konsolidacija razvoja širokopojasne infrastrukture. Navodi se da je „jedan od bitnih preduslova za uspešnu realizaciju ove mere intenziviranje aktivnosti na procesu ažuriranja, nadogradnje i dopune katastra komunikacione infrastrukture. Ažuriranje katastra komunikacione infrastrukture stvara mogućnost uvida u postojeće stanje infrastrukture i identifikaciju oblasti koje zahtevaju unapređenje. Dopuna katastra komunikacione infrastrukture uključuje evidentiranje proširenja postojećih mreža i izgradnje novih mreža. Potrebno je izraditi Jedinstven geoprostorni informacioni sistem za implementaciju Zakona o širokopojasnoj komunikacionoj infrastrukturi i tako omogućiti dostupnost podataka o infrastrukturi preko jedinstvene pristupne tačke. Registracija svih izgrađenih mreža od strane privrednih subjekata je neophodna, imajući u vidu izuzetno razgranatu infrastrukturu širokopojasnog pristupa. Cilj navedenog je da se osigura postojanje jedinstvene baze podataka izgrađene i planirane infrastrukture što je preduslov za efikasno planiranje i smanjenje troškova izgradnje mreža“.

Takođe, Program razvoja elektronske uprave u Republici Srbiji za period od 2023. do 2025. godine ⁷ sa Akcionim planom za njegovo sprovođenje predviđa dalje unapređenje Geodetsko-katastarskog informacionog sistema (GKIS) sa ciljem uspostavljanja Jedinstvenog geodetsko-katastarskog informacionog sistema (JGKIS)

⁷ Program razvoja elektronske uprave u Republici Srbiji za period od 2023. do 2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 33/23)

koji integriše geoprostorne i katastarske informacije za potrebe višenamenskog korišćenja.

U Reformskoj agendi Republike Srbije je konstatovano da pored visokih troškova izgradnje, postavljanje širokopojasne komunikacione infrastrukture u Republici Srbiji zahteva složene i dugotrajne procedure na različitim nivoima organa vlasti za dobijanje različitih dozvola, uključujući dugotrajne i neujednačene procedure u vezi sa procenom uticaja na životnu sredinu, obezbeđivanjem usklađenosti sa urbanističkim planovima, rešavanjem imovinskih prava, dobijanjem prava prolaza itd. Kako bi se rešili utvrđeni izazovi, ukazuje se da je potrebno da se uspostave pravni instrumenti u segmentu širokopojasnog povezivanja, a naročito u prenošenja i primene Akta o gigabitskoj infrastrukturi. U okviru podoblasti: Digitalizacija, ističe se da je prenošenje Akta o gigabitnoj infrastrukturi veoma složen zadatak koji zahteva koordinaciju i saradnju nadležnih institucija iz različitih sektora i prilagođavanje različitih mera nacionalnim okolnostima kako u procesu izrade novog Zakona, tako i u procesu usvajanja podzakonskih akata i njihovom sprovođenju.

Dokument Reformske agende ističe da će se sprovođenje ove reforme meriti u sledećim koracima:

*1. Usvajanje Zakona o širokopojasnoj infrastrukturi koji je usklađen sa Zakonom o gigabitnoj infrastrukturi do **decembra 2025. godine.***

*2. Potpuna primena Zakona o širokopojasnoj infrastrukturi, uključujući uspostavljanje i puštanje u rad pratećeg informacionog sistema do **juna 2027. godine.***

Dalje se navodi, da bi se postigla potpuna primena Zakona o širokopojasnoj infrastrukturi, jedinstveni informacioni sistem treba da sadrži sledeće:

- informacije o postojećoj fizičkoj infrastrukturi mrežnih operatera i organa vlasti koji poseduju fizičku infrastrukturu pogodnu za uvođenje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, uključujući georeferencirane podatke o lokaciji, vrsti, nameni i raspoloživim kapacitetima infrastrukture ili koji upravljaju fizičkom infrastrukturom;

- informacije o svim planiranim građevinskim radovima koje sprovode mrežni operateri, uključujući georeferencirane podatke o lokaciji, kao i informacije o svim vrstama radova;

- propisane uslove i postupke za izdavanje neophodnih dozvola za instalaciju elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, uključujući podnošenje zahteva za izdavanje dozvola, kao i njihovo izdavanje.

Za primenu načela „sve na jednom mestu” preko jedinstvenog informacionog sistema, potrebno je nadograditi postojeće elektronske sisteme i baze podataka (kao što su katastar infrastrukture i centralni registar objedinjenih procedura) i povezati ga u zajedničkoj digitalnoj platformi ili preko zajedničkog interfejsa, da bi se uštedelo vreme i izbeglo dupliranje troškova.

Unapređenje digitalne infrastrukture i podsticanje razvoja širokopojasnih mreža vrlo visokog kapaciteta, kao predmet Zakona, je u skladu sa strateškim opredeljenjima Republike Srbije za digitalnu transformaciju, povećanje dostupnosti i kvaliteta internet usluga, kao i ekonomski razvoj zasnovan na modernim informaciono-komunikacionim tehnologijama. Time se podržavaju dugoročni razvojni ciljevi i jača konkurentnost u digitalnom okruženju.

3) Na osnovu kog pokazatelja učinka se utvrđuje da li je došlo do postizanja cilja?

S obzirom da je donošenje Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta usmereno ka ubrzanom razvoju digitalne infrastrukture i obezbeđivanju pristupa ovim mrežama krajnjim korisnicima uz efikasno korišćenje i deljenje fizičke infrastrukture među različitim sektorima, uvedeni su odgovarajući pokazatelji koji omogućavaju praćenje stepena ostvarenja postavljenih ciljeva. Neki od tih pokazatelja su predviđeni Akcionim planom koji je sastavni deo Strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija:

- Ukupna pokrivenost signalom 5G: do 2027. godine je predviđeno da 40% domaćinstava bude pokriveno 5G signalom;
- Pokrivenost signalom 5G mreže kompleksa EXPO 2027 do kraja 2026. godine;
- Kontinuirano pokrivanje signalom 5G mreže svih naučno-tehnoloških parkova;
- Pokrivenost mreža vrlo visokog kapaciteta: 75% domaćinstava u 2026. i 83% domaćinstava u 2027. godini;
- Korišćenje interneta: 90% stanovništva u 2027. godini;
- Pretplatnici sa brzinom od najmanje 1Gb/s: 1% domaćinstava u 2027. godini;
- Implementacija JIT: 40% primena softverskog rešenja u 2026. i 80% u 2027. godini.

Da bi se lakše utvrdilo da li su ciljevi ostvareni Evropska unija je uvela pokazatelje kojima meri napredak u primeni *Gigabit Infrastructure Act*-a kroz ciljeve *Gigabit Society 2030*, a države kandidati će morati da prate iste pokazatelje. To znači da će se u Srbiji kao dokaz postizanja cilja koristiti indikatori poput: dostupnosti VHCN (*Very High Capacity Networks*) mreža vrlo visokog kapaciteta, procenat korisnika koji imaju pristup internetu 1 Gbps ili više, broj aktivnih pretplata na VHCN mrežama, prosečno vreme potrebno za dobijanje građevinske dozvole za postavljanje infrastrukture, broj postupaka podnetih i završenih preko jedinstvene informacione tačke i slično. Ovi indikatori **DESI** — *Digital Economy and Society Index* su prepoznati i kao zvaničan indeks Evropske komisije kojim se svake godine meri nivo digitalne razvijenosti država članica EU (i država kandidata). Njegova svrha je da pokaže **koliko brzo i efikasno države napreduju u digitalnoj transformaciji**, da omogući **poređenje između država** i da prati **ostvarenje ciljeva „Digital Decade 2030“**, u koje spada i *Gigabit Society*. Svake godine Evropska komisija objavljuje Godišnji DESI izveštaj koji sadrži rangiranje i analizu trendova (ko je napredovao a ko zaostaje) tako da će se, nakon usvajanja zakona, moći sagledati i njegov efekat, posebno u delu: Povezanost.

4) Definisati izvor provere i rokove za prikupljanje podataka za praćenje primene propisa.

Podatke za praćenje primene propisa i postizanja ciljnih vrednosti pokazatelja obezbeđivaće se kroz redovne izveštaje i administrativne evidencije. Prikupljanje i obrada podataka vršiće se u okviru sprovođenja dokumenata javnih politika, koje će voditi Ministarstvo informisanja i telekomunikacija samostalno ili u saradnji sa RGZ-om i RATEL-om.

Svake godine se priprema Godišnji izveštaj o realizaciji Akcionog plana za prethodnu godinu. Pored toga, za međunarodnu proveru, kao i za proveru rešavanja administrativnih barijera u nacionalnom zakonodavstvu koristiće se:

- Godišnji DESI izveštaj Evropske komisije, koji se objavljuje jednom godišnje;
- Naledova Siva knjiga, kao dodatni izvor podataka i indikatora.

Konkretno, **izvori provere uključuju:**

- Godišnji izveštaj Ministarstva informisanja i telekomunikacija o sprovođenju Akcionog plana Strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija do 2027. godine, koji će sadržati automatizovane podatke iz JIT-a, uključujući:
 - upisanu infrastrukturu,
 - broj podnetih zahteva za zajedničko korišćenje,
 - vremenski period odgovora na zahtev,
 - broj zaključenih ugovora,
 - broj žalbi upućenih RATEL-u i odluke RATEL-a;
- Godišnji izveštaj RATEL-a, koji će obezbediti dodatne podatke o funkcionisanju tržišta elektronskih komunikacija i primeni propisa;
- Godišnji DESI izveštaj od strane Evropske komisije.

Rokovi za prikupljanje podataka:

- Izveštaji iz JIT se mogu analizirati na mesečnom nivou za potrebe Ministarstva informisanja i RGZ-a;
- Svi zvanični izveštaji, nacionalni i međunarodni, se rade na godišnjem nivou na osnovu podataka iz prethodne godine.

3. Identifikovanje opcija

1) Da li je cilj moguće postići primenom „status quo” opcije? Prikazati posledice primene „status quo” opcije.

Primenom „status quo” opcije, odnosno nastavkom trenutnih regulatornih i infrastrukturnih praksi bez donošenja novog Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja širokopojasne komunikacione infrastrukture, ciljevi ubrzanog razvoja mreža vrlo visokog kapaciteta i obezbeđivanja širokopojasnog pristupa krajnjim korisnicima ne mogu se postići.

Posledice primene „status quo” opcije uključuju:

1. **Veći troškovi izgradnje mreža** – zbog ograničene mogućnosti korišćenja postojeće infrastrukture i potrebe za novim građevinskim radovima. Procenjuje se da bi, ukoliko se na nivou EU ne preduzmu mere za bolje deljenje i koordinaciju infrastrukturnih radova, bilo potrebno **dodatno ulaganje od 145 milijardi evra** da bi se FTTH mreže izgradile za 90% domaćinstava u EU.⁸

8

https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749783/EPRS_BRI%282023%29749783_EN.pdf

2. **Sporija izgradnja i ograničena pokrivenost** – dugotrajni administrativni procesi, nedostatak pravnih mehanizama i meritornog odlučivanja u sporovima usporavaju uvođenje novih mreža.
3. **Smanjena predvidljivost i investiciona sigurnost** – neizvesnost oko dozvola i pristupa infrastrukturi može odvratiti potencijalne investitore.
4. **Nepotpuno iskorišćenje resursa** – ograničena saradnja i deljenje infrastrukture između različitih sektora dovodi do manje efikasnog korišćenja javnih i privatnih resursa.
5. **Ograničen pristup krajnjim korisnicima** – krajnji korisnici, posebno u ruralnim i udaljenim područjima, imaju sporiji pristup širokopojasnim uslugama, što može uticati na obrazovanje, zdravstvo i privredu.

Zaključno, zadržavanje status quo-a dovelo bi do sporog razvoja digitalne infrastrukture, većih troškova i ograničene dostupnosti širokopojasnih usluga, čime se ciljevi definisani zakonom ne bi mogli postići. Uz to, odlaganje ili neusvajanje zakona ne samo da usporava digitalnu transformaciju, već i smanjuje potencijal za usklađivanje sa klimatskim i ekološkim ciljevima zelene agende.

Delimična izmena postojećeg Zakona o elektronskim komunikacijama je takođe razmatrana ali je utvrđeno da bi takvo rešenje bilo pravno i sistemski neadekvatno, jer se celokupna materija ne može urediti u okviru jednog poglavlja, što bi dovelo do ograničenih intervencija i nepotpune primene propisa. S druge strane, sama procedura izmene zakona, kao i troškovi izmene ne bi značajno bili olakšani ili umanjani u odnosu na donošenje novog zakonskog rešenja koje bi na sveobuhvatan način regulisao obimnu i kompleksnu materiju.

Zbog svih ovih rizika i ograničenja, kao i preporuka Evropske komisije, „status quo” i delimična izmena zakona nisu prihvatljive opcije, te se pristupilo donošenju novog, modernog Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta. Donošenje ovog zakona je jedini način za kompletno uređenje ove oblasti, kao i za potpuno transponovanje evropskog regulatornog okvira. S obzirom da ova oblast nije pravno uređena, kako bi se obezbedilo sistemsko i usklađeno delovanje svih relevantnih subjekata, donošenjem ovog zakona će se postići neophodna pravna izvesnost, obezbediti jedinstveno postupanje i otkloniti prepreke koje uzrokuju visoke troškove postavljanja mreža.

Iz navedenih razloga, donošenje ovog zakona predstavlja jedini način za uređenje ove oblasti, kojim će se obezbediti jedinstven i sveobuhvatan pravni okvir za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, podstaći izgradnja i razvoj digitalne infrastrukture, kao i stvoriti preduslovi za ravnomerniji razvoj društva i jačanje konkurencije.

2) Da li je cilj moguće postići isključivo primenom podsticajnih, informativno-edukativnih, institucionalno-upravljačkih ili mera za obezbeđivanje dobara i usluga, bez donošenja novog ili izmene postojećeg propisa? Navesti razloge zbog kojih se odustalo od primene ove opcije.

Postizanje ključnog cilja u uspostavljanju jedinstvene informacione tačke koja će ubrzati postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta nije moguće samo primenom podsticajnih, informativno-edukativnih ili institucionalno-upravljačkih mera. Ove mere mogu imati podržavajuću funkciju, ali same po sebi neće rešiti suštinske pravne i tehničke nedostatke postojećeg sistema. Bilo bi nerealno očekivati da bi se nadležnosti organa mogle urediti kroz dodatne edukacije i obuke bez izmene zakonske osnove. Tema nije nova i više puta je u poslednjih par godina

apostrofirana kao važna ali bez uspeha u primeni. Uz to, potrebno je zakonski odrediti telo koje će meritorno odlučivati u potencijalnim sporovima. Takođe, bez donošenja novog zakonskog okvira bi imali pravnu nesigurnost, rizik od neujednačene primene na terenu i potencijalnih razlika u tumačenju i postupanju, a veliko je i pitanje realizacije ukoliko se postojećim subjektima ne propiše obaveza nego im se ostavi na volji da dele sopstvenu infrastrukturu. Dodatno, Reformska agenda nedvosmisleno ukazuje na obavezu usvajanja novog zakonskog rešenja.

Zbog svega ovoga, odlučeno je da se predložene mere ne primenjuju, jer bi one vodile samo delimičnim poboljšanjima, ali ne i suštinskoj transformaciji sistema i ispunjavanju obaveza iz Reformske agende. Time se jasno nameće zaključak da je usvajanje novog Zakona jedino moguće rešenje.

3) Koje su ključne promene koje se propisom predlažu radi postizanja cilja?

U prilogu su ključne promene koje se propisom predlažu radi postizanja cilja:

Jedna od osnovnih novina je **olakšavanje pristupa postojećoj infrastrukturi** tako što operateri dobijaju pravo da koriste infrastrukturu trećih lica (kao što su npr energetske mreže ili komunalni objekti).

Radi zaključenja ugovora o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi u cilju postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava operator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom putem jedinstvene informacione tačke zahtev za pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi a oni su dužni da, na zahtev operatora i uz naknadu za pristup, omoguće pristup toj fizičkoj infrastrukturi pod transparentnim, proporcionalnim, nediskriminatornim i pravično utvrđenim uslovima.

Operator elektronskih komunikacija može da zatraži od drugog operatora ili organa javnog sektora koji poseduje fizičku infrastrukturu zajedničko izvođenje građevinskih radova radi postavljanja mreže vrlo visokog kapaciteta koji su dužni da prihvate razumne zahteve pod transparentnim uslovima, ako time ne nastaju dodatni troškovi, ne ugrožava se bezbednost mreže i ako je zahtev podnet blagovremeno. Zahtev se može odbiti samo u posebnim slučajevima, kao što su radovi u ruralnim područjima na javnim mrežama veleprodajne namene ili ako je područje već obuhvaćeno pozivom za izgradnju mreže, a podnosilac nije iskazao interesovanje.

Ukoliko se ne postigne dogovor oko pristupa ili zajedničke izgradnje ili operator mreže ili organ javnog sektora ne odgovore u roku na zahtev operatora isti se može obratiti Regulatoru koji po zakonu dobija nadležnost da rešava o pravima i obavezama operatora mreže i organa javnog sektora. Na ovaj način pojačava se i nezavisnost i samostalnost Regulatora što je veoma značajno imajući u vidu da je u Izveštaju o napretku Republike Srbije za 2025. godinu konstatovano da je potrebno obezbediti punu nezavisnost RATEL-a u skladu sa pravnim tekovinama EU, uključujući Evropski kodeks o elektronskim komunikacijama. Na postupak odlučivanja o pravima i obavezama primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak. Rešenje Regulatora se objavljuje putem jedinstvene informacione tačke uz poštovanje načela poverljivosti i zaštite poslovne tajne.

Komunikacija se sprovodi preko jedinstvene informacione tačke koja predstavlja elektronski sistem za centralizovani pristup informacijama o postojećoj fizičkoj infrastrukturi, planiranim građevinskim radovima i postupcima izdavanja

dozvola za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava i postupcima za zasnivanje prava službenosti. Jedinствена informaciona tačka omogućava ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza propisanih ovim zakonom u elektronskom formatu, putem digitalnih alata kao što su veb portali, baze podataka, registri, digitalne platforme ili aplikacije (u daljem tekstu: aplikacije), uspostavljanjem jednog nacionalnog digitalnog ulaznog mesta sa zajedničkim korisničkim interfejsom, radi pojednostavljenja pristupa korisnika i izbegavanja dupliranja sistema. Njeno funkcionisanje je propisano tako da obezbedi punu interoperabilnost i integraciju sa relevantnim državnim registrima i prostornim bazama a organi javnog sektora su dužni da obezbede tehničku i sistemsku integraciju svojih aplikacija sa jedinstvenom informacionom tačkom, njihovo međusobno povezivanje i razmenu podataka u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim radi njegove primene.

4) Koje opcije su razmatrane prilikom izrade propisa i navesti razloge zbog kojih se od njih odustalo?

U cilju ubrzanja izgradnje širokopojsnih mreža, Gigabit Infrastructure Act predviđa mehanizam neizrečenog (implicitnog) odobrenja – „*tacit approval*“. Konkretno, član 8. GIA ,koji nosi naziv „Izostanak odluke o zahtevu za izdavanje dozvole“ predviđa mogućnost da se smatra da ako operator mreže ili organ javnog sektora ne odgovori u zakonski predviđenom roku na zahtev operatora za pristup postojećoj infrastrukturi ili za izgradnju mreže da je odobrenje dato istekom tog roka. Ovaj mehanizam ima za cilj smanjenje administrativnih kašnjenja, povećanje predvidljivosti i investicionu sigurnost uz istovremeno omogućavanje efikasnijeg korišćenja i deljenja infrastrukture. Pri tome, *tacit approval* ne oslobađa obaveze poštovanja regulatornih i tehničkih standarda, niti ograničenja koja mogu biti primenjena na složene ili bezbednosno kritične postupke.

Ova odredba je samo uslovno predviđena kao obavezujuća. GIA je ostavila mogućnost da se ova odredba ne transponuje ako je za relevantni postupak izdavanja dozvola dostupan bar jedan od sledećih pravnih lekova:
 -operator koji je pretrpeo štetu zbog nepoštovanja primenljivog roka ima pravo da traži naknadu štete u skladu sa nacionalnim pravom;
 -operator može da uputi predmet sudu ili nadzornom organu.

S obzirom da je Zakonom o upravnim sporovima⁹, predviđen institut „ćutanja uprave“, odnosno predviđeno je da se upravni spor može pokrenuti i kada nadležni organ o zahtevu, odnosno žalbi stranke nije doneo upravni akt, pod uslovima predviđenim ovim zakonom, nije bilo obavezno propisati „prećutnu saglasnost“.

5) Koja je međunarodna uporedna praksa u regulisanju oblasti?

Pre donošenja Gigabit Infrastructure Act, Evropska komisija je sprovedla više pripremnih aktivnosti i analiza koje predstavljaju dobru polaznu osnovu i za uređivanje ove oblasti u Republici Srbiji. Posebno značajni dokumenti su:

- **Studija "Future electronic communications markets subject to ex-ante regulation" (2020)**¹⁰ ukazuje na potrebu prilagođavanja regulatornog okvira u svetlu novih infrastruktura (optičke mreže, 5G), sa preporukama za

⁹ Zakon o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“, broj 111/09)

¹⁰<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/study-future-electronic-communications-product-and-service-markets-subject-ex-ante-regulation>

zadržavanje ex-ante regulacije u delu wholesale pristupa, posebno u ruralnim zonama, i uvođenje fleksibilnijeg, geografski prilagođenog pristupa.

- **Connectivity Toolbox (2020–2021)**¹¹ kao skup preporučenih mera EU za ubrzanje izgradnje 5G i optičkih mreža, predstavljao je „meka“ regulatorna rešenja koja su brojne države članice dobrovoljno implementirale — uključujući mere poput skraćivanja rokova za dozvole, digitalizacije procedura, deljenja postojeće infrastrukture i uvođenja jednošalterskog sistema za odobrenja.
- **Impact Assessment koji prati predlog GIA (2023)**¹² daje kvantitativnu analizu efekata predloženih mera. Utvrđeno je da mere poput „prečutnog odobrenja“, jedinstvenog digitalnog portala, obaveze deljenja infrastrukture i transparentnosti podataka dovode do značajnog smanjenja administrativnih troškova i ubrzavanja izgradnje mreža.

Iako je GIA donet kao Uredba EU koja je obavezujuća i direktno primenjiva u državama članicama, konkretna implementacija zahteva prilagođavanje nacionalnih procedura i mnoge države su u procesu implementacije. Neke države članice, kao što su Nemačka, Holandija, Italija i Češka, već su i pre same uredbe počele primenu preporuka iz Connectivity Toolbox-a. Te države su preduzele korake ka digitalizaciji postupaka, uvođenju geoprostornih platformi za infrastrukturne podatke i standardizaciji uslova izgradnje. Na taj način, GIA je predstavljao logičan nastavak i pravnu formalizaciju već započetih dobrih praksi. Iskustvo EU ukazuje da pravovremena regulatorna intervencija u domenu infrastrukture omogućava brži i ekonomičniji razvoj mreža nove generacije. U tom smislu, predloženi zakon u Republici Srbiji sledi pristup EU, zasnovan na dokazanim i analiziranim rešenjima, prilagođenim domaćem kontekstu. Pored razlika u konceptu, zajednička praksa svih država je elektronska forma i jedinstveni digitalni ulaz na platformu, koja omogućava efikasnost, tačnost i dostupnost podataka ključnih za deljenje infrastrukture, što je model koji je prihvatila i Republika Srbija kroz predloženo zakonsko rešenje a donošenje novog zakona predstavlja neophodnu normativnu osnovu za ovaj napredniji sistem.

4. Analiza ekonomskih efekata

1) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi novi, ukida ili menja postojeći administrativni postupak i/ili administrativni zahtev za privredne subjekte i koji su pozitivni efekti ovog rešenja? Da li predložena rešenja utiču na povećanje ili umanjeње administrativnih troškova¹ i koliko iznosi povećanje ili umanjeње administrativnih troškova koje snosi privredni subjekt?

Predloženim rešenjem uvodi se novi regulatorni okvir koji, umesto da povećava, ima za cilj smanjenje postojećih administrativnih opterećenja za privredne subjekte. Uglavnom se:

- pojednostavljaju postupci za dobijanje dozvola za izgradnju širokopoljasne mreže,
- skraćuju rokovi za postupanje,
- uvodi mogućnost elektronskog podnošenja zahteva preko jedinstvene informacione tačke,
- omogućava pristup postojećoj infrastrukturi pod transparentnim uslovima, bez potrebe za više različitih dozvola,

¹¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/connectivity-toolbox>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0094>

- pojednostavljuje procedura uvođenjem standardizovanih tehničkih uslova.

Prema **proceni Evropske komisije** u okviru *Impact Assessment* za *Gigabit Infrastructure Act*, mere kao što su digitalizacija postupaka i uvođenje prečutnog odobrenja mogu smanjiti administrativne troškove za privredne subjekte za **15%–25%**, zavisno od obima zahteva i vrste infrastrukture. Svakako, privredni subjekti će imaće brži i lakši pristup podacima uz manje administrativne prepreke.

2) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća finansijska obaveza za privredne subjekte? Koji su pozitivni efekti uvođenja nove, izmena ili ukidanja obaveze?

Predlog zakona ne uvodi nove finansijske obaveze, niti menja postojeće. Finansijsko opterećenje za privredu ostaje nepromenjeno, ali se troškovi usled administrativnih procedura indirektno umanjuju.

Ono što jeste predviđeno kao nova naknada jeste naknada za korišćenje JIT-a. Sredstava od naknade bi se koristila za održavanje sistema koji donosi brojne benefite. Obim, strukturu i način unosa podataka u standardizovanom obliku (struktura, obavezna polja, kodiranje, georeferenciranje, metapodaci), način podnošenja zahteva, postupanje i koordinaciju u vezi sa zahtevom i pristup informacijama putem jedinstvene informacione tačke, kao i visinu i način plaćanja naknade za pristup jedinstvenoj informacionoj tački bliže uređuje posebna organizacija koja se bavi državnim premerom i katastrom, u saradnji sa drugim organima javnog sektora, pri čemu je izvor podataka dužan da prilikom svakog unosa elektronskom izjavom potvrdi da podaci ispunjavaju propisane standarde.

3) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća obaveza koja utiče na povećanje ili umanjeње troškova proizvodnje i/ili pružanja usluga koje snosi privredni subjekt? Koliko iznosi povećanje ili umanjeње ovih troškova? Da li se obaveza može ispuniti na domaćem tržištu i da li je rok za ispunjenje obaveze primeren? Koji su pozitivni efekti uvođenja nove, izmena ili ukidanja obaveze?

Predloženim rešenjima se **ne uvode nove obaveze koje bi značajno povećale troškove** za privredne subjekte, već se uglavnom **unapređuju postojeće procedure** i **smanjuju administrativni i investicioni troškovi** kroz pojednostavljen pristup fizičkoj infrastrukturi i bolju koordinaciju građevinskih radova. Uvođenjem mehanizama za **pristup postojećoj infrastrukturi**, kao i mogućnosti **zajedničkog izvođenja radova**, operatorima se omogućava značajno **smanjenje troškova izgradnje i postavljanja mreža vrlo visokog kapaciteta**, koji se prema procenama iz prakse primene CRD direktive kreću od **10% do 30% kod fiksnih** i **preko 30% kod mobilnih mreža**. Obaveze koje se uvode (poput dostavljanja informacija o infrastrukturi, koordinacije radova i omogućavanja pristupa) **moгу se u potpunosti ispuniti na domaćem tržištu**, bez potrebe za dodatnim tehničkim ili kadrovskim kapacitetima iz inostranstva. Rokovi za ispunjenje obaveza su **primereni i usklađeni sa praksom sektora**, uključujući rokove za odgovor na zahteve za pristup (30 dana) i postupanje Regulatora (30 dana), što obezbeđuje predvidivost i efikasnost.

Pozitivni efekti predloženih rešenja su brojni:

- smanjenje troškova i trajanja izgradnje mreža,
- efikasnije korišćenje postojeće infrastrukture,
- ubrzanje digitalne transformacije i realizacije ciljeva Gigabit Society,
- podsticanje konkurencije i ulaganja u elektronske komunikacije,

- bolja dostupnost mreža vrlo visokog kapaciteta, posebno u ruralnim područjima.

Mogućnost ispunjenja obaveze na domaćem tržištu i rokovi:

- Sve obaveze mogu se ispuniti na domaćem tržištu, uz korišćenje postojećih administrativnih i tehničkih kapaciteta operatora.
- Rokovi za ispunjenje obaveza definisani su u skladu sa preuzetim obavezama iz Reformske agende, što je primereno i izvodljivo.

4) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu?

Predložena rešenja propisa će pozitivno uticati na konkurentnost privrednih subjekata kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu. Omogućavanjem **pristupa postojećoj infrastrukturi i zajedničkog izvođenja građevinskih radova**, smanjuju se ulazni troškovi i vreme izgradnje mreža vrlo visokog kapaciteta. To znači da **novi i manji operatori mogu lakše ući na tržište**, što povećava konkurenciju, dok postojeći operatori imaju mogućnost da optimizuju investicije i prošire pokrivenost bez nepotrebnog udvostručavanja infrastrukture.

Na domaćem tržištu ova rešenja stimulišu veći broj igrača da ponude kvalitetnije usluge i šire pristup mrežama krajnjim korisnicima. Na međunarodnom planu, smanjenje troškova i bolja koordinacija radova mogu poboljšati **pozicioniranje domaćih operatora u odnosu na strane kompanije**, omogućavajući im učešće u transnacionalnim projektima i privlačenje stranih investicija u digitalnu infrastrukturu.

Dodatni efekti:

- Podsticanje inovacija u pružanju usluga i tehnologijama mreža vrlo visokog kapaciteta.
- Jednake šanse za sve operatore, uz transparentne i nediskriminatorne uslove.
- Poboljšanje uslova za konkurenciju na nivou cele ekonomije, što može dovesti do niže cene usluga i boljeg kvaliteta za krajnje korisnike.

5) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na konkurenciju?

Predložena rešenja propisa će pozitivno uticati na konkurenciju u sektoru elektronskih komunikacija jer omogućavaju pristup postojećoj infrastrukturi, što olakšava ulazak novih i manjih operatora na tržište bez potrebe za skupim udvostručavanjem mreža. Smanjenjem troškova i vremena izgradnje mreža vrlo visokog kapaciteta propisi olakšavaju ulaganja i brži razvoj usluga. Transparentni i nediskriminatorni uslovi pristupa i zajedničkog izvođenja radova obezbeđuju jednake šanse za sve operatore, a veća konkurencija podstiče inovacije i poboljšava kvalitet usluga, što na kraju dovodi do nižih cena i boljih uslova za krajnje korisnike.

6) Na koji način će predložena rešenja propisa uticati na mikro, male i srednje privredne subjekte (MMSP)?

Predložena rešenja imaju za cilj da omoguće ravnopravniji pristup tržištu i smanje administrativne i finansijske barijere sa kojima se mikro, mala i srednja preduzeća tradicionalno susreću u procesu izgradnje i korišćenja širokopojasne infrastrukture. Pojednostavljeni i transparentni uslovi za investiranje u digitalnu infrastrukturu mogu privući i dodatne investicije, čime se posredno otvaraju nove

poslovne prilike za MMSP kao izvođače radova, dobavljače opreme i softvera ili pružaoce specijalizovanih usluga.

Nema negativnih efekata, niti potrebe za dodatnim usklađivanjem.

5. Analiza efekata na društvo

1) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi novi, ukida ili menja postojeći administrativni postupak za građane i koji su pozitivni efekti ovog rešenja? Da li predložena rešenja propisa utiču na povećanje ili umanjeње administrativnih troškova i koliko iznosi povećanje ili umanjeње administrativnih troškova koje snose građani?

Predloženim rešenjima se **ne uvode novi administrativni postupci za građane**, niti se postupci koji se uvode odnose direktno na građane. Međutim, indirektno se građanima omogućava:

- **brži i efikasniji razvoj mreža vrlo visokog kapaciteta**, što rezultira boljim pristupom uslugama elektronskih komunikacija (brži internet, kvalitetnije digitalne usluge u javnom i privatnom sektoru);
- **smanjenje troškova usluga** na duži rok, usled povećane konkurencije i nižih ulagačkih troškova operatora;
- **veća predvidivost i transparentnost postupaka** u delu koji se odnosi na dozvole i izgradnju infrastrukture, što građanima kao korisnicima usluga donosi korist u vidu bržeg priključenja na mrežu.

2) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća finansijska obaveza za građane?

Što se tiče **administrativnih troškova za građane**, predložena rešenja ne nameću nove obaveze niti nove dažbine. Naprotiv, indirektno utiču na njihovo umanjeње jer skraćivanje procedura za operatore dovodi do bržeg izvođenja radova i pristupačnije usluge građanima. Takođe, nema ni direktnih administrativnih troškova koje bi snosili građani u vezi sa primenom ovog zakona.

3) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi nova, menja ili ukida postojeća obaveza koja utiče na troškove života?

Predloženim rešenjima ne uvodi se nova, niti se menja ili ukida postojeća obaveza koja direktno utiče na troškove života građana. Zakon se fokusira na unapređenje regulatornog okvira za izgradnju širokopoljasne komunikacione infrastrukture, sa ciljem bržeg i efikasnijeg razvoja mreža.

Uključivanje mera kao što su skraćivanje rokova za dozvole, podsticanje deljenja infrastrukture i digitalizacija administrativnih procesa ne dovodi do povećanja troškova za krajnje korisnike usluga. Naprotiv, očekuje se da će poboljšana infrastruktura i veća konkurencija na tržištu u srednjem i dugom roku dovesti do smanjenja cena internet usluga i poboljšanja kvaliteta, što pozitivno utiče na životni standard građana. Stoga, predloženi propisi imaju potencijal da doprinesu unapređenju uslova pristupa digitalnim uslugama bez negativnog uticaja na troškove života.

4) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na dostupnost, kvalitet i cene roba i usluga od značaja za životni standard stanovništva?

Primenom predloženih rešenja očekuje se da građani imaju **bolji, brži i pristupačniji internet i digitalnu infrastrukturu**, što direktno unapređuje životni standard, podstiče ekonomsku aktivnost i omogućava ravnomerniji regionalni razvoj. Smanjenje troškova izgradnje i korišćenja infrastrukture za operatere (deljenje postojeće infrastrukture, digitalizacija procedura) dovodi do niže cene priključaka i

pretplata na internet usluge. Takođe, povećana konkurencija na tržištu usluga elektronskih komunikacija utiče na stabilizovanje ili smanjenje cena za krajnje korisnike.

5) Na koji način predložena rešenja propisa o utiču na tržište rada, zapošljavanje, uslove za rad i sindikalno udruživanje?

Nema direktnog uticaja na zapošljavanje ali indirektno predložena rešenja doprinose stvaranju novih radnih mesta u sektoru elektronskih komunikacija, IT i građevinarstva, kao i u industrijama koje koriste digitalnu infrastrukturu (startapi, onlajn usluge, kreativne industrije). Digitalizacija procesa i uspostavljanje centralizovane informacione tačke poboljšava uslove rada, smanjuje administrativni teret i povećava efikasnost. Zakon ne utiče direktno na sindikalno udruživanje, ali stvaranje stabilnog tržišta rada i boljih radnih uslova indirektno ojačava poziciju radnika i sindikata.

6) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na zdravlje ljudi?

Uticaj je indirektno pozitivan. Smanjenjem dupliranja i optimizacijom korišćenja postojeće fizičke infrastrukture (deljenje kanalizacija, cevi, stubova i dr.) zakon indirektno doprinosi očuvanju životne sredine. Manje građevinskih radova smanjuje emisiju prašine i buku, smanjuje potrošnju građevinskih materijala i energije, te smanjuje vizuelni i prostorni uticaj na urbanu i prirodnu sredinu.

Takođe, razvoj mreža vrlo visokog kapaciteta i 5G infrastrukture omogućava bolji pristup telemedicini, onlajn zdravstvenim platformama i digitalnim uslugama zdravstvene zaštite, što može doprineti prevenciji i blagovremenom lečenju.

7) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na obim ostvarivanja prava na pravično suđenje, pristupačnost javnim površinama i objektima i pristup informacijama? Na koji način predložena rešenja utiču na kvalitet i dostupnost javnih usluga, usluga sistema socijalne zaštite, sistema zdravstvene zaštite i sistema obrazovanja, kao i i drugih javnih usluga, naročito u kontekstu zaštite i unapređenja prava pripadnika osetljivih društvenih grupa?

Predložena zakonska rešenja imaju indirektan, ali značajno pozitivan uticaj na ostvarivanje više osnovnih prava i unapređenje javnih usluga. Omogućavanjem brže i efikasnije izgradnje širokopojasne infrastrukture, posebno u ruralnim i nedovoljno pokrivenim područjima, povećava se dostupnost elektronskih javnih usluga kao što su zdravstvo, obrazovanje, socijalna zaštita i usluge e-uprave. To omogućava građanima lakši i ravnopravniji pristup informacijama, pravima i institucijama, čime se posredno unapređuje pristup pravičnoj zaštiti i pravosuđu. Poboljšana digitalna povezanost naročito koristi osetljivim grupama – osobama sa invaliditetom, starijima, deci i socijalno ugroženima – jer im omogućava bolju uključenost u društvene tokove i ostvarivanje prava bez fizičkih i administrativnih barijera. Takođe, unapređenjem koordinacije infrastrukturnih radova smanjuje se neopravdano zauzeće javnih površina, što doprinosi njihovoj boljoj pristupačnosti.

8) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na dostupnost kulturnih sadržaja i očuvanje kulturnog nasleđa?

Neposredan uticaj nije identifikovan na kulturne sadržaje. Međutim, digitalizacija i centralizacija podataka može unaprediti i upravljanje podacima koji mogu doprineti očuvanju kulturnog nasleđa. Mreža vrlo visokog kapaciteta i digitalizacija omogućavaju skladištenje i pristup digitalnim kopijama kulturnih artefakata, dokumentacije i muzejskih fondova, što doprinosi njihovom očuvanju. Podsticanje inovacija u digitalizaciji kulturnog nasleđa omogućava stvaranje virtuelnih arhivskih sistema i interaktivnih platformi za obrazovanje i promociju

kulture.

Primenom predloženih rešenja može se očekivati **povećanje dostupnosti kulturnih sadržaja i bolja zaštita kulturnog nasleđa** kroz digitalizaciju i modernu infrastrukturu, što omogućava njihovo očuvanje za buduće generacije i inkluzivan pristup svim građanima.

9) Da li predložena rešenja propisa imaju različite efekte na žene i muškarce, tj. rodnu ravnopravnost? Opisati te efekte. Da li propis povećava ili umanjuje rodnu ravnopravnost? Koje mere su predviđene za ublažavanja potencijalnih negativnih efekata propisa na rodnu ravnopravnost?

Predložena zakonska rešenja nemaju direktno diferencirane efekte po osnovu pola, ali mogu imati **indirektan pozitivan uticaj na rodnu ravnopravnost**. Poboljšanjem dostupnosti širokopojasnog interneta, posebno u ruralnim i nedovoljno povezanim područjima, otvara se mogućnost za veći pristup žena digitalnim javnim uslugama, onlajn obrazovanju, radnim i preduzetničkim mogućnostima, što doprinosi njihovoj ekonomskoj i društvenoj inkluziji.

Žene, koje su često više zastupljene u nezaposlenosti, neformalnoj ekonomiji i radu od kuće, imaju bolji pristup alatima za rad na daljinu, obrazovanje i e-zdravstvo, što pozitivno utiče na smanjenje rodnog jaza u pristupu resursima i uslugama.

6. Analiza efekata na životnu sredinu i klimatske promene

1) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na životnu sredinu?

Predložena zakonska rešenja imaju pretežno **pozitivan uticaj na životnu sredinu**. Zakon podstiče deljenje i ponovnu upotrebu postojeće infrastrukture što direktno dovodi do **manje potrebe za novim iskopima i građevinskim intervencijama**. Na taj način se smanjuje uzurpacija zemljišta, buka, emisija prašine, ugljen-dioksida i poremećaja lokalnih ekosistema tokom radova.

Takođe, zakon stvara uslove za širu primenu digitalnih usluga (rad na daljinu, onlajn obrazovanje, e-zdravstvo), što indirektno doprinosi **smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte**, u skladu sa ciljevima **Evropskog zelenog plana (European Green Deal)** i **Preporukom Evropske komisije o „zelenoj“ izgradnji mreža**.

U okviru EU prakse, uticaj na životnu sredinu analiziran je i u **Impact Assessment dokumentu za Gigabit Infrastructure Act**, u kome je zaključeno da mere poput deljenja infrastrukture i digitalizacije procedura doprinose **ekološki održivoj digitalnoj transformaciji**.

7. Analiza upravljačkih efekata.

1) Koje aktivnosti je potrebno sprovesti i u kojim rokovima kako bi se omogućila primena propisa? Koja organizaciona jedinica unutar organa, odnosno organizacije koji vrše javna ovlašćenja, je odgovorna za sprovođenje ovih aktivnosti?

U cilju obezbeđivanja pune primene Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, potrebno je sprovesti višefazne aktivnosti pravnog, tehničkog i organizacionog karaktera. Aktivnosti moraju biti usklađene s rokovima propisanim zakonom, kao i sa rokovima koji su definisani u Reformskoj agendi. Ključne aktivnosti su sledeće:

- **Donošenje podzakonskih akata u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona**

- Potrebno je doneti 6 Pravilnika za koje su nadležni RATEL, RGZ, MGSI, u saradnji sa ostalim organima, a pre svega sa Ministarstvom informisanja i telekomunikacija.
- **Razvoj i implementacija jedinstvene informacione tačke u roku od 18 meseci od dana donošenja ovog zakona**
- U članu 18. Predloga Zakona predloženo je da je „Za uspostavljanje jedinstvene informacione tačke nadležna posebna organizacija za poslove premera i katastra, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove elektronskih komunikacija.“ Ministarstvo informisanja i telekomunikacija je, u dogovoru sa RGZ-om, preuzelo obavezu finansiranja softvera iz budžetskih sredstava.
- U toku pripreme projektnog zahteva RGZ i MIT će napraviti plan uključivanja operatora mreže i organa javnog sektora u cilju iznalaženja kvalitetnijih rešenja i efikasnije primene budućeg softverskog alata,
- Razvoj projektnog zahteva –RGZ/MIT,
- Obuka svih subjekata koji će unositi podatke ili na bilo koji drugi način, koristiti informacioni sistem - jedinstvenu informacionu tačku – RGZ/MIT,
- Testiranje i implementacija- RGZ/MIT.
- **Unosa podataka u jedinstvenu informacionu tačku u roku od 12 meseci od uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema**
- Ova obaveza se uspostavlja za operatore mreže i organe javnog sektora i predstavlja kontinuiranu obavezu.

2) Odrediti kapacitete organa, odnosno organizacije koji vrše javna ovlašćenja koji je potrebno angažovati za primenu propisa. Da li su kapaciteti dovoljni za primenu propisa?

Za uspešno sprovođenje zakona, neophodno je dodatno angažovanje postojećih kapaciteta državnih organa i organizacija, pre svega u Republičkom geodetskom zavodu i Ministarstvu informisanja i telekomunikacija ali mišljenja smo da nije potrebno angažovati nove zaposlene.

3) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na efikasnost, odgovornost i transparentnost rada organa, odnosno organizacija koji vrše javna ovlašćenja nadležnih za primenu propisa?

Predložena zakonska rešenja doprinose unapređenju efikasnosti, odgovornosti i transparentnosti rada nadležnih organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja u postupcima odobravanja, izgradnje i pristupa elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi. Uvođenjem jedinstvene informacione tačke kao centralnog mesta za podnošenje zahteva i razmenu relevantnih informacija, smanjuje se fragmentiranost postupanja i omogućava bolja koordinacija između nadležnih institucija.

Jasno propisani rokovi za postupanje, obaveza razmene podataka i transparentnost u pogledu raspoložive infrastrukture, kao i dostupnosti javnih

podataka, doprinose većoj pravnoj izvesnosti i smanjenju administrativnih troškova. Ovakva rešenja podižu nivo odgovornosti javne uprave prema privrednim subjektima i građanima, unapređuju međuinstitucionalnu saradnju i usklađena su sa principima dobre uprave, kao i evropskom praksom uspostavljenom kroz *Gigabit Infrastructure Act*.

4) Na koji način predložena rešenja propisa utiču na vladavinu prava?

Predložena zakonska rešenja imaju pozitivan uticaj na vladavinu prava jer unapređuju pravnu sigurnost i predvidivost u oblasti izgradnje i korišćenja širokopojasne komunikacione infrastrukture. Jasno definisane obaveze nadležnih organa, rokovi za postupanje i obaveza razmene podataka između institucija doprinose doslednoj primeni zakona i smanjenju mogućnosti proizvoljnog postupanja.

Uvođenje jedinstvene informacione tačke kao centralizovanog mehanizma za podnošenje zahteva i praćenje procesa obezbeđuje transparentnost i jednak pristup svim privrednim subjektima, čime se podstiče ravnopravnost i nediskriminacija. Ovim se jača poverenje građana i privrede u institucije i njihovu spremnost da primenjuju zakon u skladu sa propisanim procedurama.

Predložena rešenja propisa doprinose vladavini prava i zato što uspostavljaju jasna i transparentna pravila za pristup infrastrukturi i zajedničko izvođenje radova. Definisani su rokovi za odgovor na zahteve i postupanje Regulatora, što obezbeđuje predvidivost i pravnu sigurnost za sve učesnike na tržištu. Propisima su postavljeni principi nediskriminatornog i pravičnog postupanja, koji štite prava operatora i vlasnika infrastrukture, a istovremeno osiguravaju zaštitu imovinskih prava trećih lica. Na ovaj način se podržavaju temeljni principi vladavine prava, kao što su zakonitost, transparentnost, jednakost pred zakonom i pravna sigurnost.

Takođe, usklađenost sa evropskim standardima i preporukama *Gigabit Infrastructure Act* doprinosi unapređenju pravnog okvira, što je važan preduslov za vladavinu prava i efikasno upravljanje sektorom elektronskih komunikacija.

8. Analiza finansijskih efekata

1) Koliko iznose javni rashodi primene propisa i iz kojih izvora finansiranja će se obezbediti sredstva?

Primena Zakona podrazumeva određene javne rashode, pre svega za tehnološku modernizaciju - uspostavljanje softvera Jedinствена informaciona tačka. Inicijalna procena troškova razvoja softvera - JIT-a je 114.000.000,00 dinara sa pripadajućim PDV-om iz budžeta Republike Srbije. Procenu je radio Republički geodetski zavod a sredstva je u budžetu za 2026. godinu planiralo Ministarstvo.

2) Kakve će efekte predložena rešenja propisa imati na javne prihode i rashode?

Inicijalni troškovi za uspostavljanje softvera – Jedinствена informaciona tačka nisu zanemarljivi, ali dugoročno se očekuje povećanje prihoda Republike Srbije posredno preko povećanja prihoda telekomunikacionih operatora i poreza na dobit, kao i od naknada koje će organi javnog sektora naplaćivati za omogućavanje prava pristupa njihovoj infrastrukturi.

9. Analiza rizika

1) Navesti ključne rizike za primenu propisa. Koje mere će biti preduzete kako bi se smanjila verovatnoća nastanka rizičnih događaja, odnosno umanjili njihovi efekti koje mere će biti preduzete ukoliko se rizik ostvari?

Najveći rizici za primenu zakona odnose se na:

Tehničke rizike pri uspostavljanju informacionog sistema: Razvoj i implementacija novog informacionog sistema (JIT) predstavlja veliki izazov, naročito u pogledu integracije sa postojećim sistemima i podacima. Neuspeh u razvoju sistema, nedostatak stručnih kadrova ili nepredviđeni tehnički problemi mogu dovesti do kašnjenja u realizaciji i otežanog funkcionisanja celokupnog sistema. U tom smislu pored pažljivog planiranja razvoja novog informacionog sistema, neophodno je da se realizuje serija testiranja sistema u kontrolisanim uslovima pre početka primene zakona. Sistem mora biti testiran na sve moguće greške, kao i na obim podataka. Redovni tehnički pregledi i ažuriranja sistema će biti ključni za bezbednost i efikasnost. Ključnu ulogu imaće tim koji će raditi na izradi projektnog zahteva za izradu jedinstvene informacione tačke kako bi se verovatnoća potencijalnih rizika u samoj primeni svela na najmanju moguću meru. Tim će činiti zaposleni u Ministarstvu i RGZ-u, uz eventualnu podršku eksternog stručnog konsultanta.

Rizik od neažurnosti operatora mreže i organa javnog sektora prilikom popunjavanja neophodnih podataka u JIT: Zbog toga je predviđena dodatna edukacija od strane Ministarstva i RGZ-a kako bi svi organi imali jasne instrukcije koje podatke treba da unesu u aplikaciju i u kom roku. Kao dodatna mera predviđena je mogućnost da ukoliko operator mreže ili organ javnog sektora ne unese svoju infrastrukturu u JIT po iskazanom interesovanju operatora, operator ima pravo da se obrati RATEL-u koji će sprovesti stručni nadzor i doneti Rešenje da je neophodno uneti podatke u aplikaciju, tj obezbediti transparentnost podataka. Ukoliko operator mreže ili organ javnog sektora ne postupi po Rešenju RATEL-a kojim se nalaže da se infrastruktura unese u JIT, RATEL može da se obrati inspekciji Ministarstva kako bi se u slučaju utvrđivanja neprimenjivanja Rešenja Regulatora pokrenuo prekršajni postupak. Uz to, predviđeno je uspostavljanje aktivne koordinacije sa relevantnim organima za unos ili ispravku podataka i rešavanje potencijalnih problema.

Rizik od neuspešnog elektronskog dostavljanja informacija: U tom pravcu biće razvijen integrisani sistem koji će uključiti provere i verifikacije.

Rizik od nedostatka obučanih kadrova: U sklopu priprema, biće sprovedene opširne obuke za sve korisnike sistema, uz redovne treninge i dostupnost podrške preko priručnika i video uputstava. Ovo će osigurati da svi korisnici budu upoznati sa novim sistemom i procedurama, kao i da se minimiziraju ljudske greške pri korišćenju novog softvera.

10. Izveštaj o sprovedenim konsultacijama

1) Odrediti ciljne grupe i zainteresovane strane koje je potrebno uključiti u proces konsultacija.

Kako je uočena potreba za snažnom međuresornom saradnjom, u cilju izrade Zakona, u martu 2025. godine formirana je radna grupa za izradu Predloga zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta koja je obuhvatila predstavnike državne i javne uprave, NALED, Saveta stranih investitora (u daljem tekstu: FIQ) i telekomunikacionih operatora. Aktivnosti radne grupe su se sprovodile u širem i užem sastavu. Uži sastav činili su predstavnici Ministarstva informisanja i telekomunikacija, RATEL-a, operatora elektronskih komunikacija i ostalih predstavnika NALED-a i FIQ-a. U izradi zakona učestvovao je i konsultant preko projekta sa GIZ-om. Nakon prezentovanja najvažnijih zadataka i novina koje donosi Uredba o gigabitskoj infrastrukturi, nastavljen je rad uže radne grupe koja je nakon više desetina održanih sastanaka

pripremila Predloga zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta koji je zatim predstavljen i ostalim članovima radne grupe. Paralelno su vođeni i pojedinačni sastanci sa predstavnicima RGZ-a u cilju boljeg sagledavanja funkcionisanja Jedinostvene informacione tačke.

2) U kom periodu su sprovedene konsultacije i da li su relevantne informacije o vremenu i mestu primene izabranih metoda konsultacija i njihovim rezultatima, objavljene na Portalu „eKonsultacije”? Navesti link sa Portala „eKonsultacije” ili neke druge internet stranice preko koje su sprovedene konsultacije.

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija objavilo je najpre obaveštenje da je formirana Radna grupa sa ciljem izrade Nacrta zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta a kasnije i kompletnu informaciju da je pripremljen Nacrt zakona, te pozvalo zainteresovanu javnost da dostavi predloge/primedbe zaključno sa 06. oktobrom 2025. godine:

<https://mit.gov.rs/vest/16092/odrzan-prvi-sastanak-radne-grupe-za-izradu-nacrta-zakona-o-sirokopojasnoj-komunikacionoj-infrastrukturi.php>

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestenje-o-sprovođenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

U periodu od 17. septembra do 06. oktobra 2025. godine održana je javna rasprava o tekstu Nacrta zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta. U okviru javne rasprave održan je jedan okrugli stol u Beogradu, 24. septembra 2025. godine, na kojem je predstavljen tekst Nacrta zakona. Na okruglom stolu učešće su uzeli, pored predstavnika organa državne uprave (Ministarstva informisanja i telekomunikacija i Ministarstva zaštite životne sredine) i predstavnici RATEL-a, Saveta stranih investitora, Američke privredne komore, NALED i operatora elektronskih komunikacija.

Takođe, eKonsultacije sprovedene su u periodu od 24. juna do 16. jula 2025. godine, a relevantne informacije objavljene su na:

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

U toku sprovođenja javne rasprave o Nacrtu zakona, Ministarstvu su dostavljeni komentari A1 Srbija d.o.o, Američke privredne komore u Srbiji i NALED-a koji su razmotreni u cilju unapređenja teksta ovog zakona i većina je prihvaćena.

3) Navesti ciljne grupe i zainteresovane strane koje su učestvovalе u konsultacijama.

Stručnjaci iz oblasti elektronskih komunikacija, predstavnici državnih organa, RATEL-a, predstavnici međunarodnih organizacija i civilnog društva i druga zainteresovana javnost.

4) Da li su u konsultacije uključeni predstavnici mikro, malih i srednjih privrednih subjekata iz regulisane oblasti i osetljive društvene grupe na koje propis utiče, predstavnici udruženja koja se bave zaštitom životne sredine, kao i predstavnici udruženja koji se bave rodnom ravnopravnošću?

Javni poziv je upućen svim zainteresovanim stranama.

5) Navedite primedbe, sugestije i komentare na tekst propisa, dostavljene u toku konsultacija koje su usvojene.

Usvojene primedbe, sugestije i komentari na tekst Nacrtu zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta sadržani su u Izveštaju koji je objavljen na internet prezentaciji Ministarstva informisanja i telekomunikacija, kao i na Portalu „eKonsultacije”

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestjenje-o-sprovedjenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

6) Navedite primedbe, sugestije i komentare na tekst propisa, dostavljene u toku konsultacija koje nisu usvojene i objasniti razloge za njihovo neprihvatanje.

Najdominantniji predlog koji nije prihvaćen a koji je pristigao sa više strana odnosi se na sticanje statusa imaoca javnog ovlašćenja za operatore elektronskih komunikacionih mreža. Predlog je odbijen jer predmet regulisanja ovog zakona nije poveravanje vršenja javnih ovlašćenja operatorima s obzirom da su imaoci javnih ovlašćenja već regulisani Zakonom o planiranju i izgradnji i Uredbom o lokacijskim uslovima. Takođe naglašeno je da je predmet Nacrta zakona izgradnja i priključenje na mrežu vrlo visokog kapaciteta tako da poveravanje statusa imaoca javnih ovlašćenja operatorima elektronskih komunikacija ne bi obuhvatilo izgradnju i priključenje na ostale elektronske komunikacione mreže.

Sve primedbe, sugestije i komentari na tekst Nacrta zakona koje nisu usvojene sadržane su u Izveštaju koji je objavljen na internet prezentaciji Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, kao i na Portalu „eKonsultacije”:

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestjenje-o-sprovedjenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

Napomena: Članom 19. Uredbe o analizi efekata propisa nadležni predlagač je dužan da rezultate sprovedene ex-ante analize efekata propisa, predstavi u okviru Izveštaja o sprovedenoj ex-ante analizi efekata propisa i da ga objavi na Portalu „eKonsultacije” i svojoj internet stranici Izveštaj o sprovedenoj ex-ante analizi efekata propisa zajedno sa predlogom ili nacrtom propisa, najkasnije na dan otpočinjanja javne rasprave. Međutim, kako se prvi put pristupilo izradi Zakona koji reguliše oblast kojom se transponuje *Gigabit infrastructure act* analiza efekata propisa je pokrenuta paralelno sa početkom izrade propisa i mnogi odgovori na pitanja iz Uredbe su se definisali u toku same javne rasprave. Zbog toga je ovaj Izveštaj objavljen na Portalu „eKonsultacije”: tek nakon sprovedene javne rasprave i neophodne komunikacije sa predstavnicima Evropske komisije.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo informisanja i telekomunikacija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta

Draft Law on Measures to Reduce the Costs of Deploying Very High-Capacity Electronic Communications Networks

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VIII, Politike saradnje, Član 106. Elektronske komunikacijske mreže i usluge

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Tri godine

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Ispunjava u potpunosti

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Akt je predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA) 2024-2027, Klaster 3 – Konkurentnost i inkluzivni rast, Pregovaračko poglavlje 10 – Informaciono društvo i mediji, 3.10.1 Telekomunikacije i informaciona tehnologija, 2024-376, pod nazivom Zakon o širokopojasnoj komunikacionoj infrastrukturi

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Uredba (EU) 2024/1309 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2024. godine o merama za smanjenje troškova izgradnje gigabitskih elektronskih komunikacionih mreža, izmeni Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju van snage Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitskoj infrastrukturi) – potpuno usklađen.

Regulation (EU) 2024/1309 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2024 on measures to reduce the cost of deploying gigabit electronic

communications networks, amending Regulation (EU) 2015/2120 and repealing Directive 2014/61/EU (Gigabit Infrastructure Act) – fully aligned.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

31.12.2026. godine

Navedeni rok je određen na osnovu člana 23. Nacrta zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, kojim se propisuje rok za donošenje podzakonskih akata od 12 meseci od dana njegovog stupanja na snagu. Donošenjem ovih podzakonskih akata će biti postignuta potpuna usklađenost sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?
Prethodno naveden izvor prava nije preveden.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?
Propis nije preveden.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U toku izrade Predloga zakona su sprovedene konsultacije sa Evropskom komisijom i uzete su u obzir njihove sugestije i komentari.

Na tekst Nacrta zakona, koji je dostavljen na mišljenje nadležnim organima, Evropska komisija nije imala daljih komentara.

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija je pripremlilo tekst Nacrta zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta uz ekspertsku pomoć dobijenu u okviru GIZ projekta Regionalna saradnja za EU integracije i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

<p>Naziv propisa Evropske unije :</p> <p>Regulation (EU) 2024/1309 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2024 on measures to reduce the cost of deploying gigabit electronic communications networks, amending Regulation (EU) 2015/2120 and repealing Directive 2014/61/EU (Gigabit Infrastructure Act)</p> <p>Uredba (EU) 2024/1309 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2024. godine o merama za smanjenje troškova izgradnje gigabitskih elektronskih komunikacionih mreža, izmeni Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju van snage Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitskoj infrastrukturi).</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa</p> <p>32024R1309</p>
<p>3. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada Obradivač: MINISTARSTVO INFORMISANJA I TELEKOMUNIKACIJA</p>	<p>4. Datum izrade tabele: 4.5.2026.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:</p> <p>1. PREDLOG ZAKONA O MERAMA ZA SMANJENJE TROŠKOVA POSTAVLJANJA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH MREŽA VRLO VISOKOG KAPACITETA</p> <p>The Draft Law on Measures to Reduce the Cost of Deploying Very High-Capacity Electronic Communications Networks</p> <p>2. ZAKON O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA ("Službeni glasnik RS", broj 35 od 29. aprila 2023.)</p> <p>The Law on Electronic Communications ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 35 of April 29, 2023)</p> <p>3. ZAKON O PLANIRANJU I IZGRADNJI ("Službeni glasnik RS", br. 72 od 3. septembra 2009, 81 od 2. oktobra 2009 - ispravka, 64 od 10. septembra 2010 - US, 24 od 4. aprila 2011, 121 od 24. decembra 2012, 42 od 14. maja 2013 - US, 50 od 7. juna 2013 - US, 98 od 8. novembra 2013 - US, 132 od 9. decembra 2014, 145 od 29. decembra 2014, 83 od 29. oktobra 2018, 31 od 29. aprila 2019, 37 od 29. maja 2019 - dr. zakon, 9 od 4. februara 2020, 52 od 24. maja 2021, 62 od 27. jula 2023, 91 od 23. oktobra 2025.)</p> <p>The Law on Planning and Construction ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 72 of September 3, 2009, 81 of October 2, 2009 – Correction, 64 of September 10, 2010 – Constitutional Court, 24 of April 4, 2011, 121 of December 24, 2012, 42 of May 14, 2013 – Constitutional Court, 50 of June 7, 2013 – Constitutional Court, 98 of November 8, 2013 – Constitutional Court, 132 of December 9, 2014, 145 of December 29, 2014, 83 of October 29, 2018, 31 of April 29, 2019, 37 of May 29, 2019 – Other Law, 9 of February 4, 2020, 52 of May 24, 2021, 62 of July 27, 2023, 91 of October 23, 2025.)</p> <p>4. ZAKON O OPŠTEM UPRAVNOM POSTUPKU ("Službeni glasnik RS", br. 18 od 1. marta 2016, 95 od 8. decembra 2018 – Autentično tumačenje, 2 od 13. januara 2023 – US)</p> <p>The Law on General Administrative Procedure ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 18 of March 1, 2016, 95 of December 8, 2018 – Authentic Interpretation, 2 of January 13, 2023 – Constitutional Court)</p> <p>5. PRAVILNIK O POSEBNOJ VRSTI OBJEKATA I POSEBNOJ VRSTI RADOVA ZA KOJE NIJE POTREBNO PRIBAVLJATI AKT NADLEŽNOG ORGANA, KAO I VRSTI OBJEKATA KOJI SE GRADE, ODNOSNO VRSTI RADOVA KOJI SE IZVODE, NA OSNOVU REŠENJA O ODOBRENJU ZA IZVOĐENJE RADOVA, KAO I OBIMU I SADRŽAJU I KONTROLI TEHNIČKE DOKUMENTACIJE KOJA SE PRILAŽE UZ ZAHTEV I POSTUPKU KOJI NADLEŽNI ORGAN SPROVODI ("Sl. glasnik RS", br. 87/2023, 16/2024 i 16/2026)</p> <p>Rulebook on Special Types of Structures and Special Types of Works for Which It Is Not Necessary to Obtain an Act of the Competent Authority, as well as the Types of Structures to Be Built or Types of Works to Be Carried Out Based on the Decision on Approval for Execution of Works, and the Scope, Content, and Control of Technical Documentation Submitted with the Request and the Procedure Conducted by the Competent Authority ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 87/2023, 16/2024 and 16/2026)</p> <p>6. ZAKON O BUDŽETSKOM SISTEMU ("Službeni glasnik RS", br. 54 od 17. jula 2009, 73 od 12. oktobra 2010, 101 od 29. decembra 2010, 101 od 30.</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2024-376</p>

<p>decembra 2011, 93 od 28. septembra 2012, 62 od 16. jula 2013, 63 od 19. jula 2013 - ispravka, 108 od 6. decembra 2013, 142 od 25. decembra 2014, 68 od 4. avgusta 2015 - dr. zakon, 103 od 14. decembra 2015, 99 od 12. decembra 2016, 113 od 17. decembra 2017, 95 od 8. decembra 2018, 31 od 29. aprila 2019, 72 od 7. oktobra 2019, 149 od 11. decembra 2020, 118 od 9. decembra 2021, 118 od 9. decembra 2021 - dr. zakon, 138 od 12. decembra 2022, 92 od 27. oktobra 2023, 94 od 28. novembra 2024.)</p> <p>Law on Budget System ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 54 of July 17, 2009, 73 of October 12, 2010, 101 of December 29, 2010, 101 of December 30, 2011, 93 of September 28, 2012, 62 of July 16, 2013, 63 of July 19, 2013 – Correction, 108 of December 6, 2013, 142 of December 25, 2014, 68 of August 4, 2015 – Other Law, 103 of December 14, 2015, 99 of December 12, 2016, 113 of December 17, 2017, 95 of December 8, 2018, 31 of April 29, 2019, 72 of October 7, 2019, 149 of December 11, 2020, 118 of December 9, 2021, 118 of December 9, 2021 – Other Law, 138 of December 12, 2022, 92 of October 27, 2023, 94 of November 28, 2024.)</p>	
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU: POTPUNO USKLAĐENO	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.1.	This Regulation aims to facilitate and stimulate the roll-out of very high capacity networks ('VHCNs') by promoting the joint use of existing physical infrastructure and by enabling a more efficient deployment of new physical infrastructure so that such networks can be rolled out faster and at a lower cost.	1.1.1	Ovim zakonom se uređuju mere za smanjenje troškova i olakšavanje i ubrzavanje postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava, kao i mere koje se odnose na pristup i korišćenje postojeće fizičke infrastrukture, zajedničko izvođenje građevinskih radova, transparentnost u vezi sa fizičkom infrastrukturom i planiranim građevinskim radovima.	PU		
1.2.	If any provision of this Regulation conflicts with a provision of Directive 2002/77/EC, (EU) 2018/1972 or (EU) 2022/2555, the relevant provision of those Directives shall prevail.			NP	Odredba utvrđuje primat prava Evropske unije, koje ne podleže transpoziciji u	

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					nacionalno pravo	
1.3.	This Regulation sets minimum requirements for achieving the aims set out in paragraph 1. Member States may maintain or introduce measures in conformity with Union law which are stricter or more detailed than those minimum requirements, where the measures serve to promote the joint use of existing physical infrastructure or enable a more efficient deployment of new physical infrastructure.			NP	Odredba utvrđuje minimalnu harmonizaciju, omogućavajući strože nacionalne mere i ne podleže transpoziciji.	
1.4.	By way of derogation from paragraph 3 of this Article, Member States shall not maintain or introduce the measures referred to in that paragraph in respect of Article 3(5), first subparagraph, points (a) to (e), Article 3(7) and (10), Article 4(7), Article 5(2), second subparagraph, Articles 5(5) and 6(2) and Article 10(7) and (8).			NP	Odredba se odnosi na odstupanje, ograničavajući nacionalnu diskreciju u pogledu određenih odredaba, te posebna transpozicija nije potrebna.	
1.5.	This Regulation is without prejudice to Member States' responsibility for safeguarding national security and their power to safeguard other essential State functions, including ensuring the territorial integrity of the State and maintaining law and order.			NP	Odredba se odnosi na horizontalnu klauzulu o zaštiti nacionalne bezbednosti i suštinskih funkcija države, te transpozicija nije potrebna.	
2.1.	For the purposes of this Regulation, the definitions set out in Directive (EU) 2018/1972 apply, in particular the definitions of 'electronic communications network', 'very high capacity network', 'public electronic communications network', 'network termination point', 'associated facilities', 'end-user', 'security of networks and services', 'access', and 'operator'.	1.2.2.	Pojmovi elektronska komunikaciona mreža, javna elektronska komunikaciona mreža, elektronska komunikaciona usluga, privredni subjekt, terminalna tačka mreže, pripadajuća sredstva, krajnji korisnik, bezbednost elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pristup i operator i njihovo značenje propisani su zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.2.1.	<p>The following definitions also apply:</p> <p>(1) ‘network operator’ means: (a) an operator as defined in Article 2, point (29), of Directive (EU) 2018/1972; (b) an undertaking providing a physical infrastructure intended to provide: (i) a service of production, transport or distribution of: — gas, — electricity, including public lighting, — heating, — water, including disposal or treatment of wastewater and sewage, and drainage systems; (ii) transport services, including railways, roads including urban roads, tunnels, ports and airports;</p>	1.2.1.7.	<p>7) operator mreže označava:</p> <p>a) operatora;</p> <p>b) pravni subjekt koji daje na korišćenje fizičku infrastrukturu namenjenu pružanju usluga:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proizvodnje, transporta, skladištenja ili distribucije gasa, – proizvodnje, prenosa ili distribucije električne energije, – javnog osvetljenja, – proizvodnje, prenosa ili distribucije toplotne energije, – proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili pročišćavanje otpadnih voda i kanalizacije i sisteme odvoda, – železničkog, drumskog, rečnog i vazdušnog saobraćaja, uključujući urbane puteve, tunele, luke i aerodrome; – 	PU		
2.2.2.	<p>(2) ‘body governed by public law’ means a body that has all of the following characteristics: (a) it is established for the specific purpose of meeting needs in the general interest, not having an industrial or commercial character; (b) it has legal personality; (c) it is financed, in full or for the most part, by state, regional or local authorities or by other bodies governed by public law or is subject to management supervision by those authorities or bodies; or has an administrative, managerial or supervisory board, more than half of whose members are appointed by state, regional or local authorities or by other bodies governed by public law;</p>	1.2.1.8.	<p>8) organi javnog sektora su organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije, organi jedinice lokalne samouprave kao i organizacije koje su osnovane radi obavljanja delatnosti ili pružanja usluga od opšteg interesa, a koje nisu industrijske ili komercijalne prirode i koja se osnivaju ili finansiraju u celini, odnosno u pretežnom delu od strane organa javne vlasti koji nadzire njihovo upravljanje, ili koji imaju upravni, rukovodeći ili nadzorni organ u kojem više od polovine članova imenuju državni, pokrajinski ili lokalni organi vlasti ili drugi subjekti kojima su poverena javna ovlašćenja;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.2.3.	(3) 'public sector body' means a state, regional or local authority, a body governed by public law or an association formed by one or more such authorities or one or more such bodies governed by public law;	1.2.1.8.	8) organi javnog sektora su organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije, organi jedinice lokalne samouprave kao i organizacije koje su osnovane radi obavljanja delatnosti ili pružanja usluga od opšteg interesa, a koje nisu industrijske ili komercijalne prirode i koja se osnivaju ili finansiraju u celini, odnosno u pretežnom delu od strane organa javne vlasti koji nadzire njihovo upravljanje, ili koji imaju upravni, rukovodeći ili nadzorni organ u kojem više od polovine članova imenuju državni, pokrajinski ili lokalni organi vlasti ili drugi subjekti kojima su poverena javna ovlašćenja;	PU		
2.2.4.	(4) 'physical infrastructure' means: (a) any element of a network that is intended to host other elements of a network without becoming an active element of the network itself, such as pipes, masts, ducts, inspection chambers, manholes, cabinets, antenna installations, towers and poles, as well as buildings including their rooftops and parts of their facades or entries to buildings, and any other asset, including street furniture such as light poles, street signs, traffic lights, billboards and toll frames, as well as bus and tramway stops and metro and railway stations; (b) where not part of a network and owned or controlled by public sector bodies: buildings including their rooftops and parts of their facades or entries to buildings, and any other asset, including street furniture such as light poles, street signs, traffic lights, billboards and toll frames, as well as bus and tramway stops and metro and railway stations. 21 Cables, including dark fibre, as well as elements of networks used for the provision of water intended for human consumption as defined in Article 2, point (1), of Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council () are not physical infrastructure within the meaning of this Regulation;	1.2.1.12.	12) fizička infrastruktura je: a) bilo koji element mreže koji je namenjen za smeštanje elemenata elektronske komunikacione mreže, pri čemu sam ne postaje aktivni element mreže, kao što su cevi, stubovi, kablovska kanalizacija, nadzorne sobe, šahtovi, ormarići, antenske instalacije, tornjevi i stubovi, zgrade, uključujući njihove krovove, delove fasada ili ulaze u zgrade, naročito elemente saobraćajne i komunalne infrastrukture kao što su stubovi za osvetljenje, saobraćajni znaci, semafori, reklamni panoi i naplatne rampe, kao i stajališta za autobuse, tramvaje, metro i železničke stanice; b) infrastrukturu koja nije deo mreže, a u vlasništvu je ili pod kontrolom organa javnog sektora kao što su zgrade, uključujući njihove krovove, delove fasada ili ulaze u zgrade, naročito elemente saobraćajne i komunalne infrastrukture kao što su stubovi za osvetljenje, saobraćajni znaci, semafori, reklamni panoi i naplatne rampe, kao i stajališta za autobuse, tramvaje, metro i železničke stanice. Fizičku infrastrukturu u smislu ovog zakona ne čine kablovi, uključujući neosvetljena optička vlakna (<i>dark fiber</i>), kao i delovi vodovodne mreže koji se koriste za snabdevanje vodom namenjenom za ljudsku upotrebu;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.2.5.	(5) 'civil works' means every outcome of building or civil engineering works taken as a whole that is sufficient in itself to fulfil an economic or technical function and entails one or more elements of a physical infrastructure;	1.2.1.3.	3. građenje podrazumeva izvođenje građevinskih i građevinski-zanatskih radova, ugradnja građevinskih proizvoda, postrojenja i oprema (u daljem tekstu: građevinski radovi) i obuhvata jedan ili više elemenata fizičke infrastrukture;	PU		
2.2.6.	(6) 'in-building physical infrastructure' means physical infrastructure or installations at the end user's location, including elements under joint ownership, intended to host wired and/or wireless access networks, where such access networks are capable of delivering electronic communications services and connecting the building access point with the network termination point;	1.2.1.13.	13) fizička infrastruktura u zgradi označava fizičku infrastrukturu ili instalacije na lokaciji krajnjeg korisnika, uključujući elemente u zajedničkoj svojini, koji su namenjeni za postavljanje žičnih i/ili bežičnih pristupnih mreža ako se putem tih pristupnih mreža mogu pružati elektronske komunikacione usluge i povezivati pristupna tačka zgrade sa terminalnom tačkom mreže;	PU		
2.2.7.	(7) 'in-building fibre wiring' means optical fibre cables at the end user's location, including elements under joint ownership, intended to deliver electronic communications services and connecting the building access point with the network termination point;	1.2.1.14.	14) optičke instalacije u zgradi označavaju optičke kablove na lokaciji krajnjeg korisnika, uključujući elemente u svojini više lica, koji su namenjeni za pružanje elektronskih komunikacionih usluga i koji povezuju pristupnu tačku u zgradi sa terminalnom tačkom mreže;	PU		
2.2.8.	(8) 'fibre-ready in-building physical infrastructure' means in-building physical infrastructure intended to host optical fibre elements;	1.2.1.15.	15) fizička infrastruktura u zgradi spremna za optiku označava fizičku infrastrukturu unutar zgrade namenjenu za postavljanje optičkih elemenata.	PU		
2.2.9.	(9) 'major renovation works' means civil works at the end user's location that encompass structural modifications of the entire in-building physical infrastructure or a significant part thereof and that require, in accordance with national law, a building permit;	1.2.1.2.	2) obimni radovi na rekonstrukciji znače građevinske radove na lokaciji krajnjeg korisnika koji obuhvataju strukturne izmene celokupne infrastrukture unutar zgrade ili njenog značajnog dela, za koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje, potrebno rešenje o odobrenju za izvođenje radova, odnosno građevinska dozvola.	PU		
2.2.10.	(10) 'permit' means an explicit or implicit decision or set of decisions taken simultaneously or successively by one or more competent authorities that are required under national law for an undertaking to carry out building or civil	1.2.1.4.	4) dozvola je odluka ili skup odluka koje jedan ili više nadležnih organa donose istovremeno ili uzastopno, a koje su neophodne u skladu sa zakonom da bi privredni subjekt mogao da izvede građevinske ili druge radove potrebne za postavljanje elemenata	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	works necessary for the deployment of elements of VHCNs;		elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta.			
2.2.11.	(11) 'access point' means a physical point, located inside or outside the building, accessible to undertakings that provide or that are authorised to provide public electronic communications networks, where connection to the fibre-ready in-building physical infrastructure is made available;	1.2.1.10.	10) pristupna tačka je fizička tačka koja se nalazi unutar ili izvan zgrade i koja je dostupna privrednim subjektima koji pružaju ili su ovlašćeni da pružaju javne elektronske komunikacione mreže i omogućava priključenje na infrastrukturu unutar zgrade spremne za optiku;	PU		
2.2.12.	(12) 'rights of way' means rights referred to in Article 43(1) of Directive (EU) 2018/1972, granted to an operator to install facilities on, over or under public or private property to deploy VHCNs and associated facilities.	1.2.1.9	9) pravo službenosti označava pravo, u smislu zakona kojim se uređuju elektronske komunikacije, koje se dodeljuje operatoru radi postavljanja instalacija na, iznad ili ispod nepokretnosti u javnoj ili privatnoj svojini, u svrhu izgradnje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava; 8.	PU		
3.1.	1. Network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall meet, upon written request of an operator, all reasonable requests for access to that physical infrastructure under fair and reasonable terms and conditions, including price, with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities. Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall meet all such reasonable requests also under non-discriminatory terms and conditions. Such written requests shall specify the elements of the physical infrastructure for which the access is requested, including a specific time frame. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the requests.	1.4.1. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.4.	Operator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom putem jedinstvene informacione tačke zahtev za pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi radi zaključenja ugovora o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta i pripadajućih sredstava. Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži detaljan opis zahtevanog pristupa uz navođenje elemenata fizičke infrastrukture za koju se traži pristup, kao i nameravani vremenski okvir za korišćenje fizičke infrastrukture. Obrazac zahteva iz stava 1. ovog člana dostupan je putem jedinstvene informacione tačke od strane operatora mreže i organa javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom. Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da, na zahtev operatora i uz naknadu za pristup, omogući pristup toj fizičkoj infrastrukturi pod transparentnim, proporcionalnim, nediskriminatornim i pravično utvrđenim uslovima.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
3.2.	<p>2. Upon request of an operator, legal persons who are primarily active as tenants of land, or as holders of rights over land, other than property rights, on which facilities are planned to be or have been installed with a view to deploying elements of VHCNs, or who manage lease contracts on behalf of land owners, and operators shall negotiate access to such land in good faith, including on the price, which where appropriate shall reflect market conditions, in accordance with national contract law.</p> <p>Operators and legal persons referred to in the first subparagraph of this paragraph shall inform the national regulatory authority of the conclusion of agreements reached in accordance with the first subparagraph, including the agreed price.</p> <p>Member States may provide guidance on the terms and conditions, including the price, in order to facilitate the conclusion of such agreements.</p>	<p>1.4.5.</p> <p>1.4.10.</p>	<p>Na zahtev operatora, pravna lica koja su primarno aktivna kao zakupci zemljišta ili nosioci drugih stvarnih ili obligacionih prava nad zemljištem (osim prava svojine), na kojem se planira postavljanje ili su već postavljeni elementi elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, kao i koja upravljaju ugovorima o zakupu u ime vlasnika zemljišta, dužna su da sa operatorom pregovaraju u dobroj veri o uslovima pristupa tom zemljištu, uključujući i cenu za pristup, koja, gde je to primereno, treba da odražava tržišne uslove, u skladu sa zakonom.</p> <p>Operatori su dužni da obaveste Regulatora o zaključenim ugovorima o pristupu postojećoj fizičkoj infrastrukturi, uključujući dogovorenu cenu za pristup.</p>	PU		
3.3.	<p>Member States may provide that owners of private commercial buildings which are not owned or controlled by a network operator are to meet, upon the written request of an operator, reasonable requests for access to those buildings, including their rooftops, with a view to installing elements of VHCNs or associated facilities under fair and reasonable terms and conditions, and at a price reflecting market conditions. Prior to such a request from the access seeker all of the following conditions shall be met:</p> <p>(a) the building is located in a rural or remote area as defined by Member States;</p> <p>(b) there is no VHCN of the same type — fixed or mobile — as that the access seeker intends to deploy available in the area for which the request for access is made, and there is no plan to deploy such a network according to the information</p>			NU	<p>Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>collected via the single information point available at the date of the request, (c) there is no physical infrastructure in the area for which the request for access is made that is owned or controlled by network operators or public sector bodies and is technically suitable to host elements of VHCNs.</p> <p>Member States may determine a list of categories of commercial buildings that may be exempt from the obligation to meet such an access request, for reasons of public security, defence, safety and health. That list and the criteria to be applied to identify those categories shall be published via a single information point.</p>					
3.4.	<p>When determining fair and reasonable terms and conditions, including prices, for granting access, and in order to avoid excessive prices, network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall, where relevant, take into account at least the following: (a) existing contracts and commercial terms and conditions agreed between operators seeking access and network operators or public sector bodies granting access to physical infrastructure; (b) the need to ensure that the access provider has a fair opportunity to recover the costs it incurs in order to provide access to its physical infrastructure, taking into account specific national conditions, business models, and any tariff structures put in place to provide a fair opportunity for cost recovery; in the case of electronic communications networks, any remedies imposed by a national regulatory authority are also to be taken into account; (c) any additional maintenance and adaptation costs resulting from providing access to the relevant physical infrastructure; (d) the impact of the requested access on the access provider's business plan, including investments in the physical infrastructure to</p>	<p>1.4.7.</p> <p>1.4.8.</p>	<p>Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da, na zahtev operatora, dostavi uslove omogućavanja pristupa svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta.</p> <p>Pri određivanju pravičnih i razumnih uslova, uključujući cenu za omogućavanje pristupa fizičkoj infrastrukturi, a radi izbegavanja prekomernih cena, operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana dužan je da uzme u obzir najmanje sledeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postojeće ugovore i komercijalne uslove između operatora koji zahtevaju pristup i operatora mreže ili organa javnog sektora koji odobravaju pristup fizičkoj infrastrukturi; 2. potrebu da se obezbedi pravična mogućnost davaocu pristupa da povрати troškove nastale usled omogućavanja pristupa, uzimajući u obzir nacionalne specifičnosti, poslovne modele i tarifne strukture koje su ustanovljene u cilju pravičnog povraćaja troškova. U slučaju elektronskih komunikacionih mreža, uzimaju se u obzir i obaveze koje je propisao Regulator na osnovu zakona kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija; 3. dodatne troškove održavanja i prilagođavanja koji nastaju usled omogućavanja pristupa relevantnoj fizičkoj infrastrukturi; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>which the access has been requested; (e) in the specific case of access to physical infrastructure of operators, any relevant guidance pursuant to paragraph 13, and in particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) the economic viability of those investments based on their risk profile; (ii) the need for a fair return on investment and for any time schedule for such return on investment; (iii) any impact of access on downstream competition and consequently on prices and return on investment; (iv) any depreciation of the network assets at the time of the access request; (v) any business case underpinning the investment at the time it was made, in particular investment in the physical infrastructure used for the provision of connectivity; and (vi) any possibility previously offered to the access seeker to co-invest in the deployment of the physical infrastructure, notably pursuant to Article 76 of Directive (EU) 2018/1972, or to co-deploy alongside it; <p>(f) when considering the operators' need for a fair return on investment which reflects the relevant market conditions, their different business models, in particular in the case of undertakings that primarily provide associated facilities and offer physical access to more than one undertaking that provides, or that is authorised to provide, public electronic communications networks.</p>	1.4.9	<ol style="list-style-type: none"> 4. uticaj zahtevanog pristupa na poslovni plan davaoca pristupa, uključujući i ulaganja u fizičku infrastrukturu za koju se zahteva pristup; 5. potrebu za pravičnim povraćajem ulaganja koji odražava relevantne uslove na tržištu i različite poslovne modele operatora, a naročito u slučaju pravnih subjekata koji se pretežno bave pružanjem pripadajućih sredstava i koji omogućavaju fizički pristup većem broju privrednih subjekata koji pružaju ili su ovlašćeni da pružaju javne elektronske komunikacione mreže. <p>Izuzetno, u slučaju pristupa fizičkoj infrastrukturi operatora uzimaju se u obzir i ekonomska održivost ulaganja s obzirom na povezane rizike, potreba za pravičnim povraćajem investicije i vremenski okvir za ostvarenje tog povraćaja, mogući uticaj pristupa na konkurenciju na nižim nivoima tržišta i, posledično, na cene i povraćaj investicije, stepen amortizacije mrežne infrastrukture u momentu podnošenja zahteva za pristup, poslovni razlozi koji su postojali u trenutku investicije, posebno ako je reč o ulaganju u infrastrukturu koja se koristi za obezbeđivanje elektronskih komunikacija, kao i da li je podnosiocu zahteva prethodno bila ponuđena mogućnost zajedničkog ulaganja u mreže vrlo visokog kapaciteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija, ili mogućnost zajedničkog izvođenja radova.</p>			
3.5.	<p>Network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure may refuse access to specific physical infrastructure on the basis of one or more of the following grounds:</p> <p>(a) the physical infrastructure to which access has been requested is not technically suitable to host any of the elements of VHCN referred to in</p>	1.6.1.	<p>Zahtev za pristup fizičkoj infrastrukturi iz člana 4. stav 1. ovog zakona može se odbiti iz sledećih razloga:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ako fizička infrastruktura za koju se traži pristup nije tehnički pogodna za smeštanje bilo kojih elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta; 2) ako nema raspoloživog prostora za smeštaj elemenata elektronske 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>paragraph 1;</p> <p>(b) there is a lack of availability of space to host the elements of VHCNs or associated facilities referred to in paragraph 1, including after taking into account the future need for space of the access provider that is sufficiently demonstrated, such as by referring to publicly available investments plans or to a consistently applied percentage for the capacity reserved for future needs, compared to the entire capacity of the physical infrastructure;</p> <p>(c) the existence of justified reasons regarding safety, national security and public health;</p> <p>(d) the existence of duly justified reasons regarding the integrity and security of any network, in particular national critical infrastructure;</p> <p>(e) the existence of a duly justified risk of serious interferences of the planned electronic communications services with the provision of other services over the same physical infrastructure;</p> <p>(f) the availability of viable alternative means of passive wholesale physical access to electronic communications networks, suitable for the provision of VHCNs, and offered under fair and reasonable terms and conditions, that are provided by the same network operator or, in the specific case of rural or remote areas where a network is operated on a wholesale-only basis and owned or controlled by public sector bodies, that are provided by the operator of such network.</p>		<p>komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, uključujući i buduće potrebe za prostorom koje su na odgovarajući način dokazane, kao što je upućivanje na javno dostupne investicione planove ili na dosledno primenjivani procenat rezervisanog kapaciteta za buduće potrebe, u odnosu na ukupni kapacitet fizičke infrastrukture;</p> <p>3) postojanje objektivnih rizika vezanih za ugrožavanje bezbednosti, nacionalne bezbednosti, životne sredine i javnog zdravlja;</p> <p>4) postojanja objektivnih rizika za ugrožavanje bezbednosti svih mreža, a posebno kritične infrastrukture i mreža bitnih za odbranu i bezbednost zemlje;</p> <p>5) postojanja rizika za ozbiljne smetnje koje planirane elektronske komunikacione usluge mogu izazvati drugim uslugama koje se već pružaju upotrebom iste fizičke infrastrukture;</p> <p>6) fizička infrastruktura za koju se traži pristup predstavlja kulturno, istorijsko ili versko dobro u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite ovih dobara;</p> <p>7) postoje druge mogućnosti za održivi veleprodajni pristup pasivnim fizičkim elementima elektronskih komunikacionih mreža, koje su pogodne za pružanje elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, koje pod pravičnim i razumnim uslovima nudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – isti operator mreže, ili –operator mreže u javnom vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora, koji tom mrežom upravlja isključivo na veleprodajnom nivou, u ruralnim ili udaljenim područjima. 			
3.6.	Member States may provide that the network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure may refuse access to specific physical infrastructure where there are viable alternative means of non-discriminatory open wholesale active access to VHCNs that are provided by the same network operator or by the same public body, provided			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>that both of the following conditions are met: (a) such alternative means of wholesale access is offered under fair and reasonable terms and conditions, including price; (b) the deployment project of the requesting operator addresses the same coverage area and there is no other fibre network connecting end-user premises serving the coverage area. This paragraph shall apply only to those Member States where such or an equivalent refusal possibility is applied on 11 May 2024, in accordance with national law complying with Union law.</p>					
3.7.	<p>In the event of a refusal to provide access as referred to paragraphs 5 and 6, the network operator or the public sector body owning or controlling physical infrastructure shall communicate to the access seeker, in writing, the specific and detailed reasons for such refusal no later than one month from the date of the receipt of the complete request for access, except for national critical infrastructure as defined in national law, for which specific and detailed reasons shall not be required in the communication of refusal to the access seeker.</p>	1.6.4.	<p>Razlog odbijanja zahteva iz člana 4. stav 1. i člana 5. stav 1. ovog zakona operator mreže ili organ javnog sektora mora detaljno obrazložiti i pisanim putem dostaviti podnosiocu zahteva najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva.</p>	PU		
3.8.	<p>Member States may establish or designate a body to coordinate access requests to physical infrastructure owned or controlled by public sector bodies, provide legal and technical advice through the negotiation of access terms and conditions, and facilitate the provision of information via a single information point as referred to in Article 12.</p>			NU	<p>Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.</p>	
3.9.	<p>Physical infrastructure which is already subject to access obligations imposed by national regulatory authorities pursuant to Directive (EU) 2018/1972 or resulting from the application of Union State aid rules shall not be subject to the obligations set out in paragraphs 1, 4, and 5 for as long as such access obligations are in place.</p>	1.6.3.	<p>Fizička infrastruktura koja je već podložna obavezama pristupa koje je propisao Regulator u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija ili zakonom kojim se uređuju pravila državne pomoći nije predmet obaveza iz člana 4. ovog zakona, sve dok su takve obaveze pristupa na snazi.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
3.10.	Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure or certain categories of physical infrastructure may not apply paragraphs 1, 4 and 5 to that physical infrastructure or those categories of physical infrastructure for reasons of architectural, historical, religious or environmental value or for reasons of public security, defence, safety and health. Member States or, as appropriate, regional and local authorities shall identify such physical infrastructure or categories of physical infrastructure in their territories based on duly justified and proportionate reasons. The list of categories of physical infrastructure and the criteria applied to identify them shall be made available via a single information point.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
3.11.	Operators shall have the right to offer access to their physical infrastructure for the purpose of deploying networks other than electronic communications networks or associated facilities.	1.4.12.	Operator ima pravo da ponudi pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja mreža koje nisu elektronske komunikacione mreže ili pripadajuća sredstva.	PU		
3.12.	Notwithstanding paragraph 3, this Article shall be without prejudice to the right to property of the owner of the physical infrastructure where the network operator or the public sector body is not the owner, and to the right to property of any other third party, such as landowners and private property owners, or, where applicable, the rights of tenants.				Odredba sadrži klauzulu o zaštiti imovinskih prava i ne zahteva transpoziciju, s obzirom na to da su takva prava već garantovana Ustavom Republike Srbije i relevantnim propisima iz oblasti svojinskog prava.	
3.13.	After consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors as appropriate, and taking into account well-established principles and the distinct situation across Member States, the Commission may, in close cooperation with BEREC, provide				Proceduralna odredba na nivou EU (uputstva Komisije/BEREC-a) koja ne podleže nacionalnoj	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	guidance on the application of this Article.				transpoziciji.	
4.1.	<p>In order to be able to request access to physical infrastructure in accordance with Article 3, an operator shall have the right to access, upon request, the following minimum information on existing physical infrastructure, in electronic format via a single information point: (a) georeferenced location and route; (b) type and current use of the infrastructure; (c) a contact point.</p> <p>Such minimum information shall be accessible, under proportionate, non-discriminatory and transparent terms and in any event no later than 10 working days after the date of submission of the request for access to information. In duly justified cases that deadline may be extended once by five working days. Operators requesting access shall be informed of any extension of the deadline via a single information point.</p> <p>Any operator requesting access to information pursuant to this Article shall specify the geographical area in which it envisages deploying elements of VHCNs or associated facilities.</p> <p>Access to the minimum information may be limited or refused provided that it is necessary to ensure the security of certain buildings owned or controlled by public sector bodies, the security of the networks and their integrity, national security, the security of national critical infrastructure, public health or safety, or for reasons of confidentiality or operating and business secrets.</p>	<p>1.7.1.</p> <p>1.7.10.</p> <p>1.7.11.</p> <p>1.7.6.</p> <p>1.7.7.</p>	<p>Operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da obezbedi elektronski, putem jedinstvene informacione tačke, sledeće osnovne informacije o postojećoj fizičkoj infrastrukturi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. georeferenciranu lokaciju i trasu, 2. vrstu i trenutnu upotrebu, 3. kontakt podatke. <p>Ukoliko informacije iz stava 1. ovog člana nisu dostupne u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, operator ili Regulator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora zahtev za pristup informacijama iz stava 1. ovog člana, elektronski putem jedinstvene informacione tačke. Zahtev operatora mora da sadrži informacije o geografskoj oblasti u kojoj operator planira postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.</p> <p>Operator mreže ili organ javnog sektora je u obavezi da, najkasnije u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahteva iz stava 10. ovog člana, omogući dostupnost informacija iz stava 1. ovog člana elektronski, putem jedinstvene informacione tačke i o tome obavesti podnosioca zahteva. U opravdanim slučajevima, ovaj rok se može jednokratno produžiti za najviše pet radnih dana. Obaveštenje o produženju roka dostavlja se operatoru koji je podneo zahtev putem jedinstvene informacione tačke.</p> <p>Radi omogućavanja podnošenja zahteva za pristup fizičkoj infrastrukturi u skladu sa čl. 4. i 5. ovog zakona, operator ima pravo da pristupi osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke, pod srazmernim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima.</p> <p>Operator mreže ili organ javnog sektora može odbiti ili ograničiti pristup osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana, samo ako je to neophodno radi obezbeđivanja bezbednosti zgrada koje su u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora, bezbednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbednosti, bezbednosti kritične infrastrukture, javne bezbednosti i javnog zdravlja, ili iz razloga poverljivosti podataka ili zaštite poslovne tajne, a sve u skladu sa</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			posebnim propisima.			
4.2.	In addition to the minimum information referred to in paragraph 1, first subparagraph, Member States may require information on existing physical infrastructure such as information on the occupation level of the physical infrastructure.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
4.3.	Network operators and public sector bodies shall make available at least the minimum information referred to in paragraph 1 and, where applicable, the additional information referred to in paragraph 2 via a single information point and in electronic format, and shall promptly make available any update to that information. In the event that network operators or public sector bodies do not comply with this paragraph, the competent authorities may request the missing information referred in paragraph 1 be made available in electronic format via a single information point, within 10 working days of the date of receipt of such request, without prejudice to the possibility for Member States to impose penalties on network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure for not complying with that obligation.	1.7.1. 1.7.2. 1.7.10 1.7.11	<p>Operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da obezbedi elektronski, putem jedinstvene informacione tačke, sledeće osnovne informacije o postojećoj fizičkoj infrastrukturi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. georeferenciranu lokaciju i trasu, 2. vrstu i trenutnu upotrebu, 3. kontakt podatke. <p>Operator mreže i organ javnog sektora iz stava 1. ovog člana je dužan da svaku promenu informacija ažurira bez odlaganja kroz jedinstvenu informacionu tačku.</p> <p>Ukoliko informacije iz stava 1. ovog člana nisu dostupne u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, operator ili Regulator podnosi operatoru mreže ili organu javnog sektora zahtev za pristup informacijama iz stava 1. ovog člana, elektronski putem jedinstvene informacione tačke. Zahtev operatora mora da sadrži informacije o geografskoj oblasti u kojoj operator planira postavljanje elemenata elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.</p> <p>Operator mreže ili organ javnog sektora je u obavezi da, najkasnije u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahteva iz stava 10. ovog člana, omogući dostupnost informacija iz stava 1. ovog člana elektronski, putem jedinstvene informacione tačke i o tome obavesti podnosioca zahteva. U opravdanim slučajevima, ovaj rok se može jednokratno produžiti za najviše pet radnih dana. Obaveštenje o produženju roka dostavlja se operatoru koji je podneo zahtev putem jedinstvene informacione tačke.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		1.7.15.	Ako operator mreže ili organ javnog sektora ne učini dostupnim informacije nakon zahteva koji je Regulator podneo u skladu sa stavom 10. ovog člana, Regulator može naložiti operatoru mreže ili organu javnog sektora da dostavi nedostajuće informacije putem jedinstvene informacione tačke.			
4.4.	For a transitional period of the shortest time possible and of no longer than twelve months, Member States may exempt municipalities with fewer than 3 500 inhabitants from the obligation referred to in paragraph 3. Member States shall set out a roadmap with deadlines for making minimum information referred to in paragraph 1 available via a single information point in electronic format. Those exceptions and the roadmaps shall be published via a single information point. During that transitional period, those municipalities shall ensure that the available information is accessible to operators.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
4.5.	Network operators and public sector bodies shall meet reasonable requests for on-site surveys of specific elements of their physical infrastructure upon specific written request of an operator. Such requests shall specify the elements of the physical infrastructure concerned with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities. On-site surveys of the specified elements of the physical infrastructure shall be granted under proportionate, non-discriminatory and transparent terms within one month of the date of receipt of the request, subject to the limitations set out in paragraph 1, fourth subparagraph. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the requests.	1.7.12. 1.7.13.	Na osnovu razumnog zahteva operatora, u pisanoj formi, koji sadrži informacije o elementima mreže u svrhu postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, operator mreže ili organ javnog sektora dužan je da mu omogući uvid i pregled elemenata svoje fizičke infrastrukture na licu mesta. Operator mreže ili organ javnog sektora dužan je da omogući uvid i pregled elemenata iz stava 12. ovog člana na nediskriminatoran i transparentan način, u roku od mesec dana od dana prijema zahteva i uz uvažavanje ograničenja iz stava 7. ovog člana.	PU		
4.6.	Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the national critical infrastructure as defined in national law, or parts thereof, that shall not be subject to the obligations laid down in paragraphs 1, 3 and 5.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
4.7.	<p>Paragraphs 1, 3 and 5 shall not apply where: (a) physical infrastructure is not technically suitable for the deployment of VHCNs or associated facilities’; (b) the obligation to provide information about certain existing types of physical infrastructure pursuant to paragraph 1, first subparagraph, would be disproportionate, on the basis of a cost-benefit analysis conducted by Member States and a consultation with stakeholders; or (c) physical infrastructure is not subject to access obligations in accordance with Article 3(10).</p> <p>The justification, criteria and conditions for applying any such exceptions shall be published via a single information point and notified to the Commission.</p>	<p>1.7.3.</p> <p>1.7.4.</p>	<p>Obaveza objavljivanja informacija iz stava 1. ne primenjuje se u slučajevima kada fizička infrastruktura nije tehnički pogodna za postavljanje mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, kada je obaveza objavljivanja nesrazmerna, na osnovu analize troškova i koristi i/ili ako fizička infrastruktura ne podleže obavezi omogućavanja pristupa u skladu sa članom 6. stav 3. ovog zakona. Regulator utvrđuje metodologiju za analizu troškova i koristi, nakon sprovedenih javnih konsultacija.</p> <p>Operator mreže ili organ javnog sektora objavljuje, putem jedinstvene informacione tačke, kriterijume, uslove i obrazloženja za primenu izuzetaka iz stava 3. ovog člana.</p>	PU		
4.8.	<p>Operators that obtain access to information pursuant to this Article shall take appropriate measures to ensure respect for confidentiality as well as operating and business secrets. To that end, they shall keep the information confidential and use it only for the purpose of deploying their networks.</p>	1.7.8.	<p>Operator koji ostvaruje pristup informacijama iz stava 1. ovog člana, obavezan je da čuva tajnost prikupljenih podataka i informacija, koji su označeni određenim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka, odnosno koji su označeni kao poslovna tajna aktom vlasnika podatka ili ugovorom, u skladu sa zakonom.</p>	PU		
5.1.	<p>Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall have the right to negotiate agreements on the coordination of civil works, including on the apportioning of costs, with operators with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities.</p>	1.8.2.	<p>Operator mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom, ima pravo da sa operatorom pregovara o zajedničkom izvođenju građevinskih radova, kojim se utvrđuju prava i obaveze strana u vezi sa zajedničkim izvođenjem radova, uključujući i raspodelu troškova i sve tehničke aspekte zajedničkog izvođenja radova, radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava.</p>	PU		
5.2.	<p>When performing, or planning to perform, directly or indirectly, civil works which are fully or partially financed by public means, public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall meet any reasonable written request to coordinate those civil works under transparent and non-discriminatory terms made by operators with a view to deploying elements of VHCNs or</p>	1.8.3.	<p>Kada operator mreže ili organ javnog sektora iz stava 2. ovog člana, direktno ili angažovanjem drugih lica, izvodi ili planira da izvodi građevinske radove koji su u potpunosti ili delimično finansirani javnim sredstvima, dužan je da prihvati svaki razuman zahtev operatora, pod transparentnim i nediskriminatornim uslovima, i da mu omogući zajedničko izvođenje građevinskih radova radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava zaključivanjem ugovora u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva, pod uslovom da su ispunjeni</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>associated facilities. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the request.</p> <p>Requests to coordinate civil works shall be met, provided that all of the following conditions are met:</p> <p>(a) the coordination of civil works will not entail any unrecoverable additional costs, including those caused by additional delays, for the network operator or public sector body owning or controlling physical infrastructure that initially envisaged the civil works in question, without prejudice to the possibility of the parties concerned agreeing on apportioning the costs;</p> <p>(b) the network operator or public sector body owning or controlling physical infrastructure initially envisaging the civil works remains in control over the coordination of the works;</p> <p>(c) the request is submitted as soon as possible and, when a permit is necessary for the civil works, at least one month before the submission of the final project to the permit-granting authorities.</p>		<p>svi sledeći uslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zajedničko izvođenje građevinskih radova ne sme prouzrokovati dodatne troškove koji se ne mogu nadoknaditi, uključujući i troškove nastale usled kašnjenja, za operatora mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu i koji je prvobitno planirao te radove, što ne dovodi u pitanje mogućnost strana da se sporazumeju o raspodeli troškova; 2) operator mreže ili organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu i koji planira izvođenje građevinskih radova zadržava kontrolu nad izvođenjem tih radova; 3) je zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova podnet blagovremeno, a u slučaju kada je potrebna građevinska dozvola, odnosno rešenje o odobrenju za izvođenje radova najmanje mesec dana pre podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova; 			
5.3.	<p>Member States may provide that requests to coordinate civil works made by an undertaking that provides, or is authorised to provide, public electronic communications networks to an undertaking owned or controlled by public sector bodies and providing, or authorised to provide, public electronic communications networks, may be deemed to be unreasonable in the event that the civil works contribute to the deployment of VHCNs, provided that those VHCNs are located in rural or remote areas, are owned or controlled by public sector bodies, and are operated on a wholesale-only basis.</p>	1.8.4.	<p>Zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova koji podnosi privredni subjekt koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže može biti odbijen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže, a građevinski radovi na koje se zahtev odnosi doprinose izgradnji mreže vrlo visokog kapaciteta u ruralnim ili udaljenim područjima i ta mreža je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i funkcioniše isključivo na veleprodajnoj osnovi, odnosno nije namenjena krajnjim korisnicima; b) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže za područje koje je već bilo predmet prikupljanja podataka o geografskoj rasprostranjenosti širokopojasnih mreža, uključujući 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>mreže vrlo visokog kapaciteta, ili je bilo predmet poziva za iskazivanje namere izgradnje, unapređenja ili proširenja širokopojasne mreže, uključujući i mreže vrlo visokog kapaciteta u tom području u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija, ili je bilo obuhvaćeno javnim pozivom u skladu sa aktom kojim se utvrđuje program razvoja širokopojasne komunikacione infrastrukture u ruralnim i nerazvijenim područjima, a podnosilac zahteva nije u okviru bilo kog od poslednjih sprovedenih navedenih postupaka dostavio podatke i/ili izrazio nameru da gradi mrežu vrlo visokog kapaciteta na tom području.</p>			
5.4.	<p>A request to coordinate civil works made by an undertaking that provides, or that is authorised to provide, public electronic communications networks to an undertaking that provides or is authorised to provide public electronic communications networks may be deemed to be unreasonable where both of the following conditions are met:</p> <p>(a) the request concerns an area which has been subject to either of the following:</p> <p>(i) a forecast of the reach of broadband networks, including VHCNs pursuant to Article 22(1) of Directive (EU) 2018/1972;</p> <p>(ii) an invitation to declare the intention to deploy VHCNs pursuant to Article 22(3) of Directive (EU) 2018/1972;</p> <p>(iii) a public consultation in applying Union State aid rules;</p> <p>(b) the requesting undertaking failed to express its intention to deploy VHCNs in the area referred to in point (a) in any of the most recent procedures among those listed in that point covering the period during which the request for coordination is made.</p> <p>If a request to coordinate is considered unreasonable on the basis of the first subparagraph, the undertaking providing, or authorised to provide, public electronic</p>	1.8.4.	<p>Zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova koji podnosi privredni subjekt koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže može biti odbijen:</p> <p>a) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže, a građevinski radovi na koje se zahtev odnosi doprinose izgradnji mreže vrlo visokog kapaciteta u ruralnim ili udaljenim područjima i ta mreža je u vlasništvu ili pod kontrolom organa javnog sektora i funkcioniše isključivo na veleprodajnoj osnovi, odnosno nije namenjena krajnjim korisnicima;</p> <p>b) ako se zahtev podnosi privrednom subjektu koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže za područje koje je već bilo predmet prikupljanja podataka o geografskoj rasprostranjenosti širokopojasnih mreža, uključujući mreže vrlo visokog kapaciteta, ili je bilo predmet poziva za iskazivanje namere izgradnje, unapređenja ili proširenja širokopojasne mreže, uključujući i mreže vrlo visokog kapaciteta u tom području u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija, ili je bilo obuhvaćeno javnim pozivom u skladu sa aktom kojim se utvrđuje program razvoja širokopojasne komunikacione infrastrukture u ruralnim i nerazvijenim područjima, a podnosilac zahteva nije u okviru bilo kog od poslednjih sprovedenih navedenih postupaka dostavio podatke i/ili izrazio nameru da gradi mrežu vrlo visokog kapaciteta na tom području.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	communications networks that refused the coordination of civil works shall deploy physical infrastructure with sufficient capacity to accommodate possible future reasonable needs for third-party access.	1.8.5.	Ukoliko je zahtev za zajedničko izvođenje građevinskih radova odbijen u skladu sa stavom 4. tačka b) ovog člana, privredni subjekt koji pruža ili je ovlašćen da pruža javne elektronske komunikacione mreže koji je odbio zahtev dužan je da postavi fizičku infrastrukturu sa dovoljnim kapacitetom za moguće buduće razumne potrebe za pristup od strane trećih lica.			
5.5.	<p>Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the types of civil works considered to be limited in scope, such as in terms of value, size or duration, or related to national critical infrastructure that could be exempt from the obligation to coordinate civil works pursuant to paragraph 2. The justification, criteria and conditions for applying exceptions to such types of civil works shall be published via a single information point.</p> <p>Member States may decide that public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall not apply paragraphs 2 and 4 to types of civil works that relate to national critical infrastructure or for reasons of national security identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.</p> <p>Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators may decide not to apply paragraphs 2 and 4 to types of works that are identified by Member States as limited in scope pursuant to the first subparagraph of this paragraph.</p>			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
5.6.	By 12 November 2025, after consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors, as appropriate, and after taking into account well-established principles and the specific situations of each Member State, BEREC shall, in close cooperation with the Commission, provide guidelines on the application of this Article, in particular concerning: (a) apportioning the costs	1.8.8.	Regulator, uzimajući u obzir relevantne smernice BEREC-a , bliže uređuje način i uslove raspodele troškova vezanih za zajedničko izvođenje građevinskih radova, kao i uslove za obezbeđivanje dovoljnog kapaciteta infrastrukture u slučaju odbijanja zajedničkog izvođenja građevinskih radova u skladu sa stavom 4. tačka b) ovog člana.	PU		Zasnovano na odredbi prava EU koja se odnosi na BEREC smernice za koordinaciju građevinskih radova i rešavanje sporova, Regulator se ovlašćuje da izda smernice o podeli troškova i obezbeđivanju dovoljnog kapaciteta infrastrukture u slučajevima kada se koordinacija građevinskih

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	associated with the coordination of civil works as referred to in paragraph 1; (b) the criteria that the dispute settlement bodies should follow when settling disputes falling within the scope of this Article; and (c) the criteria for ensuring sufficient capacity to accommodate foreseeable future reasonable needs if coordination of civil works is refused pursuant to paragraph 4.					radova odbije, uzimajući u obzir relevantne BEREK smernice.
6.1.	<p>In order to enable the negotiation of agreements on coordination of civil works referred to in Article 5, any network operator and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall make available in electronic format via a single information point the following minimum information:</p> <p>(a) the georeferenced location and the type of works;</p> <p>(b) the elements of physical infrastructure involved;</p> <p>(c) the estimated date for starting the works and their duration;</p> <p>(d) the estimated date for submitting the final project to the competent authorities for granting permits, where applicable;</p> <p>(e) a contact point.</p> <p>The network operator and public sector body owning or controlling physical infrastructure shall ensure that the information referred to in the first subparagraph for planned civil works related to its physical infrastructure, is correct, and up to date and made available promptly, via a single information point, as soon as the information is available to the network operator for its civil works envisaged in the following six months and, in any event and where a permit is envisaged, not later than two months before the first submission of the application for a permit to the competent authorities.</p> <p>Operators shall have the right to access the</p>	<p>1.9.1.</p> <p>1.9.2.</p> <p>1.9.5.</p>	<p>Radi omogućavanja zaključivanja ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova iz člana 8. ovog zakona, operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili upravlja fizičkom infrastrukturom dužan je da, u elektronskom obliku putem jedinstvene informacione tačke, učini dostupnim najmanje sledeće informacije o planiranim građevinskim radovima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. georeferenciranu lokaciju i vrstu građevinskih radova; 2. elemente fizičke infrastrukture na koje se građevinski radovi odnose; 3. procenjeni datum početka građevinskih radova i njihovo trajanje; 4. procenjeni datum podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova nadležnom organu radi izdavanja dozvola, ako je primenljivo; 5. kontakt informacije. <p>Operator mreže i organ javnog sektora koji poseduje ili kontroliše fizičku infrastrukturu dužan je da obezbedi da su informacije iz stava 1. ovog člana tačne i ažurne, kao i da svaku promenu informacija iz stava 1. ovog člana bez odlaganja učini dostupnom putem jedinstvene informacione tačke.</p> <p>Informacije iz stava 1. ovog člana stavljaju se na raspolaganje putem jedinstvene informacione tačke čim postanu dostupne, za građevinske radove koji se planiraju u narednih šest meseci, a u slučaju kada je za izvođenje građevinskih radova potrebno pribaviti dozvolu, najkasnije dva meseca pre prvog podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno zahteva za izdavanje rešenja o odobrenju za izvođenje radova nadležnom organu.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>minimum information referred to in the first subparagraph in electronic format, upon reasoned request, via a single information point, specifying the area in which the requesting operator envisages deploying elements of VHCNs or associated facilities. Within 10 working days of the date of receipt of the request to access information, the requested information shall be made available under proportionate, non-discriminatory and transparent terms. In duly justified cases, that deadline may be extended once by five working days. Access to the minimum information may be limited or refused only where necessary to ensure the security of the networks and their integrity, national security, the security of critical infrastructure, public health or safety, or for reasons of confidentiality or operating and business secrets.</p>	<p>1.9.6.</p> <p>1.9.7.</p>	<p>Operator podnosi obrazloženi zahtev za pristup osnovnim informacijama iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke, uz navođenje područja u kome namerava da izgradi elemente elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajuća sredstva. Zatražene informacije čine se dostupnim operatoru pod srazmernim, transparentnim i nediskriminatorskim uslovima u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahteva za pristup, kroz jedinstvenu informacionu tačku. U opravdanim slučajevima, ovaj rok se može produžiti za najviše pet radnih dana.</p> <p>Pristup informacijama iz stava 1. ovog člana može biti ograničen ili odbijen samo ako je to neophodno radi očuvanja bezbednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbednosti, bezbednosti kritične infrastrukture, javne bezbednosti ili javnog zdravlja, ili iz razloga poverljivosti ili zaštite poslovne tajne, u skladu sa posebnim propisima.</p>			
6.2.	<p>Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the types of civil works considered to be limited in scope, such as in terms of value, size or duration, or related to national critical infrastructure, as well as the emergencies or the reasons of national security that would justify not being subject to the obligation to make the minimum information available pursuant to paragraph 1. The justification, criteria and conditions for applying exceptions to such types of civil works shall be published via a single information point.</p> <p>Member States may decide that public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall not apply paragraph 1 to types of civil works that relate to national critical infrastructure or for reasons of national security identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.</p>			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators may decide not to apply paragraph 1 to information on types of civil works that are limited in scope as well as for the emergency reasons identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.					
7.1.	Competent authorities shall not unduly restrict or hinder the deployment of any element of VHCNs or associated facilities. Member States shall make their best efforts to facilitate that any rules governing the conditions and procedures applicable for granting permits and rights of way, required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities are consistent across the national territory.	1.10.1.	Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona neće neopravdano ograničavati ili ometati postavljanje bilo kog elementa elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava, obezbeđujući usklađenost svih propisa, kojima se uređuju uslovi i postupci izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, kao i doslednost njihove primene na teritoriji Republike Srbije.	PU		
7.2.	Competent authorities shall make available, via a single information point in electronic format, all information on the conditions and procedures applicable for granting permits, and rights of way, which are granted via administrative procedures, including any information on exemptions on some or all permits or rights of way required under Union or national law and ways to submit applications in electronic format and retrieve information on the status of the application.	1.10.2. 1.10.3.	Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona čine dostupnim Ministarstvu, putem jedinstvene informacione tačke, informacije o uslovima i postupcima izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti radi objavljivanja u jedinstvenoj informacionoj tački. Informacije iz stava 2. ovog člana sadrže: spisak nadležnih organa po vrsti postupka, spisak posebnih propisa koji se primenjuju u postupku izdavanja dozvola i zasnivanja prava službenosti, potrebnu dokumentaciju koja se prilaže uz zahtev za izdavanje dozvole, odnosno uz zahtev za zaključenje ugovora za zasnivanje prava službenosti, opis postupka i rokove za odlučivanje, način podnošenja žalbe, troškove i naknade ako postoje, kao i izuzetke od obaveze pribavljanja dozvola, u skladu sa propisima koji uređuju prostorno planiranje, građevinarstvo i infrastrukturu, zaštitu životne sredine, zaštitu kulturnih dobara, nacionalne bezbednosti i javnog zdravlja.	PU		
7.3.	Any operator shall have the right to submit, via a single information point in electronic format, applications for all necessary permits or renewals thereof, or rights of way and to retrieve	1.10.4.	Operator ima pravo da podnese zahtev za izdavanje i obnavljanje svih neophodnih dozvola ili zahtev za zasnivanje prava službenosti, putem jedinstvene informacione tačke, kao i da prati njihov status.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	information about the status of its application. Member States may specify detailed procedures to retrieve that information.					
7.4.	The competent authorities may, within 15 working days of its receipt, reject applications for permits, including for rights of way, for which the minimum information has not been made available via a single information point pursuant to Article 6(1), first subparagraph, by the same operator which applies for that permit.	1.10.5.	Nadležni organi iz člana 17. ovog zakona će, u roku od 8 radnih dana od prijema zahteva, obavestiti podnosioca zahteva za izdavanje dozvola, uključujući i zahtev za zasnivanje prava službenosti, da učini dostupnim minimalne informacije iz člana 9. stav 1. ukoliko nisu stavljene na raspolaganje putem jedinstvene informacione tačke od strane istog operatora koji podnosi zahtev i dalje postupati u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.	PU		
7.5.	The competent authorities shall grant or refuse permits, other than rights of way, within 4 months of the date of receipt of a complete permit application.	1.10.6. 1.10.7. 3.8b.1. 3.8b.2. 3.8d.1.1.	<p>Podnošenje zahteva, rokovi i postupanje nadležnih organa za izdavanje akata za izgradnju objekata, odnosno izvođenje radova sprovode se u skladu sa odredbama zakona i propisima kojima se uređuje oblast planiranja i izgradnje.</p> <p>Svi ostali postupci za izdavanje neophodnih dozvola, odnosno za zasnivanje prava službenosti sprovode se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, osim ako nisu regulisani drugim propisom izuzev prethodnog stava..</p> <p>Nadležni organ je dužan da u roku od pet radnih dana od dana prijema zahteva za izdavanje lokacijskih uslova, imaojima javnih ovlašćenja, koji u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom utvrđuju uslove za projektovanje, odnosno priključenje, dostavi zahtev za izdavanjem tih uslova, ako se oni ne mogu pribaviti uvidom u planski dokument, odnosno separat.</p> <p>Imalac javnih ovlašćenja je dužan da postupi po zahtevu iz stava 1. ovog člana, u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, a za objekte iz člana 133. ovog zakona u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, izuzev u slučaju kada imalac javnih ovlašćenja utvrdi da je nenadležan, kada ima rok od tri dana da obavesti nadležni organ.</p> <p>Nadležni organ:</p> <p>1)po zahtevu za izdavanje lokacijskih uslova, te uslove izdaje najkasnije u roku</p>	PU		<p>Prema Zakonu o planiranju i izgradnji Republike Srbije, objedinjena procedura predviđa maksimalni redovni rok od približno 51 kalendarski dan za pribavljanje lokacijskih uslova, koji uključuju uslove imalaca javnih ovlašćenja, i za izdavanje građevinske dozvole, odnosno rešenja o odobrenju za izvođenje radova, imajući u vidu rok od 5 radnih dana za dostavljanje zahteva imaojima javnih ovlašćenja iz člana 8b stav 1, rok od 30 dana za postupanje imalaca javnih ovlašćenja za objekte iz člana 133 iz člana 8b stav 2, rok od 5 radnih dana za izdavanje lokacijskih uslova iz člana 8d stav 1 tačka 1, kao i rok od 5 radnih dana za izdavanje građevinske dozvole iz člana 8d stav 1 tačka 2, odnosno rešenja iz člana 145 iz člana 8d stav 1 tačka 6.</p> <p>Za sve ostale potencijalne</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>The competent authorities shall determine the completeness of the application for permits or rights of way within 20 working days of receipt of the application. Competent authorities shall invite the applicant to provide any missing information within that period. The determination by the competent authority that the permit application is complete shall not result in any suspension or interruption of the overall four-month period for the examination of the permit application, starting from the date of receipt of the complete application.</p>	<p>3.8d.1.2.</p> <p>4.145.2.</p> <p>4.145.3.</p> <p>3.8d.1.</p> <p>3.8b.1.</p>	<p>od pet radnih dana od pribavljanja svih uslova, isprava i drugih dokumenata u skladu sa članom 8b ovog zakona;</p> <p>Nadležni organ:</p> <p>2) po zahtevu za izdavanje građevinske dozvole, dozvolu izdaje najkasnije u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole;</p> <p>(2) Kad je postupak pokrenut po zahtevu stranke ili po službenoj dužnosti, a u interesu stranke, i kada se o upravnoj stvari odlučuje u postupku neposrednog odlučivanja, organ je dužan da izda rešenje najkasnije u roku od 30 dana od pokretanja postupka.</p> <p>(3) Kad je postupak pokrenut po zahtevu stranke ili po službenoj dužnosti, a u interesu stranke, i kada se o upravnoj stvari ne odlučuje u postupku neposrednog odlučivanja, organ je dužan da izda rešenje najkasnije u roku od 60 dana od pokretanja postupka.</p> <p>Tokom sprovođenja objedinjene procedure, nadležni organ isključivo vrši proveru ispunjenosti formalnih uslova za izgradnju i ne upušta se u ocenu tehničke dokumentacije, niti ispituje verodostojnost dokumenata koje pribavlja u toj proceduri, već lokacijske uslove, građevinsku i upotrebnu dozvolu izdaje, a prijavu radova potvrđuje, u skladu sa aktima i drugim dokumentima iz člana 8b ovog zakona.</p> <p>Nadležni organ je dužan da u roku od pet radnih dana od dana prijema zahteva za izdavanje lokacijskih uslova, imaoćima javnih ovlašćenja, koji u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom utvrđuju uslove za projektovanje, odnosno priključenje, dostavi zahtev za izdavanjem tih uslova, ako se oni ne mogu pribaviti uvidom u planski dokument, odnosno separat.</p> <p>Ako podnosilac zahteva otkloni utvrđene nedostatke i podnese usaglašeni zahtev najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja akta iz stava 6. ovog člana, ne dostavlja ponovo dokumentaciju, niti plaća administrativnu taksu i druge naknade koje je već dostavio, odnosno platio u postupku u kome je taj akt</p>			<p>dozvole, uslove i saglasnosti koji nisu obuhvaćeni objedinjenom procedurom, a imaju karakter upravnog odlučivanja, primenjuju se rokovi iz člana 145 stav 2 ZUP-a od 30 dana za neposredno odlučivanje, odnosno iz člana 145 stav 3 ZUP-a od 60 dana za ostale slučajeve, što zajedno sa rokovima iz ZPI obezbeđuje da ukupan redovni rok ostane ispod 120 dana iz GIA.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>The first and second subparagraphs shall be without prejudice to other specific deadlines or obligations laid down for the proper conduct of the procedure that are applicable to the permit-granting procedure, including appeal proceedings, in accordance with Union law or national law in compliance with Union law and without prejudice to rules that grant the applicant additional rights or aim to ensure the fastest possible granting of permits.</p>	<p>3.8d.7.</p> <p>4.59.1-3</p> <p>3.8d.6.</p> <p>4.151.1.3.</p> <p>4.173.1-3.</p>	<p>donet.</p> <p>(1) Podnesak je neuredan ako ima nedostatke koji organ sprečavaju da postupa po njemu, ako nije razumljiv ili ako nije potpun. U tom slučaju organ u roku od osam dana od prijema podneska obaveštava podnosioca na koji način da uredi podnesak i to u roku koji ne može biti kraći od osam dana, uz upozorenje na pravne posledice ako ne uredi podnesak u roku.</p> <p>(2) Ako podnesak ne bude uređen u roku, organ rešenjem odbacuje podnesak.</p> <p>(3) Ako podnesak bude uređen u roku, smatra se da je od početka bio uredan, ako zakonom nije drukčije predviđeno.</p> <p>Ako odbaci zahtev iz razloga što nisu ispunjeni formalni uslovi za dalje postupanje po zahtevu, nadležni organ je dužan da taksativno navede sve nedostatke, odnosno razloge za odbacivanje, nakon čijeg će otklanjanja moći da postupi u skladu sa zahtevom.</p> <p>(3) Stranka ima pravo na žalbu ako rešenje nije izdato u zakonom određenom roku.</p> <p>(1) Kad prvostepeni organ nije izdao rešenje u zakonom određenom roku, drugostepeni organ zahteva da mu prvostepeni organ saopšti zašto blagovremeno nije izdao rešenje. Ako drugostepeni organ nađe da prvostepeni organ nije izdao rešenje u zakonom određenom roku iz opravdanog razloga, produžava rok za izdavanje rešenja za onoliko koliko je trajao opravdani razlog, a najduže za 30 dana.</p> <p>(2) Ako drugostepeni organ nađe da ne postoji opravdani razlog zbog koga rešenje nije izdato u zakonom određenom roku, on sam odlučuje o upravnoj stvari ili nalaže prvostepenom organu da izda rešenje u roku ne dužem od 15</p>			<p>Odredba člana 7(5) treći podstav GIA transponovana je kroz postojeće odredbe člana 8d stav 6 Zakona o planiranju i izgradnji i člana 151 stav 3 i člana 173 st. 1–3 Zakona o opštem upravnom postupku, kojima se obezbeđuju dodatna procesna prava podnosioca zahteva i pravna zaštita u slučaju nepostupanja organa u propisanom roku.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Member States shall set out and publish, in advance, via a single information point, the grounds on which the competent authority can, in exceptional and duly substantiated cases, acting on its own motion, extend the deadlines referred to in the first subparagraph of this paragraph and in paragraph 6.</p> <p>Any extension shall be the shortest possible and shall not exceed four months, except where required to meet other specific deadlines or obligations laid down for the proper conduct of the procedure that are applicable to the permit-granting procedure, including appeal proceedings, in accordance with Union law or with national law in compliance with Union law.</p> <p>An extension shall not be requested in order to obtain missing information which the competent authority has failed to request from the applicant pursuant to the second subparagraph.</p> <p>Any refusal of a permit or a right of way shall be duly substantiated on the basis of objective, transparent, non-discriminatory and proportionate criteria.</p>		<p>dana.</p> <p>(3) Ako prvostepeni organ ponovo ne izda rešenje u roku koji je odredio drugostepeni organ, on sam odlučuje o upravnoj stvari.</p>			<p>U važećem režimu ZPI za objedinjenu proceduru ne postoji opšte ovlašćenje nadležnog organa da po službenoj dužnosti produžava propisane rokove, već su propisani fiksni kratki rokovi, uključujući duži fiksni rok od 30 dana za postupanje imalaca javnih ovlašćenja kod objekata iz člana 133. ZUP takođe ne uređuje rok od 60 dana kao produženje roka, već kao poseban osnovni rok za složenije postupke u kojima se ne odlučuje neposredno. Zbog toga se pravila GIA o unapred objavljenim razlozima za produženje rokova primenjuju samo ako se posebnim GIA zakonom uvede mogućnost produženja rokova; u suprotnom, domaći sistem se oslanja na fiksne rokove bez diskrecionog produženja od strane organa.</p> <p>Odredba člana 7(5) poslednji podstav GIA transponuje se kroz odredbe Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o planiranju i izgradnji. Član 141 stav 4 ZUP-a propisuje obavezu da obrazloženje rešenja bude razumljivo i da sadrži činjenično stanje, dokaze, odlučujuće razloge, propise i</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						razloge zbog kojih zahtev stranke nije uvažen, čime se obezbeđuje da odbijanje bude posebno obrazloženo. Članovi 5 i 6 ZUP-a dodatno obezbeđuju zakonitost, predvidivost i srazmernost postupanja organa. Za postupke u objedinjenoj proceduri, član 8đ st. 1–2 ZPI ograničava nadležni organ na proveru formalnih uslova, dok član 8đ stav 6 ZPI propisuje obavezu taksativnog navođenja svih nedostataka, odnosno razloga za odbacivanje zahteva.
7.6.	By way of derogation from Article 43(1), point (a), of Directive (EU) 2018/1972, where rights of way on, over or under public, or where applicable, private property, with the prior authorisation of the owner or in accordance with national law, are required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities in addition to permits, competent authorities shall grant such rights of way within the four-month period or the deadline set by national law, whichever is shorter, from the date of receipt of the complete application except in the case of expropriation.	1.10.10.		PU		Član 7(6) GIA može se smatrati transponovanim kroz postojeći režim ZPI i ZUP, imajući u vidu da se odgovarajuće pravo na zemljištu, uključujući pravo službenosti za linijske infrastrukturne objekte, razmatra u okviru postupaka koji se vode po ZPI i objedinjenoj proceduri, dok se za eventualne akte koji se pribavljaju van objedinjene procedure primenjuju rokovi iz posebnih zakona ili rokovi iz člana 145 st. 2 i 3 ZUP-a od 30, odnosno 60 dana, što zajedno obezbeđuje ukupni redovni rok

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						<p>kraći od 120 dana.</p> <p>Ova ocena se ne odnosi na postupke eksproprijacije, koji su i samim članom 7(6) GIA izuzeti, niti na slučajeve u kojima je za sticanje prava službenosti neophodno zaključenje posebnog ugovora sa privatnim vlasnikom van režima upravnog odlučivanja.</p>
7.7.	<p>Competent authorities may renew the permit granted to an operator for civil works necessary for the deployment of VHCNs or associated facilities where for objectively justified reasons the civil works could not start or be concluded before the expiration of the validity of the permit. The renewal of the permit shall be granted without additional procedural requirements for the operators.</p>	3.140.5.	<p>Na zahtev investitora, nadležni organ može doneti rešenje kojim se odobrava da pravnosnažna građevinska dozvola ostaje na pravnoj snazi dve godine posle roka propisanog stavom 4. ovog člana, ako se u postupku pokrenutom u roku iz stava 4. ovog člana, utvrdi da je objekat završen u konstruktivnom smislu na osnovu zapisnika nadležnog građevinskog inspektora.</p>	PU		<p>Postojeći pravni okvir delimično odgovara zahtevu iz člana 7(7) GIA, imajući u vidu da Zakon o planiranju i izgradnji u članu 140 propisuje rok važenja građevinske dozvole i mogućnost da, na zahtev investitora, građevinska dozvola ostane na pravnoj snazi još dve godine posle osnovnog petogodišnjeg roka, ako se u propisanom postupku utvrdi da je objekat završen u konstruktivnom smislu.</p> <p>S druge strane, za rešenje o odobrenju za izvođenje radova iz člana 145 ZPI ne postoji poseban mehanizam produženja koji bi bio ekvivalentan produženju važenja građevinske dozvole iz člana 140 ZPI. Međutim, ovaj nedostatak ima ograničen praktični značaj, jer se rešenje iz člana 145 po pravilu odnosi na radove manjeg obima i složenosti, za koje je rok važenja od tri godine više nego razuman za početak i izvođenje radova.</p> <p>Pored toga, u slučaju da rešenje o odobrenju za izvođenje radova prestane da važi, investitor može podneti novi zahtev, pri čemu je reč o znatno kraćoj i jednostavnijoj proceduri od postupka izdavanja građevinske dozvole: u skladu sa članom 8d stav 1 tačka 6 ZPI i članom 145 stav 6 ZPI, nadležni organ donosi rešenje po članu 145 u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahteva. Stoga se, i bez posebnog mehanizma</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						produženja, novo rešenje može pribaviti u roku koji je znatno kraći od rokova predviđenih GIA, odnosno svakako u periodu kraćem od 30 dana u redovnom postupanju.
7.8.	Member States may, inter alia, require permits for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities on buildings or sites of architectural, historical, religious or environmental value protected in accordance with national law or where necessary for public safety, security of critical infrastructure or environmental reasons.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
7.9.	Permits, other than rights of way, required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities shall not be subject to any fees or charges going beyond administrative costs as provided for, mutatis mutandis, in Article 16 of Directive (EU) 2018/1972.	6.17.5.	Visina takse mora biti primerena troškovima pružanja javne usluge, odnosno sprovođenja postupka ili radnje i mora biti utvrđena u apsolutnom iznosu, odnosno ne može biti utvrđena kao procenat od promenljive osnovice, osim ukoliko je zakonom drugačije propisano.	PU		Sve procedure za izdavanje dozvola, uslova, saglasnosti i drugih akata potrebnih za postavljanje VHCN infrastrukture, osim postupaka koji se odnose na pravo prolaza, odnosno pravo službenosti, sprovode se kroz objedinjenu proceduru u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ili, kada nisu obuhvaćene objedinjenom procedurom, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku. Takse i naknade za vođenje ovih postupaka mogu se naplaćivati samo ako su propisane zakonom ili drugim propisom, pri čemu je njihova visina ograničena članom 17 stav 5 Zakona o budžetskom sistemu, koji propisuje da visina takse mora biti primerena troškovima pružanja javne usluge, odnosno sprovođenja postupka ili radnje, i utvrđena u apsolutnom iznosu.

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
7.10.	The Commission shall monitor the application of this Article in Member States. To that end, Member States shall report every three years to the Commission on the status of implementation of this Article and on whether the conditions listed therein have been met.			NP	Odredba se odnosi na obavezu praćenja i izveštavanja na nivou EU, te transpozicija nije potrebna.	
7.11.	The procedure established in this Article shall apply without prejudice to Article 57 of Directive (EU) 2018/1972.			NP	Horizontalna odredba, transpozicija nije potrebna.	
7.12.	This Article shall be without prejudice to the possibility of Member States to introduce further provisions for competent authorities to speed up the permit-granting procedure.			NP	Horizontalna odredba, transpozicija nije potrebna.	
8.1.	<p>In the absence of a decision from the competent authority within the applicable deadline referred to in Article 7(5), the permit shall be deemed to be granted upon expiry of that deadline.</p> <p>The first subparagraph shall apply provided that the permit-granting procedure does not concern rights of way. Upon request, the operator or any affected party shall be entitled to receive written confirmation from the competent authority that, where applicable, the permit has been implicitly granted.</p> <p>Member States shall ensure that any third party affected has the right to intervene in the administrative procedure and to challenge the decision granting the permit.</p>			NP	Primenjuje se odstupanje, budući da operateri mogu pokrenuti postupak pred sudom ili nadzornim organom u skladu sa srpskim pravom — posebno Zakonom o upravnim sporovima (čl. 3–4) i Zakonom o opštem upravnom postupku (čl. 6, 198–208).	
8.2.	Member States may derogate from paragraph 1 of this Article where at least one of the following remedies is available for the relevant permit-granting procedure: (a) the operator which suffered damage as a			NP	Primenjuje se odstupanje, budući da operateri mogu pokrenuti postupak	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>result of non-compliance by the competent authority with the applicable deadline set out in accordance with Article 7(5) is entitled to claim compensation for damage, in accordance with national law;</p> <p>(b) the operator may refer the case to a court or to a supervising authority.</p>				<p>pred sudom ili nadzornim organom u skladu sa srpskim pravom — posebno Zakonom o upravnim sporovima (čl. 3–4) i Zakonom o opštem upravnom postupku (čl. 6, 198–208).</p>	
8.3.	<p>In the event of a derogation pursuant to paragraph 2 of this Article, the Member State concerned shall ensure that, upon expiry of the deadline set in accordance with Article 7(5) and without prejudice to the right of the operator to immediately seek remedies in accordance with paragraph 2 of this Article, the competent authority, or any other body determined by that Member State, shall invite the applicant, without undue delay, upon request of the operator, or on its own motion, to a meeting to facilitate the adoption of a decision on the permit application. The meeting shall be convened by the competent authority no later than two months after the submission of the request. Without undue delay after the meeting, the competent authority shall provide the written account of the discussion, including the views of the parties involved and indicating to the operator a date when a decision on the permit application is to be issued.</p>	<p>1.11.1.</p> <p>1.11.2.</p> <p>1.11.3.</p>	<p>U slučaju da nadležni organ iz člana 17. stav 1. ovog zakona ne odluči o zahtevu za izdavanje dozvole u roku propisanom odredbama propisa koji uređuje konkretni postupak, ministarstvo nadležno za oblast telekomunikacija (u daljem tekstu: Ministarstvo) je dužno da na zahtev operatora ili po službenoj dužnosti, bez nepotrebnog odlaganja, a najkasnije dva meseca od podnošenja zahteva, posreduje radi donošenja odluke o zahtevu za izdavanje dozvole.</p> <p>Nakon posredovanja, Ministarstvo će sačiniti pisani izveštaj, uključujući stavove učesnika i naznačiti datum kada će biti doneta odluka o zahtevu za dozvolu.</p> <p>Nezavisno od posredovanja Ministarstva operator ima pravo na pravne lekove u skladu sa zakonom koji uređuje konkretan postupak.</p>	PU		
9.1.	<p>Civil works which consist of any of the following shall not be subject to any permit-granting procedure within the meaning of Article 7, unless such a permit is required in accordance</p>	1.12.1.	<p>Građevinski radovi koji su potrebni za postavljanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, ne podležu postupku izdavanja akata za izgradnju objekata, odnosno izvođenje radova</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	with other Union legal acts: (a) repair and maintenance works which are limited in scope, such as in terms of value, size, impact and duration; (b) limited technical upgrades of existing works or installations, with limited impact; (c) small-scale civil works that are limited in scope, such as in terms of value, size, impact or duration required for the deployment of VHCNs.	3.144.1. 3.201.7.13a 5.2.1.1.,10-12.	<p>isključivo ako je reč o objektima, odnosno radovima u odnosu na koje je zakonom i propisima kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje predviđeno da za tu vrstu radova nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa.</p> <p>Posebna vrsta objekata može se graditi, odnosno određeni radovi izvoditi i bez pribavljanja akta nadležnog organa, u skladu sa posebnim propisom iz člana 201. stav 7. tačka 13a) ovog zakona.</p> <p>Ministar bliže propisuje:</p> <p>13a) posebnu vrstu objekata i posebnu vrstu radova za koje nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa, kao i vrstu objekata koji se grade, odnosno vrstu radova koji se izvode, na osnovu rešenja o odobrenju, kao i obim i sadržaj i kontrolu tehničke dokumentacije koja se prilaže uz zahtev i postupak koji nadležni organ sprovodi (čl. 144. i 145.);</p> <p>Posebne vrste objekata i posebne vrste radova za koje nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa su:</p> <p>1) radovi na tekućem održavanju objekta ili dela objekta (stana ili drugog posebnog dela)</p> <p>10) nosači antena sa antenama na postojećim zgradama, putevima, infrastrukturi i kontejnerima elektronskih komunikacija, montažno-demontažni antenski stubovi sa antenama postavljeni na tlu koji nisu trajno spojeni sa tlom, kao i tipski kabineti baznih stanica na odgovarajućim nosačima, za sve tehnologije elektronskih komunikacija uključujući i 5G tehnologiju;</p> <p>11) sredstva elektronskih komunikacija koja se postavljaju ili instaliraju na kablovima i mrežama elektronskih komunikacija i kablovi elektronskih komunikacija koji se postavljaju ili instaliraju u postojeću linijsku infrastrukturu elektronskih komunikacija – kablovsku kanalizaciju, osim za objekte iz člana 133. stav 2. tačka 16) Zakona, za sve tehnologije elektronskih komunikacija uključujući i 5G tehnologiju;</p> <p>12) kontejneri za smeštaj elektronsko-komunikacione i elektroenergetske opreme i uređaja, mikro rovovi za optičke i druge kablove, tipski ormani za unutrašnju i spoljašnju montažu za smeštaj opreme elektronske komunikacije i sl. za sve tehnologije elektronskih komunikacija uključujući i 5G tehnologiju;</p>			
9.2.	Based on duly justified and proportionate reasons, Member States shall identify the types		Ministarstvo objavljuje i ažurira informacije o vrstama građevinskih	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	of civil works to which paragraph 1 applies. Information on such types of civil works shall be published via a single information point.	1.12.2.	radova iz stava 1. ovog člana putem jedinstvene informacione tačke.			
9.3.	By way of derogation from paragraph 1 and subject to the procedure laid down in paragraph 2, competent authorities may require permits for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities in the following situations: (a) for physical infrastructure or certain categories of physical infrastructure protected for reasons of architectural, historical, religious or environmental value, or otherwise protected in accordance with national law; or (b) where necessary for reasons of public security, defence, safety, environmental or public health reasons, or to protect the security of critical infrastructure.	5.3.1. 5.3.2.	Za objekte i radove iz člana 2. ovog pravilnika, koji se smatraju jednostavnim građevinskim objektima, odnosno radovima, ne postoji obaveza pribavljanja akta organa nadležnog za izdavanje građevinske dozvole, u smislu Zakona, ali je investitor tih radova u obavezi da ispuni uslove propisane za tu vrstu objekta, odnosno radova, drugim, posebnim propisima. Ukoliko se objekat iz člana 2. ovog pravilnika priključuje na neku infrastrukturnu ili komunalnu mrežu ili je za izgradnju ili izvođenje radova potrebno ispuniti uslove propisane posebnim zakonom ili drugim propisom, investitor je u obavezi da pre izgradnje, postavljanja ili početka izvođenja radova pribavi dokaz o ispunjenju tih uslova, u formi koju propisuje taj poseban propis, kao i reši imovinsko-pravne odnose na zemljištu, odnosno objektu na kome se izvode radovi.	PU		Ova odredba GIA nije direktno transponovana jednom posebnom normom, ali je funkcionalno pokrivena domaćim pravnim okvirom. Član 3 Pravilnika donetog na osnovu člana 144 i člana 201 stav 7 tačka 13a ZPI propisuje da izuzeće od pribavljanja akta nadležnog građevinskog organa ne isključuje obavezu investitora da ispuni uslove propisane drugim posebnim propisima. Takvi posebni propisi uključuju Zakon o kulturnim dobrima, Zakon o zaštiti prirode, propise iz oblasti zaštite životne sredine, kao i Zakon o kritičnoj infrastrukturi, kojima se obezbeđuje zaštita kulturnih, istorijskih, ekoloških, bezbednosnih i drugih javnih interesa.
9.4.	Member States may require operators which plan to carry out civil works covered by this Article to notify the competent authorities, before the start of the works, of their intention to commence the civil works. This notification shall not entail more than a declaration by the operator of its intention to start the civil works and the submission of minimum information which is required to allow competent authorities to assess whether those works are			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	covered by the derogation set out in paragraph 3. That minimum information shall include at least the date when the civil works are expected to start, their duration, contact details of the person responsible for undertaking the works and the area concerned by the works.					
10.1.	All newly constructed buildings and buildings undergoing major renovation works, including elements under joint ownership, for which applications for building permits have been submitted after 12 February 2026, shall be equipped with a fibre-ready in-building physical infrastructure and in-building fibre wiring, including connections up to the physical point where the end user connects to the public network.	1.13.1. 2.46.1.	Tehnički zahtevi koji se odnose na fizičku infrastrukturu, u novim poslovnim i stambenim zgradama i poslovnim i stambenim zgradama na kojima se vrše obimni radovi na rekonstrukciji, regulisani su odgovarajućim propisima u oblasti elektronskih komunikacija, kao i tehničkim specifikacijama koje objavljuje Regulator. Prilikom izgradnje ili rekonstrukcije poslovnih i stambenih zgrada, investitori su dužni da izgrade kablovsku kanalizaciju do granice građevinske parcele, kao i prateću fizičku infrastrukturu unutar zgrade potrebnu za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža visokog kapaciteta, uključujući i mreže vrlo visokog kapaciteta, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme do prostorija krajnjeg korisnika, u skladu sa propisanim tehničkim i drugim zahtevima.	PU		
10.2.	All newly constructed multi-dwelling buildings or multi-dwelling buildings undergoing major renovation works, for which applications for building permits have been submitted after 12 February 2026, shall be equipped with an access point.	2.46.2.	Prilikom izgradnje ili rekonstrukcije zgrada sa više poslovnih ili stambenih jedinica investitori su dužni da izgrade prvu sabirnu ili razdeljnu tačku mreže unutar zgrade ili izvan nje kako bi se omogućio pristup infrastrukturi unutar objekta.	PU		
10.3.	By 12 February 2026, all buildings, including elements thereof under joint ownership, undergoing major renovations as defined in Article 2, point (10), of Directive 2010/31/EU, shall be equipped with a fibre-ready in-building physical infrastructure, and in-building fibre wiring, including connections up to the physical point where the end user connects to the public network, if that does not disproportionately increase the costs of the renovation works and if it is technically feasible. All multi-dwelling buildings undergoing such major renovations shall also be equipped with an access point.	2.46.1. 2.46.2.	Prilikom izgradnje ili rekonstrukcije poslovnih i stambenih zgrada, investitori su dužni da izgrade kablovsku kanalizaciju do granice građevinske parcele, kao i prateću fizičku infrastrukturu unutar zgrade potrebnu za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža visokog kapaciteta, uključujući i mreže vrlo visokog kapaciteta, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme do prostorija krajnjeg korisnika, u skladu sa propisanim tehničkim i drugim zahtevima. Prilikom izgradnje ili rekonstrukcije zgrada sa više poslovnih ili stambenih jedinica investitori su dužni da izgrade prvu sabirnu ili razdelnu tačku mreže unutar zgrade ili izvan nje kako bi se omogućio pristup infrastrukturi unutar objekta.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
10.4.	By 12 November 2025, Member States shall, in consultation with interested parties and on the basis of industry best practices, adopt the relevant standards or technical specifications that are necessary for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3. Those standards or technical specifications shall easily allow ordinary maintenance activities for the individual fibre wirings used by each operator to provide VHCN services and shall set at least: (a) the building access point specifications and fibre interface specifications; (b) cable specifications; (c) socket specifications; (d) specifications of conduits or micro-ducts; (e) technical specifications needed to prevent interference with electrical cabling; (f) the minimum bend radius; (g) technical specifications for the cabling installation.	2.46.7.	Ministarstvo, na predlog Regulatora, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja, građevinarstva i infrastrukture, bliže propisuje tehničke i druge zahteve iz st. 1–3. ovog člana, kao i izuzeća za određene kategorije zgrada iz stava 6. ovog člana.	PU		
10.5.	Member States shall ensure compliance with the standards or technical specifications referred to in paragraph 4. To demonstrate such compliance, Member States shall set up procedures which could include on-site inspection of the buildings or a representative sample of them.	2.46.7. 2.46.4.	Ministarstvo, na predlog Regulatora, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja, građevinarstva i infrastrukture, bliže propisuje tehničke i druge zahteve iz st. 1–3. ovog člana, kao i izuzeća za određene kategorije zgrada iz stava 6. ovog člana. Investitor je dužan da radove iz stava 1. ovog člana izvede u skladu sa aktom kojim se utvrđuju tehnički i drugi zahtevi iz stava 7. ovog člana.	PU		
10.6.	Buildings equipped in accordance with this Article shall be eligible, on a voluntary basis and following the procedures set up by Member States, to receive a ‘fibre-ready’ label, where Member States have chosen to introduce such a label.			NU	Opciona odredba iz Regulative koja nije transponovana u Nacrt zakona.	
10.7.	Paragraphs 1, 2 and 3 shall not apply to certain categories of buildings, where compliance with those paragraphs is disproportionate, in terms of costs for individual or joint owners based on objective elements. Member States shall identify such categories of buildings based on duly	2.46.6.	Obaveze iz st. 1–3. ovog člana ne odnose se na zgrade u kojima je ispunjavanje tih obaveza nesrazmerno u smislu troškova individualnih ili etažnih vlasnika, kao i na objekte sa jedinstvenim stambenim prostorom, vikendice, zgrade koje predstavljaju kulturno dobro, vojne zgrade i druge zgrade koje se koriste za potrebe državne bezbednosti.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	justified and proportionate reasons.					
10.8.	Member States shall identify, on the basis of duly substantiated and proportionate reasons, the types of buildings, such as specific categories of monuments, historic buildings, military buildings and buildings used for national security purposes, as defined in national law, that are to be exempt from the obligations provided for in paragraphs 1, 2 and 3 or to which these obligations are to apply with proper technical adaptations. Information on such categories of buildings shall be published via a single information point.	2.46.6.	Obaveze iz st. 1–3. ovog člana ne odnose se na zgrade u kojima je ispunjavanje tih obaveza nesrazmerno u smislu troškova individualnih ili etažnih vlasnika, kao i na objekte sa jedinstvenim stambenim prostorom, vikendice, zgrade koje predstavljaju kulturno dobro, vojne zgrade i druge zgrade koje se koriste za potrebe državne bezbednosti.	PU		
11.1.	Subject to paragraph 3, and without prejudice to property rights, any provider of public electronic communications networks shall have the right to roll out its network at its own costs up to the access point.	1.14.1.	Operator ima pravo da, o sopstvenom trošku, uvede svoju mrežu do pristupne tačke, uz prethodno regulisane imovinsko-pravne odnose i u skladu sa važećim propisima, ne dovodeći u pitanje prava trećih lica.	PU		
11.2.	Subject to paragraph 3, any provider of public electronic communications networks shall have the right to access any existing in-building physical infrastructure with a view to deploying elements of VHCNs if duplication is technically impossible or economically inefficient.	1.14.2.	Operator može da zahteva pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi u zgradi radi postavljanja elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta ukoliko je dupliranje takve infrastrukture tehnički neizvodljivo ili ekonomski neefikasno.	PU		
11.3.	Any holder of a right to use the access point and the in-building physical infrastructure shall meet all reasonable written requests for access to the access point and the in-building physical infrastructure from providers of public electronic communications networks under fair, reasonable and non-discriminatory terms and conditions, including price, where appropriate. Member States may specify detailed requirements relating to administrative aspects of the request.	1.14.3.	Nosilac prava korišćenja pristupne tačke i fizičke infrastrukture u zgradi dužan je da, na razuman zahtev operatora, zaključi ugovor o pristupu pristupnoj tački i/ili fizičkoj infrastrukturi u zgradi, pod pravičnim, razumnim i nediskriminatornim uslovima, uključujući i naknadu za pristup u roku od mesec dana od dana prijema zahteva.	PU		
11.4.	In the absence of available fibre-ready in-building physical infrastructure, any provider of public electronic communications networks shall have the right to terminate its network at the premises of the subscriber, subject to the	1.14.6.	Ukoliko fizička infrastruktura u zgradi spremna za optiku nije dostupna, operator ima pravo da, uz saglasnost vlasnika i/ili krajnjeg korisnika, u skladu sa zakonom, uvede sopstvenu mrežu do prostorija krajnjeg korisnika, koristeći postojeću infrastrukturu u zgradi u meri u kojoj je ona dostupna i pristupačna u skladu sa stavom 3. ovog člana, vodeći računa da se uticaj na pravo privatne	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	agreement of the owner and/or the subscriber, in accordance with national law, using the existing in-building physical infrastructure, to the extent that it is available and accessible under paragraph 3, and provided that it minimises the impact on the private property of third parties.		svojine trećih lica svede na najmanju moguću meru.			
11.5.	This Article shall be without prejudice to the right to property of the owner of the access point or the in-building physical infrastructure where the holder of a right to use that infrastructure or access point is not the owner thereof, and to the right to property of other third parties, such as land owners and building owners.	1.14.7.	Odredbe ovog člana ne utiču na pravo svojine vlasnika pristupne tačke ili fizičke infrastrukture u zgradi u slučaju kada nosilac prava korišćenja te pristupne tačke ili infrastrukture nije vlasnik, niti na pravo svojine trećih lica na nepokretnostima na kojima se nalazi ta infrastruktura.	PU		
11.6.	By 12 November 2025, after consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors as appropriate, and taking into account well-established principles and the distinct situation across Member States, BEREC shall, in close cooperation with the Commission, publish guidelines on the terms and conditions of access to in-building physical infrastructure, including on the application of fair and reasonable terms and conditions, and the criteria that the national dispute settlement bodies should follow when settling disputes.			NP	Odredba na nivou EU koja zahteva BEREC smernice o pristupu unutrašnjoj fizičkoj infrastrukturi i rešavanju sporova, koja ne podleže transponovanju.	
12.1.	Single information points shall make appropriate digital tools available, such as in the form of web portals, databases, digital platforms or digital applications, to enable the online exercise of all the rights and the compliance with all the obligations set out in this Regulation.	1.18.1.	Jedinstvena informaciona tačka omogućava ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza propisanih ovim zakonom u elektronskom formatu, putem digitalnih alata kao što su veb portali, baze podataka, registri, digitalne platforme ili aplikacije (u daljem tekstu: aplikacije), uspostavljanjem jednog nacionalnog digitalnog ulaznog mesta sa zajedničkim korisničkim interfejsom, radi pojednostavljenja pristupa korisnika i izbegavanja dupliranja sistema.	PU		
12.2.	Member States may interconnect, or fully or partially integrate, several existing or newly developed digital tools supporting the single information points referred to in paragraph 1, as appropriate, in order to avoid duplication of digital tools.	1.18.2.	Jedinstvena informaciona tačka obezbeđuje punu interoperabilnost i integraciju sa relevantnim državnim registrima i prostornim bazama. Organi javnog sektora dužni su da obezbede tehničku i sistemsku integraciju svojih aplikacija sa jedinstvenom informacionom tačkom, njihovo međusobno	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		1.18.3.	povezivanje i razmenu podataka u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim radi njegove primene.			
12.3.	Member States shall set out a single national digital entry point, consisting of a common user interface to ensure seamless access to the digitalised single information points.	1.18.1.	Jedinstvena informaciona tačka omogućava ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza propisanih ovim zakonom u elektronskom formatu, putem digitalnih alata kao što su veb portali, baze podataka, registri, digitalne platforme ili aplikacije (u daljem tekstu: aplikacije), uspostavljanjem jednog nacionalnog digitalnog ulaznog mesta sa zajedničkim korisničkim interfejsom, radi pojednostavljenja pristupa korisnika i izbegavanja dupliranja sistema.	PU		
12.4.	Member States shall ensure adequate technical, financial and human resources to support the roll-out and the digitalisation of single information points.	1.18.4.	Zavod uspostavlja jedinstvenu informacionu tačku, u saradnji sa Ministarstvom.	PU		
13.1.	Without prejudice to the possibility to refer a case to a court, any party shall be entitled to refer to the competent national dispute settlement body established pursuant to Article 14 a dispute that may arise: (a) where access to existing infrastructure is refused or agreement on specific terms and conditions, including price, has not been reached within one month of the date of receipt of the request for access under Article 3; (b) in connection to the rights and obligations set out in Articles 4 and 6, including where the information requested is not provided within the applicable deadlines; (c) where an agreement on the coordination of civil works pursuant to Article 5(2) has not been reached within one month of the date of receipt of the formal request to coordinate civil works; or (d) where an agreement on access to in-building physical infrastructure referred to in Article 11(2) or (3) has not been reached within one	1.6.5.	Ako operator mreže ili organ javnog sektora u roku iz stava 4. ovog člana odbije zahtev operatora ili ne odgovori na taj zahtev ili se ne zaključi ugovor u roku iz člana 4. stav 10. ovog zakona, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja ili neodgovaranja na zahtev, odnosno od dana isteka roka za zaključenje ugovora podneti Regulatoru zahtev za odlučivanje.	PU		
		1.7.14.	Ako operator mreže ili organ javnog sektora odbije zahtev operatora za pristup informacijama iz stava 8. ovog člana ili ne odgovori na zahtev u roku iz stava 11. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za rešavanje po zahtevu za pristup informacijama da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje.	PU		
		1.7.16.	Ako operator mreže ili organ javnog sektora odbije zahtev operatora za uvid i pregled elemenata iz stava 12. ovog člana ili ne omogući uvid u roku iz stava 13. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za uvid i pregled elemenata da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>month of the date of receipt of the formal request for access.</p> <p>Member States may provide that, in the event of disputes referred to in paragraph 1, points (a) and (d), where the entity from which the operator requested access is at the same time the entity entitled to grant the right of way to the property on, in or under which the subject of the access request is located, the competent national dispute settlement body may also resolve disputes regarding the right of way.</p>	<p>1.8.6.</p> <p>1.9.8.</p> <p>1.14.4.</p>	<p>Ako ugovor o zajedničkom izvođenju građevinskih radova nije zaključen u roku od mesec dana od dana prijema zahteva iz stava 1. ovog člana, svaka strana može u roku od mesec dana od dana odbijanja, odnosno od dana isteka roka za zaključivanje ugovora podneti zahtev Regulatoru za odlučivanje u vezi sa zaključenjem ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova.</p> <p>Svaka strana može u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva iz stava 5. ovog člana da podnese Regulatoru zahtev za odlučivanje ukoliko informacije nisu učinjene dostupnim u propisanim rokovima.</p> <p>Ukoliko ugovor o pristupu iz stava 3. ovog člana nije zaključen u roku od mesec dana od dana prijema zahteva za pristup, svaka strana može u roku od mesec dana od dana isteka roka za zaključenje ugovora podneti zahtev Regulatoru za odlučivanje.</p>			
13.2.	<p>Taking full account of the principle of proportionality and the principles established in the relevant Commission guidance or BEREC guidelines, the national dispute settlement body referred to in paragraph 1 shall issue a binding decision to resolve the dispute:</p> <p>(a) within four months of the date of the receipt of the dispute settlement request, with respect to disputes referred to in paragraph 1, point (a);</p> <p>(b) within one month of the date of the receipt of the dispute settlement request, with respect to disputes referred to in paragraph 1, points (b), (c) and (d).</p> <p>Those deadlines may be extended only in duly justified exceptional circumstances.</p>	<p>1.6.6.</p> <p>1.6.7.</p> <p>1.7.17.</p> <p>1.8.7.</p>	<p>Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 5. ovog člana, uključujući i određivanje pravičnih i razumnih uslova, a prema potrebi i cenu za pristup, u skladu sa članom 4. st. 7. i 8. ovog zakona.</p> <p>Regulator donosi rešenje iz stava 6. ovog člana u najkraćem roku, a najkasnije u roku od četiri meseca od dana prijema urednog zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, kada se ovaj rok može produžiti do mesec dana.</p> <p>Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz st. 14. i 16. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, kada se ovaj rok može produžiti do mesec dana.</p> <p>Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 6. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, u skladu sa načelom srazmernosti, uz određivanje pravičnih i</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		1.9.9. 1.14.5. 1.15.7.	nediskriminatornih uslova, uključujući, po potrebi, i način raspodele troškova. Regulator odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 7. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema zahteva, osim u izuzetnim slučajevima koji se odnose na obimnost i kompleksnost predmeta odlučivanja, ovaj rok se može produžiti do mesec dana. Regulator odlučuje o zahtevu iz stava 4. ovog člana najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, uključujući, po potrebi, utvrđivanje pravičnih i razumnih uslova, kao i, ako je primenljivo, cene pristupa. Pri obavljanju svojih nadležnosti u skladu sa ovim zakonom, Regulator postupa u skladu sa načelom srazmernosti i uzima u obzir relevantna uputstva Evropske komisije i BEREC smernice.			
13.3.	As regards disputes referred to in paragraph 1, points (a), (c) and (d), the decision of the national dispute settlement body may consist in setting fair and reasonable terms and conditions, including price, where appropriate.	1.6.6. 1.8.7.	Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 5. ovog člana, uključujući i određivanje pravičnih i razumnih uslova, a prema potrebi i cenu za pristup, u skladu sa članom 4. st. 7. i 8. ovog zakona. Regulator, odlučuje rešenjem o zahtevu iz stava 6. ovog člana, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od mesec dana od dana prijema urednog zahteva, u skladu sa načelom srazmernosti, uz određivanje pravičnih i nediskriminatornih uslova, uključujući, po potrebi, i način raspodele troškova.	PU		
13.4.	The dispute settlement bodies shall publish their decisions, while respecting the principles of confidentiality and protection of business secrets. The single information point shall ensure access to the decisions published by the dispute settlement bodies. Where the dispute relates to access to the infrastructure of an operator and the national dispute settlement body is the national regulatory	1.15.5.	Rešenje iz stava 1. ovog člana se objavljuje putem jedinstvene informacione tačke uz poštovanje načela poverljivosti i zaštite poslovne tajne.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	authority, the objectives set out in Article 3 of Directive (EU) 2018/1972 shall be taken into account, where appropriate.					
13.5.	This Article complements and is without prejudice to the judicial remedies and procedures in compliance with Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.			NP	Odredba na nivou EU, koja ne podleže transponovanju.	
14.1	Member States shall establish or designate one or more competent bodies to carry out the tasks assigned to the national dispute settlement body in accordance with Article 13(1) (the ‘national dispute settlement body’).	1.2.11. 1.15.1.	11)Regulator je nezavisna regulatorna organizacija, koja vrši javna ovlašćenja u cilju efikasnog sprovođenja utvrđene politike u oblasti elektronskih komunikacije i koja je osnovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije. Regulator, u skladu sa zakonom, na zahtev operatora odlučuje rešenjem o pravima i obavezama operatora mreže i organa javnog sektora iz ovog zakona.	PU		
14.2.	The national dispute settlement body shall be legally distinct from, and functionally independent of, any network operator and any public sector body owning or controlling physical infrastructure involved in the dispute. Member States that retain ownership or control of network operators shall ensure effective structural separation of the functions related to the national dispute settlement procedures and those of the single information point from activities associated with ownership or control. National dispute settlement bodies shall act independently and objectively, and shall not seek or take instructions from any other body when deciding on the disputes submitted to them. This shall not prevent supervision in accordance with national law. Only competent appeal bodies shall have the power to suspend or overturn decisions of the national dispute settlement bodies.	2.7.1. 2.7.2. 1.16.1. 1.16.2.	Regulatorno telo za elektronske komunikacije i poštanske usluge je nacionalno, nezavisno regulatorno telo za obavljanje regulatornih i drugih poslova u okviru delokruga i nadležnosti propisanih ovim zakonom i posebnim zakonom kojim se uređuje oblast poštanskih usluga. Regulator u obavljanju svojih regulatornih poslova postupa samostalno, nepristrasno, objektivno, transparentno, srazmerno i bez diskriminacije i ovlašćen je da preuzima sve potrebne i srazmerne mere za ostvarivanje ciljeva utvrđenih u stavu 4. ovog člana. U sprovođenju odredaba ovog zakona Regulator saraduje sa drugim organima i organizacijama, regulatornim i drugim telima koji imaju nadležnost nad pravnim subjektima koji poseduju ili upravljaju fizičkom infrastrukturom, pogodnom za postavljanje elemenata mreže vrlo visokog kapaciteta. U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana nadležni organi i tela iz stava 1. ovog člana su naročito dužna da: a) pružaju Regulatoru pravovremene, tačne i stručne informacije i mišljenja, b) imenuju kontakt osobu za kontinuiranu komunikaciju i	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		1.16.3.	koordinaciju sa Regulatorom, v) omogućavaju održavanje redovnih koordinacionih sastanaka radi razmene informacija i rešavanja otvorenih pitanja. Saradnja sa drugim organima ne utiče na samostalnost i nezavisnost Regulatora u odlučivanju o zahtevima.			
14.3.	The national dispute settlement body may charge fees to cover the costs of carrying out the tasks assigned to it.	1.15.6.	Regulator utvrđuje taksu i način naplate takse u postupku odlučivanja koja predstavlja administrativni trošak Regulatora.	PU		
14.4.	All parties concerned by a dispute shall cooperate fully with the national dispute settlement body.	1.15.4.	Operator mreže i organ javnog sektora dužni su da saraduju i postupe po rešenju Regulatora iz stava 1. ovog člana.	PU		
14.5.	The functions of a single information point referred to in Articles 3 to 10, 12 and 13 shall be performed by one or more competent bodies appointed by Member States at national, regional or local level, as appropriate. In order to cover the costs of carrying out those functions, fees may be charged for the use of the single information points.	1.18.4. 1.18.5. 1.18.10. 1.18.12.	Zavod uspostavlja jedinstvenu informacionu tačku, u saradnji sa Ministarstvom. Za upravljanje jedinstvenom informacionom tačkom nadležan je Zavod. Obim, strukturu i način unosa podataka u standardizovanom obliku (struktura, obavezna polja, kodiranje, georeferenciranje, metapodaci), način podnošenja zahteva, postupanje i koordinaciju u vezi sa zahtevom i pristup informacijama putem jedinstvene informacione tačke, bezbednosne standarde integracije JIT sa drugim sistemima, kao i visinu i način plaćanja administrativne takse za pristup jedinstvenoj informacionoj tački bliže uređuje posebna organizacija iz stava 4. ovog člana, u saradnji sa drugim organima javnog sektora, pri čemu je izvor podataka dužan da prilikom svakog unosa elektronskom izjavom potvrdi da podaci ispunjavaju propisane standarde. Nadležni organi koji su uključeni u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje jedinstvene informacione tačke dužni su da svoja ovlašćenja vrše nepristrasno, transparentno i blagovremeno.	PU		
14.6.	Paragraph 2, first subparagraph, shall apply mutatis mutandis to the competent bodies	1.18.12.	Nadležni organi koji su uključeni u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	performing the functions of a single information point.		jedinственe informacione tačke dužni su da svoja ovlašćenja vrše nepristrasno, transparentno i blagovremeno.			
14.7.	The competent bodies shall exercise their powers impartially, transparently and in a timely manner. Member States shall ensure that they shall have adequate technical, financial and human resources to carry out the tasks assigned to them.	1.18.12.	Nadležni organi koji su uključeni u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje jedinственe informacione tačke dužni su da svoja ovlašćenja vrše nepristrasno, transparentno i blagovremeno.	NU	Odredba nije izričito transponovana.	
14.8.	Member States shall publish the tasks to be undertaken by each competent body via a single information point, in particular where those tasks are assigned to more than one competent body or where the assigned tasks have changed. Where appropriate, the competent bodies shall consult and cooperate with each other on matters of common interest.	1.18.9. 1.18.10. 1.18.13.	<p>Zavod bliže uređuje način uspostavljanja, pravila inteoperabilnosti, metapodatke i integraciju aplikacija, kao i druge tehničke uslove, bezbednosne standarde, kao i održavanje i funkcionisanje jedinственe informacione tačke, u saradnji sa Ministarstvom, Regulatorom, ministarstvom nadležnim za oblast planiranja i izgradnje, i drugim organima javnog sektora.</p> <p>Obim, strukturu i način unosa podataka u standardizovanom obliku (struktura, obavezna polja, kodiranje, georeferenciranje, metapodaci), način podnošenja zahteva, postupanje i koordinaciju u vezi sa zahtevom i pristup informacijama putem jedinственe informacione tačke, bezbednosne standarde integracije JIT sa drugim sistemima, kao i visinu i način plaćanja administrativne takse za pristup jedinственоj informacionoj tački bliže uređuje posebna organizacija iz stava 4. ovog člana, u saradnji sa drugim organima javnog sektora, pri čemu je izvor podataka dužan da prilikom svakog unosa elektronskom izjavom potvrdi da podaci ispunjavaju propisane standarde.</p> <p>Nadležni organi koji su uključeni u uspostavljanje, upravljanje i korišćenje jedinственe informacione tačke dužni su da svoja ovlašćenja vrše nepristrasno, transparentno i blagovremeno.</p>	PU		
14.9.	Member States shall notify to the Commission the identity of each competent body, in accordance with this Article, for carrying out a function under this Regulation, and their respective responsibilities and any modification thereof, before such designation or modification enters into force.			NP	Odredba se odnosi na obaveze obaveštavanja država članica EU prema Evropskoj komisiji i ne podleže transponovanju.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
14.10.	<p>Any decision taken by a competent body shall be subject to an appeal, in accordance with national law, before a fully independent appeal body, including a body of judicial character. Article 31 of Directive (EU) 2018/1972 shall apply mutatis mutandis to any appeal pursuant to this paragraph.</p> <p>The right to appeal in accordance with the first subparagraph shall be without prejudice to the right of the parties to bring the dispute before the national competent court.</p>	<p>1.15.2.</p> <p>1.15.3.</p>	<p>Na postupak odlučivanja o pravima i obavezama iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.</p> <p>Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.</p>	DU	<p>Odredba je delimično usaglašena sa Regulativom.</p> <p>Nacrt zakona se oslanja na Zakon o opštem upravnom postupku, koji omogućava strankama da pokrenu upravni spor pred sudom protiv upravnog akta. U srpskom pravnom sistemu ne postoji nezavisno žalbeno telo (tj. telo sudijske prirode koje je odvojeno od sudskog sistema).</p>	
15.1.	<p>Member States shall lay down rules on penalties applicable to infringements of this Regulation and of any binding decision adopted pursuant to this Regulation by the competent bodies referred to in Article 14 and shall take all measures necessary to ensure that they are implemented. The penalties provided for shall be appropriate, effective, proportionate and dissuasive.</p>	1.21.1.	<p>Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 2.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:</p> <p>1) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 6. stav 6. ovog zakona, u vezi sa omogućavanjem pristupa fizičkoj infrastrukturi radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ili pripadajućih sredstava ili postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja;</p> <p>2) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 7. st. 15 i 17. u vezi sa odbijanjem zahteva za pristup informacijama ili neodgovaranjem na zahtev, odnosno u vezi sa odbijanjem zahteva za uvid i pregled elemenata fizičke infrastrukture na licu mesta ili neomogućavanjem uvida;</p> <p>3) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 8. stav 7. ovog zakona u vezi sa zaključivanjem ugovora o zajedničkom izvođenju građevinskih radova;</p> <p>4) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 9. stav 8. ovog zakona u vezi sa dostupnošću osnovnih informacija o planiranim građevinskim radovima putem jedinstvene informacione tačke;</p> <p>5) ako ne postupi po rešenju Regulatora iz člana 14. stav 5. ovog zakona u vezi</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		1.21.2.	<p>sa omogućavanjem pristupa pristupnoj tački i/ili fizičkoj infrastrukturi u zgradi radi postavljanja elektronske komunikacione mreže vrlo visokog kapaciteta;</p> <p>Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 150.000,00 dinara.</p>			
16.	<p>1.By 12 May 2028, the Commission shall present a report to the European Parliament and to the Council on the implementation of this Regulation. The report shall include a summary of the impact of the measures set out in this Regulation and an assessment of the progress towards achieving its objectives, including whether and how this Regulation could further contribute to achieving the connectivity targets set out in the Decision (EU) 2022/2481.</p> <p>The report shall include developments related to the scope of this Regulation that have a potential impact on the progress towards a fast and extensive deployment of VHCN, in rural, insular and remote areas, such as islands and mountainous and scarcely populated regions, as well as on the evolution of the market for tower infrastructure, and the take-up of various backhauling solutions including satellite backhauling in digital highspeed connectivity.</p> <p>2.To that end, the Commission may request information from Member States that shall be submitted without undue delay. In particular, by 12 November 2025, Member States shall, in close cooperation with the Commission, through the Communications Committee set up under Article 118 of Directive (EU) 2018/1972, set out indicators to adequately monitor the application of this Regulation and the mechanism to ensure a periodic data gathering and reporting to the</p>			NP	Odredba na nivou EU, koja ne podleže transponovanju.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Commission thereof.					
17.	<p>Regulation (EU) 2015/2120 is amended as follows:</p> <p>(1) in Article 2, the following points are added:</p> <p>(5) “number-independent interpersonal communications service” means number-independent interpersonal communications service as defined in Article 2, point (7), of Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council (*);</p> <p>(6) “domestic communications” means any number-based interpersonal communications service originating in the Member State of the consumer’s domestic provider and terminating at any fixed or mobile number of the national numbering plan of the same Member State;</p> <p>(7) “intra-EU communications” means any number-based interpersonal communications service originating in the Member State of the consumer’s domestic provider and terminating at any fixed or mobile number of the national numbering plan of another Member State.</p> <p>(* Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code (OJ L 321, 17.12.2018, p. 36).</p> <p>(2) in Article 5a, the following paragraphs are added:</p> <p>7. From 1 January 2029, providers shall not apply different retail prices to consumers for domestic communications and intra-EU communications, provided that technical rules on safeguards, such as sustainability, fair use and anti-fraud measures, are adopted. By 30 June</p>			NP	<p>Odredbe se odnose na roaming i komunikacije unutar EU i nisu transponovane.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>2028, the Commission shall, after consulting BEREC, adopt an implementing act laying down those technical rules in accordance with the examination procedure referred to in Article 5b.</p> <p>8. From 1 January 2025, providers may on a voluntary basis comply with the obligation not to apply different retail prices laid down in paragraph 7. Those providers shall be exempt from the obligations laid down in paragraph 1, subject to a fair use policy, with a view to bringing the benefits of equal retail prices for domestic and intra-EU communications to consumers earlier. To that end, the Commission shall adopt an implementing act on fair use, based on typical usage patterns, and anti-fraud measures by 31 December 2024, after consulting BEREC. That implementing act shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 5b(2).</p> <p>9. By 30 June 2027, after consulting BEREC, the Commission shall review this Article, and based on the assessment of its impact, the Commission may, if appropriate, decide to submit a legislative proposal in order to amend it.</p> <p>10. The assessment referred to in paragraph 9 shall include:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) the evolution of the wholesale costs related to the provision of intra-EU communications; (b) the evolution of competition in the market for the provision of number-based interpersonal communications services and the trend of the retail prices of intra-EU communications within the different Member States; (c) the evolution of consumer preferences and choice of special offers and bundles not charged on the basis of actual consumption of intra-EU communications; (d) the possible impact on the national markets for the provision of number-based interpersonal 					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>communications services and in particular on the retail prices charged to consumers at large, taking into account the costs of providing intra-EU communications, and the potential impact of the measures on revenues for the providers and, if possible, investment capacity of the providers, in view in particular of the future roll-out of networks in line with the connectivity targets set out in Decision (EU) 2022/2481 where additional charges for intra-EU communications are not already applied;</p> <p>(e) the extent of the usage, availability and competitiveness of number-independent interpersonal communications services or any alternatives to intra-EU communications;</p> <p>(f) the evolution of tariff plans as regards the intra-EU communications, and in particular, the extent to which the implementation of the measures provided for in paragraph 8, has produced results in the direction of the elimination of retail price differences for consumers between domestic and intra-EU communications.</p> <p>11. In order to carry out the assessment referred to in paragraph 9, BEREC shall collect relevant information from national regulatory authorities on a regular basis. Where applicable, national regulatory authorities may provide such data in coordination with other competent authorities. The data collected by BEREC pursuant to this paragraph shall be notified to the Commission at least once a year. The Commission shall make them public. To ensure that BEREC can carry out its obligations under this paragraph, providers shall be obliged to cooperate by providing the requested data, including confidential data, to the relevant national authorities.’;</p> <p>(3) the following article is inserted:</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>‘Article 5b Committee procedure 1. To fulfil its obligations under Article 5a of this Regulation, the Commission shall be assisted by the Communications Committee established by Article 118(1) of Directive (EU) 2018/1972. That committee shall be a committee within the meaning of Regulation (EU) No 182/2011. 2. Where reference is made to this Article, Article 5 of Regulation (EU) No 182/2011 shall apply.’;</p> <p>(4) in Article 10(5), the date ‘14 May 2024’ is replaced by the date ‘30 June 2032’. 1</p>					
18.	<p>1. Directive 2014/61/EU is repealed with effect from 11 May 2024.</p> <p>2. By way of derogation from paragraph 1 of this Article, where the provisions of this Regulation replacing the provisions of Directive 2014/61/EU apply from a later date, the following corresponding provisions of that Directive shall remain in force until that same date, as set out below: (a) Article 4(2) and (3) Article 4(4), first sentence, Article 6(1), (2), (3) and (5), and Article 7(1) and (2), of that Directive shall remain in force until 12 May 2026; (b) Article 8(1) to (4) of that Directive shall remain in force until 12 February 2026.</p> <p>3. References to the repealed Directive shall be construed as references to this Regulation and read in accordance with the correlation table in the Annex.</p>			NP	Odredbe su proceduralne prirode.	
19.	<p>1. This Regulation shall enter into force on the third day following that of its publication in the Official Journal of the European Union. 2. 3. It shall apply from 12 November 2025. By way of derogation from paragraph 2 of this Article: (a) Article 5(6) and Article 11(6) shall apply from 11 May 2024;</p>			NP	Odredbe su proceduralne prirode.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(b) Article 17 shall apply from 15 May 2024. (c) Article 10(1), (2) and (3) shall apply from 12 February 2026; (d) Article 4(3), Article 6(1), Article 7(2) and (3) and Article 12(1), (2) and (3) shall apply from 12 May 2026;</p> <p>This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.</p>					
Annex	CORRELATION TABLE			NP	Odredbe su proceduralne prirode.	

<p>Naziv propisa Evropske unije :</p> <p>Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code</p> <p>Direktiva 2018/1972/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 11. decembra 2018. o evropskom zakoniku elektronskih komunikacija</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa 32018L1972</p>
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: MINISTARSTVO INFORMISANJA I TELEKOMUNIKACIJA</p>	<p>4. Datum izrade tabele: 4.5.2026.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:</p> <p>1. NACRT ZAKONA O MERAMA ZA SMANJENJE TROŠKOVA POSTAVLJANJA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH MREŽA VRLO VISOKOG KAPACITETA</p> <p>The Draft Law on Measures to Reduce the Cost of Deploying Very High-Capacity Electronic Communications Networks</p> <p>2. ZAKON O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA</p> <p>The Law on Electronic Communications</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2024-376</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU: POTPUNO USKLAĐENO</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ²	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
57.1.	Competent authorities shall not unduly restrict the deployment of small-area wireless access points. Member States	1.5.6.	Za postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja iz stava 1. ovog člana nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa u skladu sa propisima	PU		

² Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>shall seek to ensure that any rules governing the deployment of small-area wireless access points are nationally consistent. Such rules shall be published in advance of their application.</p> <p>In particular, competent authorities shall not subject the deployment of small-area wireless access points complying with the characteristics laid down pursuant to paragraph 2 to any individual town planning permit or other individual prior permits.</p> <p>By way of derogation from the second subparagraph of this paragraph, competent authorities may require permits for the deployment of small-area wireless access points on buildings or sites of architectural, historical or natural value protected in accordance with national law or where necessary for public safety reasons. Article 7 of Directive 2014/61/EU shall apply to the granting of those permits.</p>	1.5.7.	<p>koji uređuju oblast planiranja i izgradnje.</p> <p>Izuzetno od stava 6. ovog člana, postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja na zgradama ili mestima koja predstavljaju kulturna dobra, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara, podleže izdavanju dozvole u skladu sa zakonom.</p>			
57.2.	<p>The Commission shall, by means of implementing acts, specify the physical and technical characteristics, such as maximum size, weight, and where appropriate emission power of small-area wireless access points.</p> <p>Those implementing acts shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 118(4).</p> <p>The first such implementing act shall be adopted by 30 June 2020.</p>	1.5.5.	<p>Regulator bliže uređuje karakteristike i opšte uslove postavljanja bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, uz primenu odgovarajućih smernica Evropske unije.</p>	PU		
57.3	<p>This Article is without prejudice to the essential requirements laid down in</p>			NP	<p>Odredba je deklarativne prirode i odnosi se na postojeće zakonodavstvo EU i ne</p>	

